

47
'72

FLACĂRA

ANUL XXI
NR. 911
18 NOIEMBRIE 1972

În

șapte

zile

Luptăm pentru timp, pentru o economie de timp. Nu este nici un paradox cînd spunem că vrem să trăim mai mult pe aceeași unitate de timp. E vorba de intensitate, de profunzime. Luptăm pentru a economisi timp nu de dragul timpului, ci din dorința utilizării lui cu o eficacitate maximă. Avem oare un bun mai de preț decît timpul ce ne e dat să-l trăim?! Ne revoltăm împotriva omului de la ghișeu cînd ne face să irosim ore, uneori zile sau chiar săptămîni pentru a rezolva un lucru care, practic, nu cere decît cîteva minute. Și pe drept. E timpul nostru. Nimeni nu ni-l poate restitui, sub nici o formă. Atunci strigăm, batem cu pumnul în masă, reclamăm. Și bine facem. Dar iată că vine, pentru unii zilnic, și ora cînd ne aflăm în fața unei cărți. A cărții pe care nu rareori am așteptat-o, am căutat-o, am dorit-o. O citim cu lăcomie, cu sete, cu pasiune, de cele mai multe ori sacrificîndu-i din orele noastre de odihnă. Cînd o închidem ne simțim mai bogați. Constatăm că ne-a ajutat să cîștigăm timp, să înțelegem mai ușor, mai repede și mai profund multe lucruri care pînă atunci ne erau neclare. Dar iată-ne și în fața cărții-somnifer. Vrei să o citești pînă la capăt și ochii ți se închid, parcurgi pagină după pagină și te trezești cu gîndul aiurea. Pagini goale, vorbe mestecate de nu știu cîți alții înainte, sărăcite de conținut, uscate. Cauți o idee nouă, una singură măcar care să-ți dea răspuns la problemele care te frămîntă, la întrebările care ți le pui. Nimic. Și citești uneori încăpăținat mai departe, aruncînd cartea (dacă reziști să ajungi pînă la capătul ei) furios pe cel ce ți-a irosit timpul. Măcar de ai găsi la sfîrșit o formulă de scuză de genul: «Te rog să mă scuzi cititorule că am scris atît de lung, dar nu am avut nici o idee ca să pot scrie scurt». Așa se întîmplă cu multe cărți, nu numai de beletristică ci și (uneori, mai ales) din cele ce vor să te convingă de lucruri în care crezi cu toată ființa, cărți care, din păcate, evită cu rigoare aproape științifică să se apropie de problemele care îți sînt încă neclare, pe care nu le înțelegi, de acele fapte și evenimente al căror sens nu îl pătrunzi în toată profunzimea lui. Și te întrebi, pe bună dreptate, în ce lume o fi trăind cel ce a scris o asemenea carte, în ce țară, pe care planetă? O trăsătură caracteristică, dacă nu cea mai importantă, a generațiilor de astăzi este apetitul pentru politică. Este demonstrat de participarea unui întreg popor, în forme atît de variate, la întreaga viață politică a țării. Este meritul partidului nostru care a știut să facă din politica sa, politica unei întregi națiuni. Tirajul ziarelor este calculat în numere cu șapte cifre. La fel tirajele lucrărilor de primă referință din domeniile filozofiei, economiei politice...

Găsești din ce în ce mai greu case în care cartea politică să nu-și aștepte locul în bibliotecă. Cum este ea scrisă, în ce măsură răspunde întrebărilor cu care se confruntă omul zi de zi? Sint probleme ridicate cu mare acuitate de secretarul general al partidului în recenta sa cuvîntare cu privire la predarea științelor sociale, probleme de o importanță covârșitoare în formarea gîndirii materialist dialectice a omului societății noastre socialiste, a convingerilor lui comuniste. S-a subliniat din nou, și cu cită dreptate, că teoria nu este o entitate situată deasupra vieții, ci un instrument activ al practicii revoluționare, că atît pentru cartea pe care o scrii cit și pentru lecția pe care o pre dai în fața elevilor sau studenților, legătura cu viața, cu realitățile societății noastre socialiste este o condiție sine qua non a eficacității actului întreprins. Iată de ce nouă tuturor, celor preocupăți de propria noastră formare, de pregătirea și formarea gîndirii ideologice și politice a copiilor noștri, a tinerilor în general, această cuvîntare ne-a dat o mare satisfacție. Prin înalta ținută ideologică, politică, prin profunzimea și exigența analizei, prin claritatea cu care sînt trasate direcțiile de urmat, ea constituie un document programatic pentru întreaga activitate ideologică din țara noastră. Cu exigențele ei va trebui să ne confruntăm în permanență toți acei care, prin activitatea noastră, sîntem chemați să aducem cuvîntul partidului în fața oamenilor, să-i ajutăm să înțeleagă și să-și însușească esența politicii partidului.

Petru ISPAS

Marti, 14 noiembrie 1972

săptămîna în imagini

UN SINGUR GÎND, O VOINTĂ UNICĂ: CINCINALUL ÎNAINTE DE TERMEN

la sighișoara se lucrează în contul anului viitor

Începînd cu data de 14 septembrie 1972, Fabrica de confecții «Tîrnava» din Sighișoara lucrează în contul primului trimestru al anului 1973. Depășirea substanțială a angajamentului anual de 80 milioane lei la producția globală — doar în primele nouă luni s-au realizat confecții în valoare de 100 milioane lei — a determinat harnicul și foarte tînărul colectiv al acestei fabrici să hotărască terminarea cincinalului în decursul a numai 4 ani.

Un scurt dialog cu inginerul șef Constantin Bejenaru ne dezvăluie resorturile acestor realizări remarcabile:

— Spațiul de producție a crescut cu 40%, deoarece în aceeași suprafață fizică am eliminat spațiile înguste, am redimensionat și am reamplasat utilajele. Nu am neglijat nici problema raționalizării proceselor tehnologice, ca și aplicarea rezultatelor unor studii privind reorganizarea formațiilor de lucru. (Numărul salariaților noștri direct productivi a sporit anul acesta cu 1 000 de noi angajați.) Un bilanț fructuos pe care colectivul sighișorean îl închină aniversării republicii.

petroliștii din moreni raportează economii în valoare de 2,5 milioane lei

Cînd am vizitat Schela de extracție petrolieră Moreni, întregul colectiv de petroliști de aci era cuprins în efervescența pregătirii Conferinței organizației de partid a întreprinderii.

Evenimentul a fost întîmpinat cu succese în toate compartimentele de lucru. În 10 luni, planul producției globale a întreprinderii a fost depășit cu 2,1 milioane lei, planul producției marfă, cu 2,5 milioane lei, creșterea producției pe fiecare salariat, cu 1 200 lei.

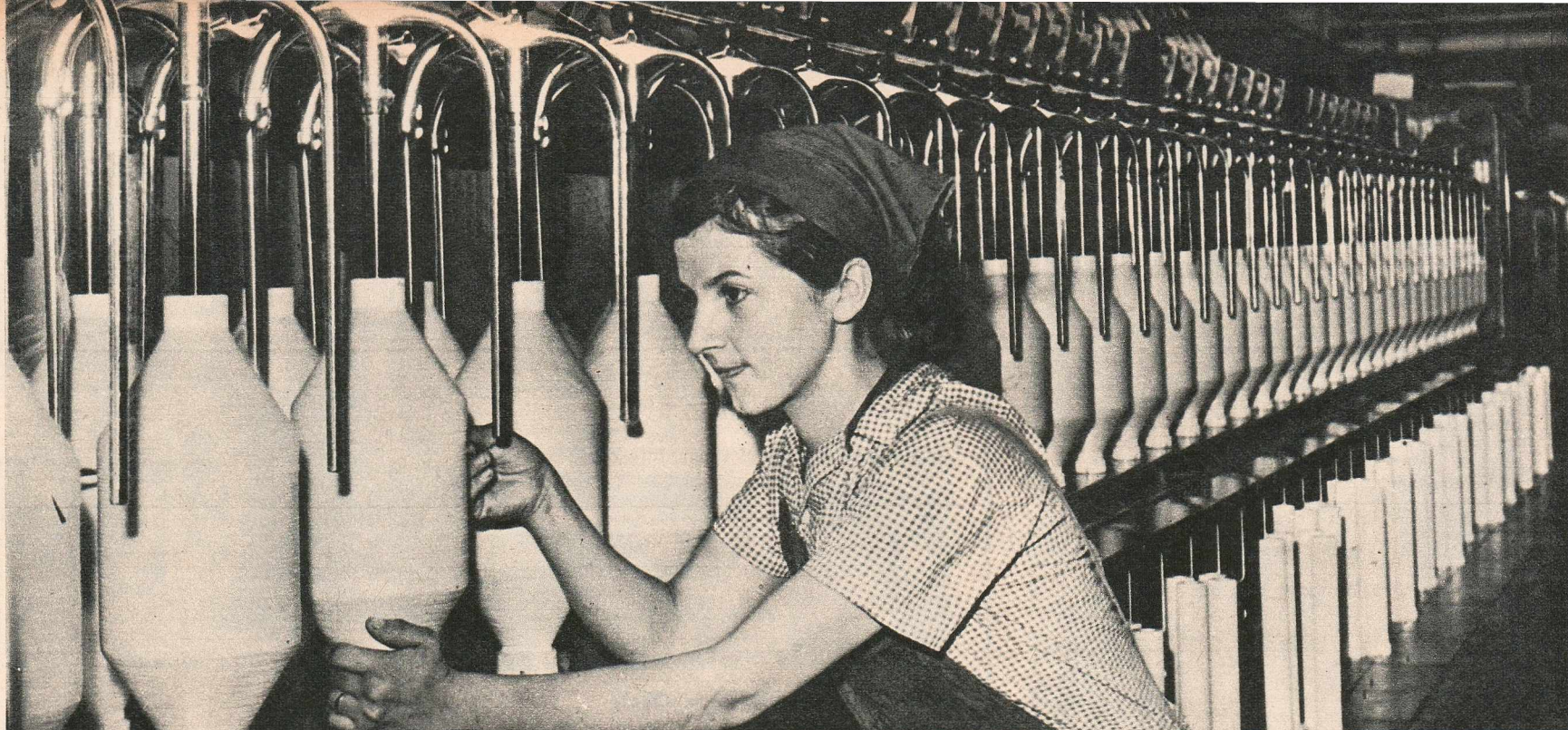
Un cuvînt hotărîtor în obținerea acestor realizări l-a avut preocuparea permanentă pentru economii. Numai în primele trei trimestre ale anului, Schela Moreni a reușit să obțină economii la prețul de cost în valoare de ca 1,5 milioane lei. Dintre acestea, prin reducerea consumurilor specifice de materiale la pompele de extracție s-au economisit peste 200 mii lei, prin reducerea consumului de gaze, peste 400 mii lei, prin economisirea dezimulsionanților la tratarea țiteiului, peste 30 mii lei ș.a.m.d. Brigada condusă de maistrul de extracție I. Rusu, cea a maistrului M. Călimănescu, colectivul atelierului pompe de fund, condus de maistrul

Al. Antonescu — iată doar cîteva din numeroasele colective care au contribuit la aceste realizări.

O altă mare sursă de economii o constituie acțiunile întreprinse pe linia autodotării. Planul inițial prevedea pentru anul 1972 autodotări în valoare de 460 mii lei. Angajamentele sporite au ridicat această cifră la 700 mii — pentru ca în numai 10 luni să se realizeze prin autodotare 12 habe (rezervoare deschise de cîte 10—30 mc), 10 cărucioare pentru depanarea cablurilor de intervenții, o mare cantitate de capete de injecție pentru apă și aburi etc. Maistrul Ion H. Dinu, lăcătușul Gh. Grigore și strungarul D. Toma — iată doar cîteva dintre realizatorii acestor utilaje.

Inițiativele petroliștilor comunisti din Moreni s-au concretizat într-o serie de circa 20 de studii asupra căilor menite a duce la realizarea a cît mai multe economii. Unul singur dintre acestea — studiul privitor la raționalizarea instalațiilor de dezbenzinare din schelă — întocmit de un colectiv format din maistrul I. Dumitru, ing. C. Bondoc și tehnicianul Oct. Preda, studiu aflat în aceste zile în curs de aplicare, prezintă o eficiență economică antecalculată de 1,5 milioane lei.

Entuziasmul în muncă al petroliștilor din Moreni se traduce în cifre grătore: pînă la 30 Decembrie, data glorioasei aniversări a proclamării republicii noastre, ei vor da patriei, peste plan, produse petroliere în valoare de aproape 3 milioane lei, ridicînd în același timp, peste plan, productivitatea muncii cu 1 600 lei de fiecare salariat.

educație și producție

Directorul Filaturii de lână pieptănată din Ghimbav-Brașov, inginerul Heinz Fröhn, manifestă o solidă încredere în forța educativă și mobilizatoare a unei bune inițiative. În convorbirea pe care am avut-o recent, domnia-sa se referea anume la acțiunea inițiată în fabrică și definită: «Obținerea de sporuri substanțiale de produse pe seama materiei prime economisite». Recunoaștem în această inițiativă hotărârea de a răspunde concret la indicațiile Conferinței Naționale a P.C.R. cu privire la realizarea cincinalului înainte de termen nu prin mari eforturi materiale, prin sporuri de investiții, ci printr-un plus de gândire, de inteligență și chibzuință. Cit privește optimismul directorului din Ghimbav, să lăsăm să vorbească cifrele: angajamentul colectivului este de a produce în total pe anul 1972 o cantitate de 29 tone producție fizică din materie primă economisită; pe primele 10 luni s-au realizat 23,5 tone, iar antecalculul indică chiar o depășire a angajamentului pînă la

sfîrșitul anului. Directorul Fröhn este ferm convins că asemenea rezultate nu s-ar fi putut obține fără o mobilizare totală și conștientă a întregului colectiv, fără excepție, în aplicarea inițiativei. Au fost folosite larg și eficient metode de educare a conștiinței socialiste, de agitație vizuală și de la om la om, indicîndu-se două căi esențiale pentru atingerea obiectivului: 1) reducerea consumului specific de materie primă (lînă fină — inclusiv din import — și fibre sintetice de tipul terom, melana, rolan) prin măsuri severe de evitare a pierderilor; 2) recuperarea judicioasă a deșeurilor pe culori și amestecuri și refolosirea lor în producția curentă, evident fără concesii în ce privește indicii calitativi ai produsului finit. Succesul acțiunii a implicat și economii de materie primă din import în valoare totală de peste 2 300 000 lei valută, depășindu-se angajamentul care însuma 1 500 000 lei valută. Ar mai fi de menționat că din firele realizate la Ghimbav se produc stoffe și tricotațe de calitate superioară, exportate în proporție de 80%.

pionierii și circulația

Sîmbătă, la Giurgiu, a avut loc inaugurarea festivă a parcului-școală de circulație. Al doilea de acest fel din țară, parcul este în mare parte rodul muncii patriotice a mii de școlari și pionieri din municipiu, care au lucrat mii de ore pentru turnarea betonului și asfaltului pe trasee lungi de 1 750 m, pentru confecționarea sutelor de indicatoare de circulație și amenajarea întregului parc în suprafață de 18 000 mp. După festivitatea pionierească cu marșuri și cîntece, a urmat o paradă demonstrativă la care și-au dat concursul atît cei mai mici

«conducători» de triciclete și biciclete minuscule, cît și «veteranii» cartingurilor. În acest parc, în colaborare cu organele miliției se vor organiza lecții practice de circulație, adresate în primul rînd copiilor preșcolari, cu scopul de a-i deprinde de la cea mai fragedă vîrstă cu regulile și obligațiile traficului rutier intens. Cunoașterea regulilor de circulație va contribui la micșorarea numărului de accidente, la dezvoltarea simțului de răspundere, atît de necesar în traficul rutier.

Fotografiile alăturate vă prezintă două momente din marele raliu «automobilistic» și triciclistic de la Giurgiu.

timpul înseamnă și... cămăși

Imagine din secția de preparare a Întreprinderii textile «Industria bumbacului», unitatea B. Colectivul cunoscutei fabrici bucureștene își vede încununată de succes eforturile pentru o producție (70% destinată exportului) cantitativ și calitativ sporită. Angajamentele luate în cinstea aniversării republicii au început de pe acum să fie depășite: pe primele 9 luni ale anului s-au produs în plus 25 000 de metri de țesături, echivalența a 6 300 de cămăși.

VREMEA IROSITĂ ÎNSEAMNĂ: BANI PIERDUȚI ȘI RABAT LA CALITATEA LUCRĂRILOR

...O situație de nedorit și care, din păcate, a adus grave prejudicii și activității generale desfășurate pe șantierul Uzinei «Autobuzul» din București. Aici trebuiau construite și date în folosință 4 hale mari. Termenul acceptat de ambele părți: sfârșitul trimestrului II 1972. În conformitate cu noile investiții uzina și-a majorat planul pe 1972, angajându-se să realizeze în aceste noi hale 8 500 de autoutilitare, dintre care 7 000 pentru export.

Documentația pentru construcție și instalații a fost predată în termen iar beneficiarul a creat toate condițiile, eliberând frontul de lucru pentru ca ICSIM (Întreprinderea de construcții speciale industriale și montaj) să poată începe lucrările nestingherit. Totuși, chiar de la început, într-o perioadă hotărâtoare pentru desfășurarea lucrărilor, constructorul nu a adus pe șantier suficiente forțe de muncă — mai ales dulgheri și zidari.

Beneficiarul a atras în repetate rânduri atenția asupra faptului că ICSIM nu folosește întreaga forță de muncă necesară și că în 1971 a existat chiar o perioadă lungă în care lucrările au stagnat cu totul. Chiar zilele trecute, la multă vreme după trecerea termenului de dare în folosință, la un sondaj efectuat de Banca de Investiții, s-au constatat grave lipsuri în ceea ce privește asigurarea forței de muncă. În zilele de 3 și 6 noiembrie pe șantier nu se afla decât aproximativ 60% din numărul necesar, conform planului operativ.

O altă cauză a întârzierii este organizarea necorespunzătoare a șantierului. Deși beneficiarul a solicitat încă de anul trecut organizarea unui șantier complex, cu un șef unic, ICSIM nu a ținut seama de aceste solicitări. Acum, la mijlocul lunii noiembrie, constructorul a predat beneficiarului doar o singură hală, dar prin care nu se poate circula deoarece canalul pentru rețeaua de încălzire nu a fost terminat (vezi fotografia). În rest, lucrările sînt realizate doar în proporție de 65—70% și, după ritmul în care ele se desfășoară, nu se întrevide posibilitatea să fie terminate nici la noul termen propus de constructor, adică la sfârșitul acestui an.

Care sînt urmările acestui grav conflict cu spiritul gospodăresc? Neintrarea în producție la termenul stabilit a noilor capacități a dus la nerealizări în planul beneficiarului, Uzina «Autobuzul», și neintroducerea în fabricație a unui produs nou, cu performanțe mult mai ridicate, deoarece linia nouă are o tehnologie mai modernă, cu o mai mare eficiență economică. Pe de altă parte, pentru a-l ajuta pe constructor și pentru a grăbi terminarea lucrărilor, beneficiarul a scos muncitori calificați de pe linia de producție și a preluat montajul unor utilaje.

În rezumat, iată rezultatele: pagube pentru constructor, pierderi însemnate pentru beneficiar, irosire de forță de muncă cu calificare superioară, minusuri în performanța produselor livrate.

hotărîtor este omul

Este foarte probabil că, atunci cînd aceste rînduri vor fi tipărite, ultimele cantități de porumb, sfeclă de zahăr și alte produse din recolta acestui an — «cea mai bună recoltă din istoria României», cum a definit-o tovarășul Nicolae Ceaușescu — au fost strînse de pe cîmp și încredințate bazelor de recepție, hambarelor, silozurilor (în fotografie). În condițiile grele, uneori dramatice, ale unei toamne extrem de capricioase, cu ploii ce au determinat pe alocuri inundații, strîngerea recoltei a pus probleme de mare dificultate, mobilizînd nu numai forțele de bază din agricultură — țărani, mecanizatori, tehnicieni, ingineri agronomi etc. — ci și mase largi de orășeni, muncitori, armata și tineretul. Ziarele, radioul și televiziunea, jurnalele cinematografice au consemnat prin exemple vii această nouă dovadă a indestructibilității alianței dintre sat și oraș, dintre muncitori și țărani. Entuziasmul și abnegația cu care mii și mii de orășeni au răspuns la chemarea partidului s-au transformat într-un sprijin activ și hotărîtor pentru soarta recoltei acestui an.

Evident, condițiile climatice cu totul nefavorabile au creat greutăți nu numai strîngerii recoltei acestui an, ci și asigurării recoltei viitoare, fiindcă e de la sine înțeles că pe terenuri acoperite de ape lucrările necesare însămînțării de toamnă, în bună parte mecanizate, au fost și ele primejduite. Cu eforturi lăudabile, prelungind ziua de lucru pînă la 24 de ore, folosind — acolo unde și cînd a fost nevoie — mijloace mai rudimentare de lucru dar adecvate situației s-a îndeplinit și planul de însămînțări, punîndu-se baze sănătoase recoltei anului viitor. «Avem deci asigurate și în agricultură premisele înfăptuirii programului elaborat de Congresul al X-lea al partidului» — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea ținută la Consfătuirea cadrelor didactice care predau științele sociale în învățămîntul superior. Evident, asemenea concluzii sînt de natură să stimuleze și mai mult activitatea creatoare a maselor de la orașe și sate întru desăvîrșirea programului marelui de construire a socialismului multilateral dezvoltat pe pămîntul patriei.

economiile de timp, bani și materiale încep cu prima linie trasă pe planșeta proiectantului

Realizarea unor importante economii la materialele de construcție, scurtarea timpului de execuție și obținerea unor realizări prin folosirea judicioasă a mîinii de lucru — toate acestea trebuie să constituie acțiuni și preocupări prioritare în activitatea oricărui colectiv de proiectanți.

Am căutat să aflăm care sînt pîrghiile principale pentru obținerea de economii în acest domeniu, adresîndu-ne tovarășului inginer-șef de la Institutul de proiectări pentru construcții de mașini (I.P.C.M.) Mircea Vernescu.

— Un element esențial în obținerea de economii este alegerea acelor soluții în care se folosesc proiectele tip sau refozabile și se utilizează elemente tip, prefabricate. Acestea din urmă se execută industrializat, cu o fabricație controlată, și în timpul construcției ele se montează ușor, obținîndu-se economie de manoperă, într-un timp scurt, indiferent de anotimp.

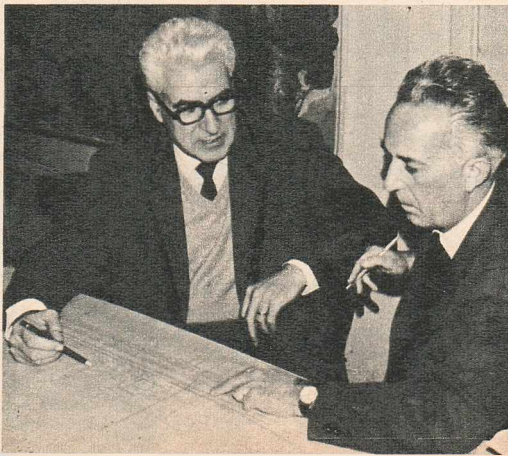
Un alt aspect care ne preocupă este realizarea de economii la materialele deficitare (lemn, ciment, metal). Prin aplicarea de soluții constructive moderne, în care se face o judicioasă utilizare a acestora, consumul lor se situează sub indicatorii limitați date de instrucțiuni, fără însă a diminua caracteristicile tehnice ale construcției. Astfel, prin proiecte în care s-a ținut seama cu multă exigență de necesitatea de economii la materialele deficitare, s-au realizat în primele 3 trimestre ale

acestui an următoarele economii față de norme: la lemn 10,5%, la ciment 8% și la metal 18,5%.

Introducerea calculului mecanizat pentru elaborarea proiectelor de construcții și instalații a creat noi posibilități pentru realizarea de economii. Pe de o parte se poate merge la precizarea cu un grad mult mai mare de exactitate a condițiilor de dimensionare și, pe de altă parte, posibilitatea selecționării variantelor optime se face într-un timp mult mai scurt. Astăzi, datorită calculului mecanizat putem obține pînă la 5—6 variante. Asupra altui aspect foarte important ne-a atras atenția ing. Valentin Călinescu. Este vorba de proiectarea fluxului tehnologic astfel încît să existe rezerve pentru realizarea de economii și după darea în exploatare a respectivei unități industriale.

— Aceste economii se referă la timpul necesar transportului între două operații tehnologice consecutive și la economia de forță de muncă pentru efectuarea acestui transport. În plus, fluxul tehnologic bine organizat contribuie la scurtarea perioadelor de stocare a materiilor prime sau semifabricate, ducînd la un grad superior de folosire a instalațiilor tehnologice. Dintre exemplele de proiecte realizate la I.P.C.M. aș cita doar două soluții cu efecte de mare eficiență economică. La proiectarea Uzinei metalurgice din Bacău s-a adoptat, ca soluție de plan general, principiul contopirii fazei de finisare cu funcțiunea de creare a stocului tampon de piese turnate, care urmează să sufere prelucrări la rece. Prin această soluție s-a accelerat desfășurarea fluxului tehnologic și s-au creat economii de spațiu construit.

Un alt exemplu de proiectare în care s-au obținut importante economii este cel de la Uzina de utilaj pentru industria materialelor de construcție și refractare din Bistrița. Ținîndu-se seama, pe de o parte, de condițiile locale de teren și, pe de altă parte, de volumul și specificul producției, s-a adoptat soluția unei hale monobloc. Adoptarea acestei variante a permis realizarea de economii la volumul de construcții și un flux continuu de o mare eficiență economică. În felul acesta, numai la construcții și instalații s-au realizat economii de 10—12 milioane lei, în afara economiilor ce vor putea fi realizate în timpul exploatații.

COPERTA NOASTRĂ

Toamnă bucureșteană.
Fotografie
de Elena GHERA

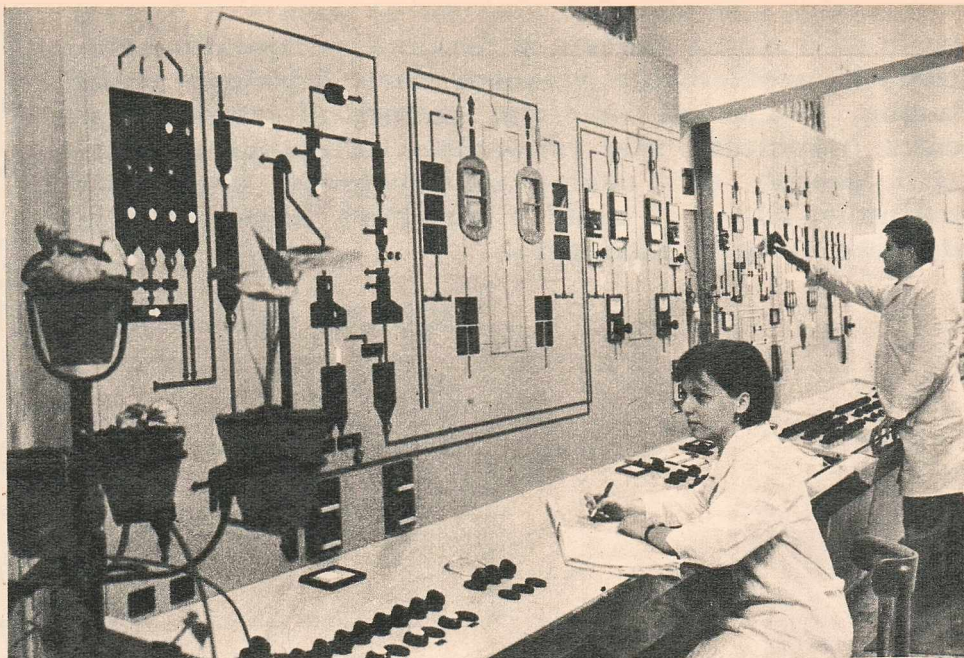
Prezentarea
artistică:
Dan BÎRLĂDEANU

FLACĂRA. Redacția: București
Piața Școlii 1, Sectorul 1
Căsuța poștală 4112. Of. 33.
Telefon 17.60.10—int. 1744
TIPARUL executat la Combi-
natul poligrafic «Casa Școlii»

toamna în fazanerii

Zilele acestea, de la fazaneria Păușa de lângă Oradea, aparținând Inspectoratului silvic Bihor, a fost expediat pentru export primul lot de 3 000 fazani maturi din producția acestui an. Până la sfârșitul lunii decembrie vor fi exportate peste prevederi alți 3 000 de fazani. În sezonul actual, crescătoria de la Păușa a obținut aproape 50 000 fazani, din care, până în prezent, mai bine de 8 000 au fost livrați unor filiale de vânatoare din țară pentru popularea pădurilor, 18 000 fazani și-au găsit adăpost în pădurile din zona Oradea, Săcueni și Tinca.

«sfârșit de an» la pitești

Pentru colectivele de muncă din cadrul Fabricii de bere Pitești, anul 1972... a luat sfârșit. Aceasta înseamnă că sarcinile de plan au fost deja realizate, creîndu-se posibilitatea ca până la sfârșitul anului să se livreze în plus circa 10 400 000 sticle cu bere, în cele cinci sortimente produse aici. Merită menționat, de asemenea, un remarcabil succes obținut la această unitate, una dintre cele mai mari din țară: capacitatea proiectată a Fabricii de bere din Pitești a fost depășită cu 10%.

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

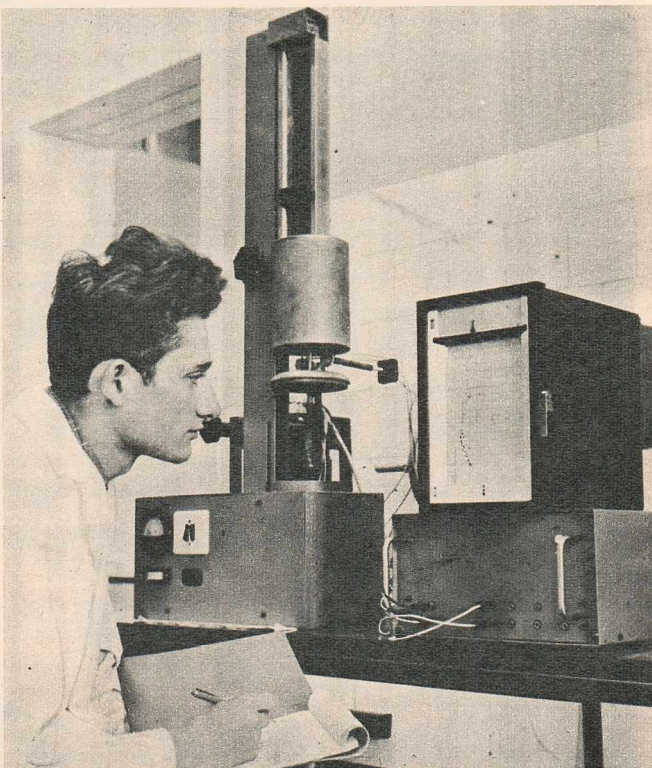
învățămîntul subingineresc din România în concordanță cu cerințele economiei naționale

«Cursurile serale de subingineri, care vor începe luna viitoare în 56 de mari uzine și întreprinderi industriale din țară, — a declarat prof. univ. dr. docent Alexe Popescu, adjunct al ministrului educației și învățămîntului — aplică practic unele din obiectivele documentelor Conferinței Naționale a partidului, obiective menite să sprijine dezvoltarea multilaterală a României socialiste. Formarea unei largi categorii de specialiști din rîndul muncitorilor, maștrilor și tehnicienilor, care vor deveni absolvenți în primul an al următorului cincinal, va contribui la satisfacerea mereu crescîndă a necesităților economiei naționale de mîna de lucru calificată, ridicînd pregătirea profesională a tuturor oamenilor muncii și sprijinînd, totodată, legarea învățămîntului superior de cercetarea științifică și de producție. Noile secții serale de subingineri, care își

vor desfășura activitatea în unități productive, vor fi profilate în domeniile electronicii, electrotehnicii, energiei, mecanicii fine, tehnologiei construcțiilor de mașini, utilajului chimic, metalurgiei, chimiei industriale, materialelor de construcții, transporturilor, industriei lemnului și construcțiilor. Ele vor școlariza candidații, muncitori, maștri, tehnicieni, absolvenți cu diplomă de bacalaureat ai liceelor sau ai unor școli echivalente, pe baza unui examen de admitere ce a fost fixat pentru 1 decembrie». În încheiere, domnia-sa a menționat că la aceste secții serale ale învățămîntului subingineresc vor preda, mai ales în primul an de activitate, numai cadre didactice universitare cu îndelungată experiență la catedră: profesori, conferențieri, precum și ingineri cu deosebită practică în producție, pentru cursurile cu profil tehnologic.

investiția de inteligență — barieră în calea risipei

Reducerea consumului de metal constituie și pentru colectivul întreprinderii «Metalotehnică» din Tîrgu-Mureș o preocupare permanentă. Dorim să notăm aici contribuția cercetării uzinale a harnicului colectiv de tehnicieni și ingineri conduși de profesorul universitar I. Kolosváry. Soluțiile elaborate și introduse în practica curentă prin sollicitudinea inteligenței tehnice (asimilarea unor tehnologii noi prin folosirea înlocuitorilor de metal și mai ales depistarea izvoarelor risipei) au permis colectivului întreprinderii să realizeze pe primele trei trimestre o economie de metal de 286 tone, cu 86 tone mai mult față de angajamentul anual inițial.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

despre teatru

O incursiune, fie și sumară, în istoria dramaturgiei universale demonstrează, pînă la evidentă, că marile epoci s-au exprimat prin glasul marilor eroi. *Oedip*, *Medea*, *Hamlet*. *Posa*, pentru tragedie și dramă romantică. *Harpagon*, *Tartuffe*, *Cașavencu*, pentru comedie, sînt doar cîteva nume de personaje intrate în istoria conștiinței umane, prototipuri și simboluri a căror simplă evocare luminează vaste perioade ale istoriei.

Forța de impresionare, de iradiere magică a acestor eroi, capacitatea lor de a transmite idei și de a cutremura conștiința la multe veacuri de la apariția lor pe scena lumii — spun: a lumii și nu a teatrului, fiindcă existența acestor personaje a depășit limitele ficțiunii, încorporîndu-se în stări civile concrete, unanim recunoscute — sînt derivate ale unor universuri intelectuale deosebite și ale unor intuiții de psihologie derutante prin complexitatea lor. Evantaiul multilateral al înzestrării acestor eroi nu se desface însă ca o coadă variată colorată de păun, ilustrație toxică a unei viziuni coloristice exorbitante. Asemenea personaje — operă a unui artizanat inferior — n-au izbutit să depășească eroziunea vremii. Durabilitatea marilor eroi vine din autenticitatea și organicitatea unor caractere forjate la focul gravelor conflicte umane, născute din împotriviri crîncene, din înfruntarea unor *Idei* trăite la incandescența *Pasiunii*. *Oedip* nu e covârșitor și etern prin felul exterior și factice în care l-ar fi zugrăvit un scrib grăbit să-l incarce, în chip artificial, cu virtuți arbitrare. *Oedip* se ridică la dimensiunea eternității fiindcă, ros pînă la miza morții de patima cunoașterii adevărului, își joacă destinul în luptă cu titanii potrivnici, fără compromisuri și cedări, pînă la ultima vultură a aventurii. Și ce este *Hamlet* decît o altă ipostază prometeică, la o altă treaptă a evoluției istorice a aceleiași conștiințe turmentate de chinul cunoașterii? Poezia comică implică aceeași grandoare a conflictului. Și mai este nevoie să amintim că *Prețioasele ridicule* ilustrează o epocă, magistral explicitată, cu aceeași forță și elocvență cu care o exprimă *Berenice* sau *Bajazet*?

O singură întrebare se ridică tulburătoare: la momentul creării acestor personaje, corespundeau ele, în mod fidel, efigiei generale a timpului?

Răspunsul l-a dat Aristoteles în *Poetica*, acum două milenii și jumătate: «Dacă reproșăm poetului de a nu fi zugrăvit lucrurile cum au fost, le răspundem că le-a zugrăvit cum s-ar fi convenit ele să fie».

Stagiritul a definit în chip genial funcția educativă a teatrului.

«...țelul științei viitorului mi se pare a fi tocmai acela de a studia, cerceta și deschide perspectiva soluționării problemelor spinoase care frământă astăzi lumea, accelerării mersului înainte al omenirii pe calea organizării mai raționale și echitabile a societății, precum și a conlucrării fructuoase între toate națiunile, libere și egale în drepturi, într-un climat de pace și bună înțelegere».

NICOLAE CEAUȘESCU

viitor și prognoză (I)

— VIRTUȚILE TEORIEI —

O anchetă realizată de I. NICOLAE

Vă plac metaforele? Oricum, ascultați ce frumos-contemporan «sună» acestea:

— Niște faruri care trebuie să lumineze cu atât mai departe drumul automobilului — automobil pe care-l constituie societatea noastră — cu cât viteza cu care merge este mai mare, aceasta-i cercetarea viitorului. Iar concluzia e evidentă: cu cât viteza este mai mare, cu atât este nevoie de faruri cu bătaie mai lungă; altfel nu pot fi evitate accidentele.

— Cercetările de prognoză pot fi asemănată cu un far, dar nu spre viitor, ci un far, un reflector care luminează scena prezentului, și o luminează foarte puternic pentru a-i ajuta pe actori să nu facă vreo mișcare greșită spre viitor.

— Dacă un pămîntean al evului mediu ar fi proiectat diferite tendințe viitoare, toate ar fi fost populate cu catedrale și mănăstiri. Concluzia e una: să nu populăm viitorul cu catedralele prezentului; să avem curajul de a examina diferitele posibilități care sînt de natură să ne creeze surprize; să avem curajul de a examina toate noutățile posibile, pentru că numai așa vom putea să ne adaptăm rapid.

Vă plac metaforele? A, nu, nu vă întreb, meschin, pentru că ar fi ale mele! Ci pentru că sînt ale ultimilor — cu autoritate — intrați în știință și artă, pentru că sînt ale cercetătorilor viitorului. Dar, spre binele nostru, să-i ascultăm chiar pe dumnezeilor.

EXISTENȚA UMANĂ ȘI VIITORUL

«Viitorul este o dimensiune relativ recentă a existenței umane». Timp de secole, ideea că viitorul ar putea să difere de trecut nu a încolțit nici în mințile cele mai ascuțite. Într-o societate agricolă rurală, în care ritmul anotimpurilor reglementa totul, viitorul apărea în mod natural ca repetare conti-

nuă a trecutului. Atitudinea față de viitor era caracterizată de fapt printr-o totală pasivitate, viitorul, ce nu era deosebit de trecut, era acceptat ca o fatalitate.

Apariția industriei și dezvoltarea ei neîncetată în lume, ca și influența crescîndă a acesteia asupra mediului înconjurător, au pro-

vocat treptat o evoluție a ideilor omului, care a început să realizeze că viitorul seamănă din ce în ce mai puțin cu trecutul, că din ce în ce au loc mai multe și mai adînci schimbări. Omul admite acum că normalul nu mai este perenitatea statică și constată că — la scara existenței umane — devine inevitabil și firesc să aibă loc permanent mutații. Apoi, omul simte că aceste mutații pot, sînt, de fapt, și trebuie să fie influențate și chiar determinate de el. Caracteristic acestei noi atitudini a omului față de viitor este **dinamismul**, viitorul nu seamănă cu trecutul și nici cu prezentul, el nu mai există în sine, ci poate fi făurit.

Prefigurarea viitorului, planificarea, apărută ca practică socială pe temelia prosperității socialiste cu o jumătate de secol în urmă e pe cale să devină un fenomen mondial, să constituie unul din instrumentele principale ale strategiei dezvoltării economice în întreaga lume.

Previziunea sau prevederea, concept definit și devenit instrument de bază în procesul conducerii, este considerată în vremurile noastre un stil de gîndire, o atitudine a celor ce au menirea de a lua decizia, caracterizată prin proiectarea gîndirii în viitor, pe bază de informații cu privire la trecut și prezent, sprijinit deci pe realități factice, precum și pe bază de ipoteze analizate cu ajutorul specialiștilor chemați să elaboreze direcțiile principale de dezvoltare în perspectivă, pornind de la legile obiective ale dezvoltării sociale, de la realitățile concrete specifice, precum și de la tendințele revoluției tehnico-științifice pe plan mondial.

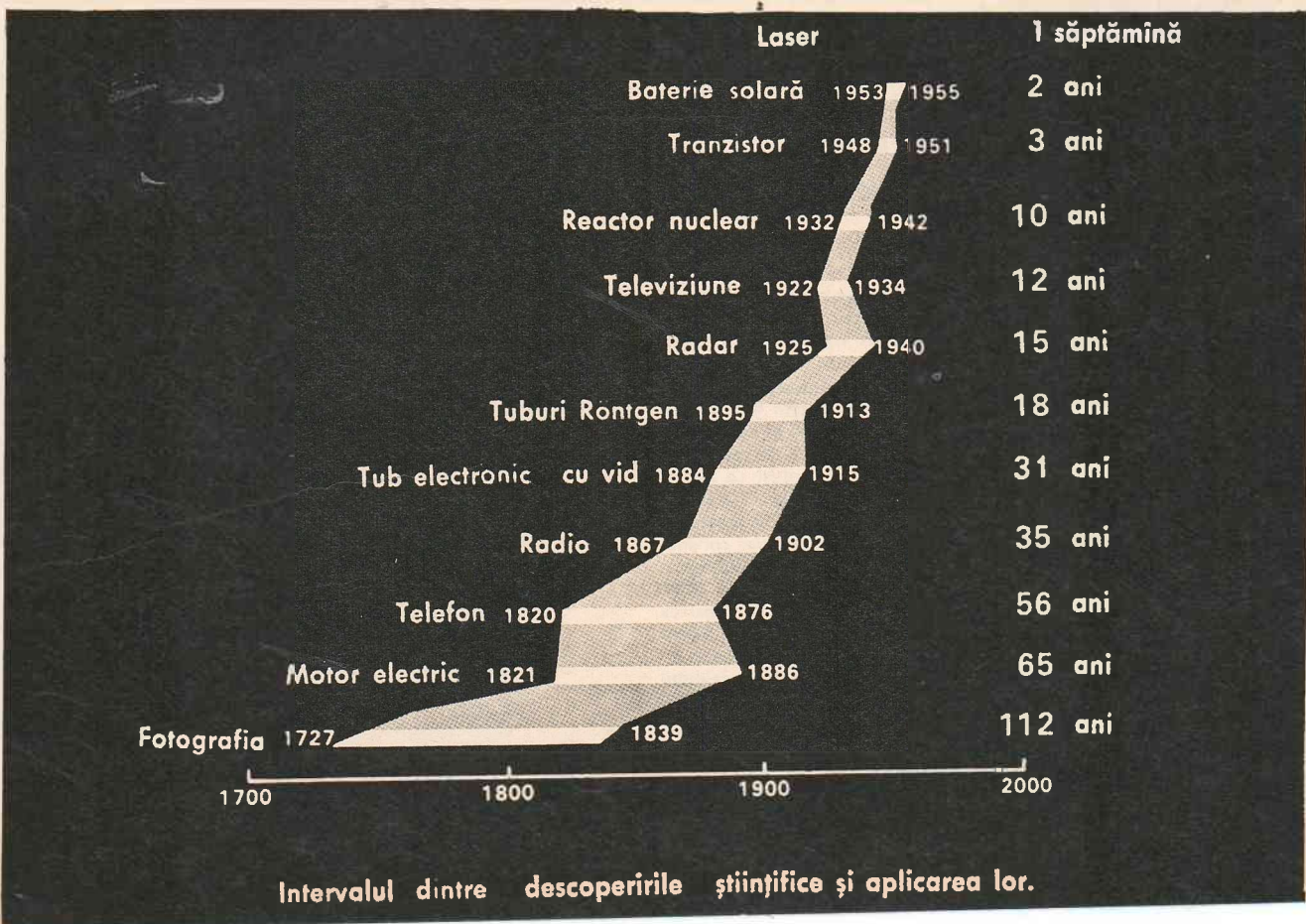
În societatea noastră socialistă, orientarea spre viitor este firescă, sîntem convinși că viitorul este al nostru, planificarea reprezintă modul nostru obișnuit de a gîndi, de a organiza viitorul, noi stăm permanent «cu fața spre viitor».

Activitatea de planificare din România, desfășurată de mai bine de 2 decenii, aduce experiența a 5 planuri cincinale și a 23 planuri anuale, care au corespuns și corespund cerințelor creării societății socialiste în țara noastră. Aceste planuri au fost elaborate de P.C.R. pe baze științifice și realiste, fiind aprobate de clasa muncitoare. Ele constituie o contribuție originală, o experiență uriașă în construcția socialismului în lume.

Activitatea de prognoză, care crește azi în climatul favorabil al planului, s-a bucurat de o **recunoaștere promptă în țara noastră** și este chemată să asigure compatibilitatea planurilor curente cu viitorul mai îndepărtat.

Ing. Adrian POPESCU
consultant în probleme de conducere și organizare, expert,
Academia «Ștefan Gheorghiu»

Necesitatea prezivizunii rezultă nu numai din optica nouă cu care omul scrutează și pregătește viitorul, folosind raționamentul, gîndirea sa logică, ci și din accelerarea continuă a ritmului evoluției științei și tehnicii în lume.

ȘTIINȚA A NECESARULUI ȘI ARTĂ A POSIBILULUI

Se pune încă problema dacă cercetarea viitorului întrunește caracteristicile, conținutul, mijloacele și perspectivele unei științe sau ale unei arte, sau chiar numai ale unui complex de tehnici menite să ajute la evaluarea empirică a viitorului. E vorba, aici, de nevoia de a se legitima pe care o resimte orice nou-venit în societatea selectă a științelor.

De fapt, viitorul cercetării viitorului este asigurat nu atât de arsenalul nesfârșit de metode, — intuitive, matematice ori empirice pe care le-a adoptat sau le poate adopta — cât mai ales de rolul pe care aceste cercetări le joacă în pregătirea, formarea și punerea în aplicare a deciziilor de orice fel: politice, sociale, economice, tehnologice etc.

Privită sub acest unghi, cercetarea viitorului capătă deodată o legitimitate cu totul nouă: aceea de a permite omului nu numai

să prevadă viitorul, dar să-l și construiască conștient și sistematic.

Din fericire, necesitatea folosirii optime a posibilităților cercetării viitorului a fost înțeleasă în țara noastră din timp și chiar instituționalizată, prin înființarea Comisiei de prognoze centrale precum și prin hotărârea Conferinței Naționale a partidului de a se constitui Consiliul suprem al dezvoltării economico-sociale.

Așa cum cercetarea viitorului este o știință a necesarului de mine, politica partidului de dezvoltare economică este o strălucită artă a posibilului de azi, care folosește tehnicile de prevedere cele mai avansate și mai noi care apar în experiența națională și internațională.

Prof. dr. Al. ZAMFIR
A.S.E. — marketing și conjunctură
economică internațională

UN IMPERATIV: DEMOCRATIZAREA CERCETĂRII VIITORULUI

Viitorul este o problemă a tuturor și deci pare natural ca acesta să fie o creație a tuturor. Cum poate fi însă îndeplinit acest deziderat de democratizare? Este de prisos precizarea că «bunele intenții» nu sînt suficiente și că, chiar calitatea de expert într-un domeniu nu conferă automat calitatea de specialist în problemele viitorului acestui domeniu; un laureat al Premiului Nobel pentru fizică susținea, de pildă, cu câțiva ani înaintea exploziei de tristă amintire de la Hiroshima că secolul nostru nu va folosi energia atomului. Trebuie să ne obișnuim cu ideea că un mare savant poate fi diletant în problemele viitorului științei și, desigur, reciproca nu e mai puțin adevărată... Democratizarea creează astfel probleme specifice cercetării viitorului. Construcția previzională reclamă metodologie; oare ea este în același timp o problemă a tuturor. Și este evident că nu toți oamenii sînt — și poate nici nu trebuie să devină — metodologi. Iată deci că cercetarea viitorului este chemată să-și dezvolte instrumente de apropiere de public. Opiniile și opțiunile omului obiș-

nuit trebuie astfel să pătrundă în arsenalul științei prospective, traduse în limbajul tehnic al acesteia, și, reciproc, rezultatele obținute pe căi laborioase și strict specializate trebuie să fie traduse (exact) în limbaj de consum și confruntate cu aspirațiile maselor. Fără aceste instrumente pericolul izolării «elitiste» a prospectivei și pericolul reducerii ei la un domeniu dominat de verbalisme ineficiente, puternic colorate subiectiv, rămîne, cred, foarte mare. Importanța pe care o are «deschiderea spre public» a previziunii este astfel mult mai marcată decît în cîmpurile tradiționale ale cercetării strict științifice. Este de prisos sublinierea caracterului politic al acestor aspecte. Și este evident că unitatea de voință și acțiune specifică societății socialiste creează excelente premise pentru traducerea în fapt a democratizării previziunii.

Conf. dr. Mihai BOTEZ
director al Laboratorului de
cercetări prospective al
Universității din București

CREȘTEREA ECONOMICĂ, OBIECTIV PRINCIPAL AL CERCETĂRIILOR PROSPECTIVE

În etapa actuală țările lumii se preocupă în mod permanent și sistematic de creșterea lor economică, prin care unele încearcă să recupereze în termene cît mai scurte rămînerea în urmă, iar altele să atingă niveluri cît mai înalte de civilizație.

Această imensă întrecere pașnică situează problema creșterii economice ca principal obiectiv al cercetărilor prospective, în scopul de a identifica cele mai favorabile căi de atingere a țelurilor propuse, conturînd o linie de acțiune economică pe o perioadă mai lungă care să asigure o maximă utilizare a potențialului disponibil, folosirea eficientă a resurselor materiale și umane și luînd în considerare evoluția probabilă a diferiților factori care o influențează.

Creșterea economică rămîne și în țara noastră principalul obiectiv al cercetărilor privind dezvoltarea în perspectivă, ale cărei orientări au fost expuse, cu o înaltă clarviziune, în raportul la Conferința Națională a P.C.R. din iulie 1972. În studiile ce se efectuează în prezent o atenție deosebită este acordată analizei factorilor de creștere, care

pot fi grupați în factori de continuitate, factori de accelerare și factori aleatorii.

Ca principali factori de continuitate ce stau la baza creșterii economice se situează, în primul rînd, resursele naturale și umane, care sînt binecunoscute și constituie o bază sigură a dezvoltării economice și sociale în perspectivă. La acestea pot fi adăugate experiența acumulată în 25 de ani de conducere planificată precum și potențialul tehnic atins.

Un rol hotărîtor revine factorilor de accelerare, între care pe primul plan se situează competența și capacitatea de a crea a oamenilor muncii din țara noastră, care asigură, în ultimă instanță, o prețuire favorabilă pe plan internațional, o bună competitivitate la participarea în diviziunea internațională a muncii. Angajată cu prioritate în activitatea de cercetare, gîndirea creatoare a specialiștilor în domeniile științific, tehnic, economic, social, materializează contribuția originală a țării la progresul contemporan și în perspectivă, aportul la creșterea eficienței activităților.

Introducerea permanentă a progresului tehnic, un alt important factor de accelerare, devine determinantă pentru creșterea productivității muncii sociale și a randamentului fondurilor fixe productive. Este neîndoiește că acest factor capătă o importanță mai mare pentru țările în curs de dezvoltare, dispunînd de resurse limitate, care simultan cu eforturile pentru o creștere accelerată luptă să-și asigure un loc favorabil în întrecerea pașnică a popoarelor lumii.

Cercetările prospective asupra creșterii economice se preocupă în mod sistematic și de unii factori aleatorii, între care pe primul loc se situează schimburile internaționale depinzînd de evoluția mondială și de situațiile de conjunctură. În egală măsură se face simțită și influența progresului teh-

nologiilor, care poate antrena schimbări substanțiale în consumuri și în structura producției.

Din aceste considerații se desprinde clar importanța cercetărilor prospective pentru fundamentarea deciziilor economice, cunoscînd că acestea ne angajează pentru o perioadă îndepărtată și că ele trebuie să se înscrie într-o linie de acțiune precis conturată, care să asigure obținerea unei eficiențe ridicate a tuturor activităților, atingerea țelurilor politicii partidului și statului.

Ing. E.V. TOPALĂ
șef de secție
Institutul de studii și cercetări
pentru planificare

PROGNOZA SOCIALĂ

Nu explorăm viitorul doar din simplă curiozitate sau numai de dragul cunoașterii. Scopul este imediat: în lumina studierii consecințelor pe termen lung ale acțiunilor noastre actuale vrem să reorganizăm prezentul în așa fel încît să se elimine sau să se reducă la minimum perspectivele unor evoluții de nedorit.

Este important de știut ce investiții științifice și inovații tehnice sînt posibile într-un viitor previzibil, ce creștere economică se poate realiza pe această bază. Mai important este să cunoaștem ce înseamnă sau ce pot însemna aceste achiziții pentru om.

Proiecția (prospectiva), prognoza și planificarea socială studiază tocmai consecințele mai apropiate sau mai îndepărtate ale progresului științific-tehnic și ale creșterii economice posibile pentru om, ca individ și colectivitate, modul cum se repercutează aceste dezvoltări asupra condițiilor noastre de existență cotidiană.

Prognoza socială studiază evantaiul tuturor sau al unor consecințe sociale ale creșterii economice și ale progresului științific-tehnic. Ea oferă astfel posibilitatea de a preveni apariția unor consecințe negative. În același timp, prognoza socială se ocupă cu elaborarea unor modele de sisteme sociale mai adecvate decît cele existente scopurilor și aspirațiilor unei societăți date.

Politica Partidului Comunist Român se concretizează printr-o intensă activitate de prognoză social-economică. La Conferința Națională din iulie, tovarășul Nicolae

Ceaușescu a prezentat prognoza-cadru a dezvoltării României în viitorii douăzeci de ani. Este un document de cea mai mare însemnătate, ce urmează a fi elaborat în detalii. Și tot la această conferință, secretarul general al partidului nostru a atras atenția asupra necesității de a ne preocupa de felul în care se reflectă realizările economice în condițiile de existență ale maselor.

Această indicație reprezintă ideea centrală a unei prognoze a dezvoltării sociale a României în deceniile următoare.

În loc de orice altă încheiere aș vrea să menționez — în cunoștință de cauză — că, în prezent, prognoza socială are la dispoziție un arsenal de metode și tehnici de cercetare care fac ca rezultatele sale să fie considerate la fel de demne de încredere ca și cele din domeniul prognozei economice sau tehnico-științifice.

Acest lucru este cu atât mai important cu cît prognoza socială se referă la condițiile noastre de existență, la destinul nostru ca indivizi și colectivitate.

Evident, problemele sînt complexe și complicate, soluțiile, de cele mai multe ori, trebuie inventate, dar avem toate motivele să fim încrezători în capacitatea noastră de a pregăti viitorul.

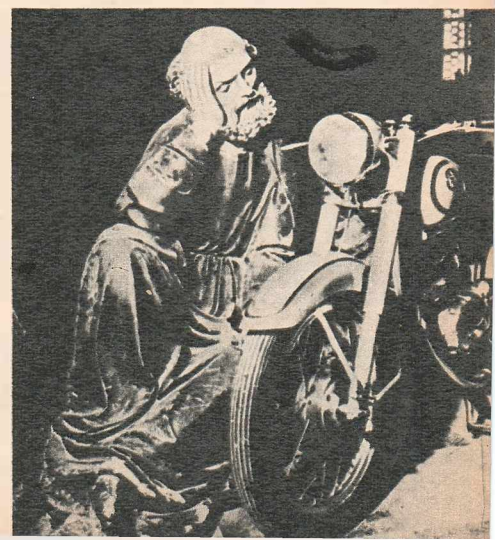
Prof. dr. Pavel APOSTOL
membru al Comitetului permanent al
Conferințelor Mondiale
de Cercetare a Viitorului

CEA MAI SCURTĂ ÎNCHEIERE, «DIN EVANTAIUL CELOR POSIBILE»

Nu, nu e vorba de o prognoză, ci pur și simplu de o certitudine. În numărul viitor al revistei noastre veți putea descoperi — mulțumită tot unor specialiști de frunte — «virtuțile practicii» în privința cercetării viitorului.

Recunoaștem de pe acum că încercăm să vă atragem, să vă transformăm și pe d-voastră în cercetători eficienți ai viitorului.

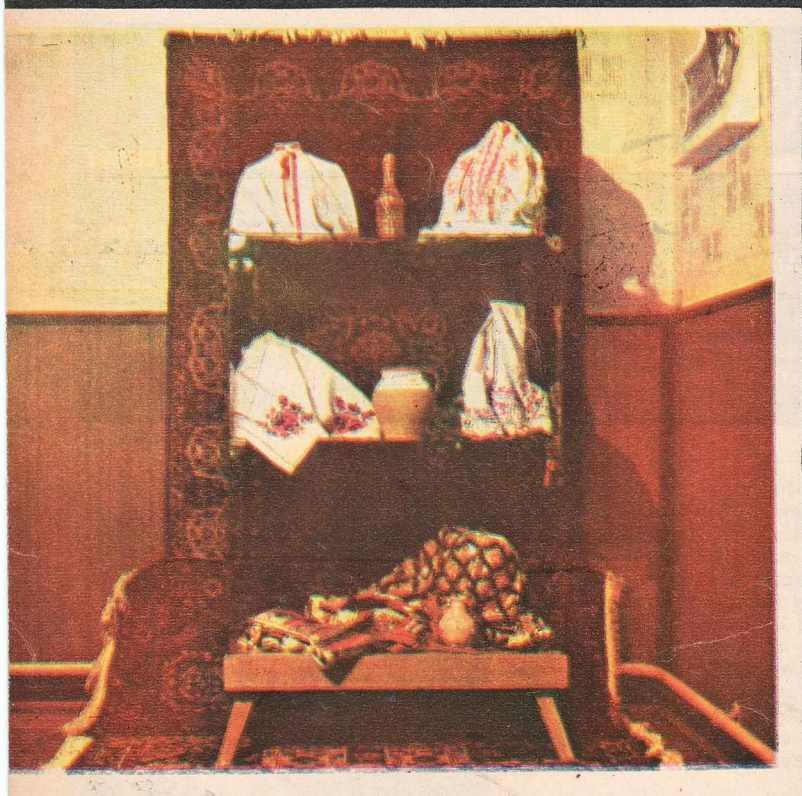
Dacă am împărți ultimii 50 de mii de ani la 62, cifră care ar reprezenta vîrsta medie, durata vieții unui om, respectiv viața unei generații, ar rezulta 800 de generații. Din ele, 650 generații au văzut lumina zilei în peșteri. Numai în ultimele 70 de generații a fost posibil să se comunice între două generații succesive, iar cuvîntul tipărit a fost văzut numai de ultimele 6 generații. Măsurarea timpului cu o anumită precizie a devenit posibilă numai pentru ultimele 4 generații. Au trebuit să fie așteptate ultimele 2 generații pentru ca motorul electric să fie răspîndit în lume.

**COOPERATIVELE
MEȘTEȘUGĂREȘTI
DIN JUDEȚUL BUZĂU
PUN
LA DISPOZIȚIA DV.
O GAMĂ VARIATĂ
DE BUNURI
DE LARG CONSUM
PRIN UNITĂȚILE:**

- «**DESERVIREA**»-Buzău: Frizerie, coafură, cosmetică. Reparații radio, televizoare, ceasornice, obiecte electrocasnice. Bijuterii. Coșerit, deratizări.
- «**MUNCITORUL**»-Buzău: Confecții după comandă pentru bărbați, femei și copii. Lenjerie de pat și de corp. Mode-pălării. Mobilă, tâmplărie, tapițerie.
- «**SPORUL**»-Buzău: Confecții după comandă pentru bărbați, femei și copii. Lenjerie de pat și corp. Blănărie, cojocărie. Încălțăminte fină, articole de marochinărie. Tricotaje.
- «**CONSTRUCTORUL**»-Buzău: Reparații și amenajări (extinderi) la clădiri. Instalații electrice și sanitare.
- «**ARTA BUZĂULUI**»-Buzău: Covoare de tip oriental, cusături, broderie, articole matlasate pentru copii. Spălătorie, curățătorie, boiangerie.
- «**PRESTAREA**»-Rîmnicu Sărat: Frizerie, coafură. Reparații imobile, instalații electrice și sanitare, construcții metalice. Mobilă, tapițerie.
- «**SOLIDARITATEA**»-Rîmnicu Sărat: Confecții de comandă, tricotaje, lenjerie. Încălțăminte fină, confecții din piele și blănărie.
- «**ARTA POPULARĂ**»-Rîmnicu Sărat: Covoare de tip oriental, scoarțe. Împletituri răchită.

terom[®]

CINCI LITERE RECOMANDĂ CALITATEA: «terom»

Nu e multă vreme de când familia firelor și fibrelor chimice s-a îmbogățit cu un nume nou: terom. Ele se fabrică în una din cele mai noi și mai moderne întreprinderi specializate din sud-estul Europei — Uzina de fibre sintetice din Iași.

Datorită excepționalelor sale calități, teromul înlocuiește cu succes fibrele naturale de lână (lână sintetică de 3 și 4 den), bumbacul (bumbac sintetic 1,3; 1,5 den), inul (în sintetic 6 den), situându-se din punct de vedere calitativ la nivelul celor mai buni poliesteri cunoscuți în lume: tergal, terilenă, trevira, dacron, diolen, terilenka etc.

Țesăturile din fibre poliesterice terom sînt utilizate la confecționarea articolelor de îmbrăcăminte de diverse tipuri. Aceste articole au căpătat o largă întrebuințare datorită rezistenței deosebite la șifonare și întreținerii extrem de ușoare.

Din firele textile terom, (45; 68 den) se obțin țesături subțiri, cu aspect mătășos, luciu plăcut, folosite la confecționarea lenjeriei, perdelelor, cămășilor bărbătești etc. Vopsite în culori moderne, atrăgătoare, firele texturate (150 den) utilizate în industria tricotaajelor conferă acestora tușeu plin, linos, frumusețe, permit o spălare ușoară și

o uscare rapidă, păstrîndu-și dimensiunile inițiale.

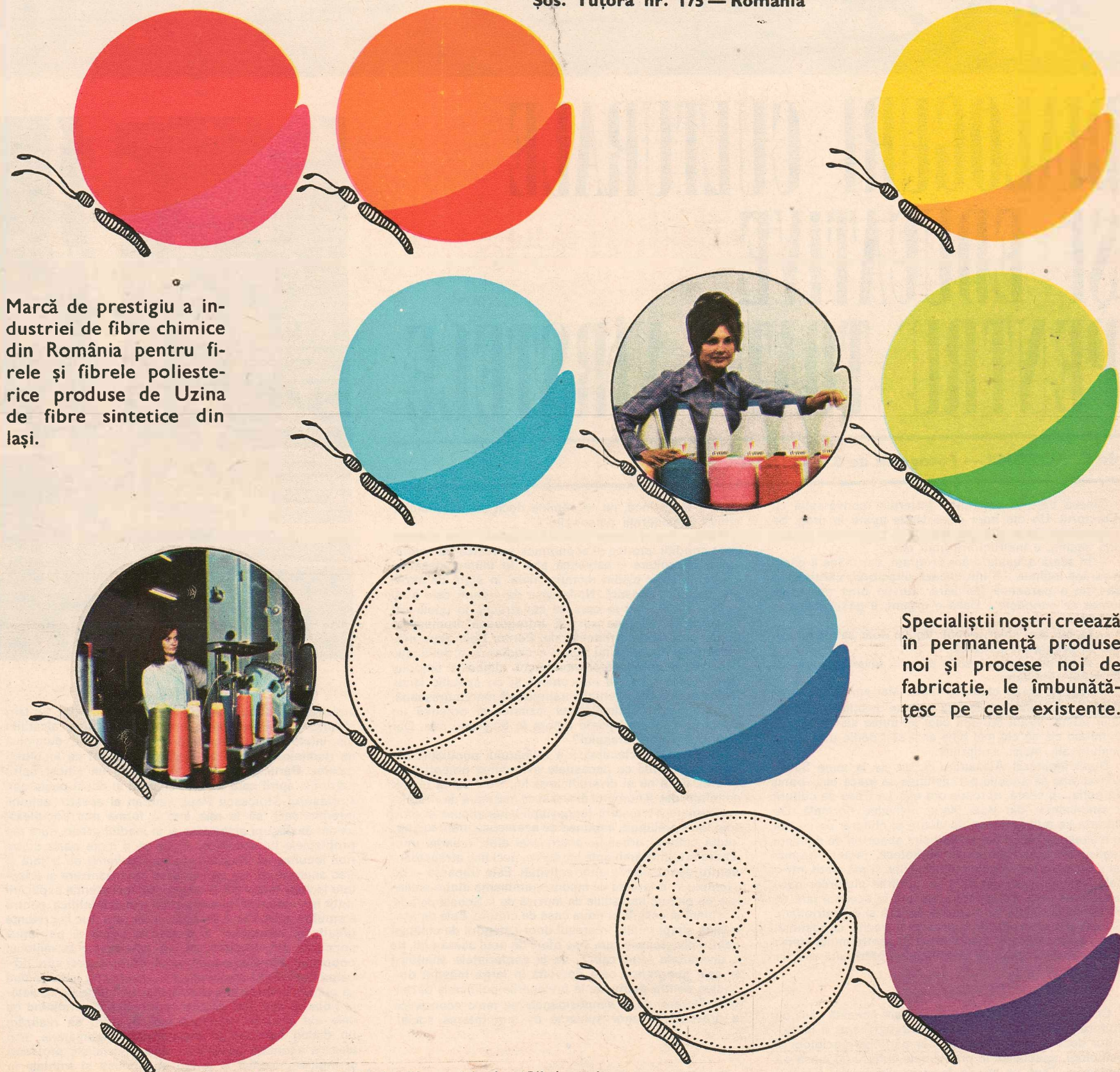
Datorită calităților lor — stabilitate, elasticitate mare și alungire mică, viață lungă — firele tehnice grosiere (250 den și 1 000 den, simple sau multiplicare) pot fi utilizate în diverse scopuri: curele de transmisie, plase pescărești etc., iar cele tratate special pentru aderență la cauciuc se folosesc cu succes în industria cordului pentru anvelope.

Terom este produsul ideal folosit în orice ocazie.

Vă stă la dispoziție pentru comenzi ferme și asistență tehnică

UZINA DE FIBRE SINTETICE - IAȘI

Șos. Tuțora nr. 175 — România

Marcă de prestigiu a industriei de fibre chimice din România pentru firele și fibrele poliesterice produse de Uzina de fibre sintetice din Iași.

Specialiștii noștri creează în permanență produse noi și procese noi de fabricație, le îmbunătățesc pe cele existente.

Centrala industrială de fibre chimice-Săvinești.

DIALOGURI CULTURALE ȘI EDUCATIVE PENTRU TOATE VÂRSTELE

de C. BOZBICI — Fotografii de S. STEINER

Cineva bate la ușă și-mi întrerupe conversația cu directorul. Un om între două vârste apare în prag. Se interesează de o anumită persoană care, după cit imi dau seama, e instructorul unui cerc.

— În seara aceasta n-are program, dar mâine îl găsiți, tovarășe inginer... îl informează directorul, căruia pare să-i fie o persoană familiară. Într-un oraș mic, toată lumea se cunoaște... Dacă e urgent, îl găsiți mâine la școală...

— O, nu, nu-i chiar urgent. Voiam doar să mă interesez de programul cercului.

— Aveți pe cineva înscris la cerc, tovarășe inginer? Bărbatul zîmbește:

— Nu... E vorba chiar de mine. Mai am foarte puțin pînă la pensionare și în fața mea se deschide un timp liber infinit. M-am întrebat cum aș putea să-l folosesc și mi-am zis că cel mai bine ar fi să-l dedic unei vechi pasiuni ale mele: sculptura...

După inginerul Alexandru Szasz de la mina Săsar, cineva vine să solicite permisiunea să joace ping-pong cu soția... E seară, aproape ora opt. La Casa de cultură a sindicatelor din Baia Mare, activitate normală. De undeva se aud acorduri de vioară și chitară; pe un hol, la mesele de șah, clișiva bărbați sînt absorbiți de destinul regilor de lemn; alături, la bibliotecă, lectori harnici își pregătesc seminariile politice. Plec și mă pierd într-o sală imensă unde sînt expuse lucrările pictorilor naivi din Maramureș. Ce călătorie plăcută în această țară de miracole! Ce lecție de dragoste de țară și de patriotism! Și iată, într-un colț mă întîmpină o veche cunoștință. Bună-seara meștere Stan Pătraș! Și pentru multă vreme sînt oaspetele lumii și personajelor bătrînilor meșteri din Săpînța.

Ce înseamnă oare pentru Baia Mare această casă de cultură? Răspunsul la această întrebare n-ar fi mulțumitor dacă la elaborarea lui n-ar participa sociologi și psihologi, specialiști în problemele culturii de masă ori pedagogi. Cum un sondaj în straturile opiniei publice

nu s-a făcut încă, nu ne rămîne decît să consemnăm cîteva considerații personale.

Pentru multe dintre orașele noastre, care datorită unor condiții istorice și economice specifice au cunoscut o dezvoltare urbanistică abia în ultimul deceniu, existența unor clădiri monumentale, în afară de serie, era absolut necesară. Noile case de cultură care s-au construit sau sînt în curs de construcție în unele din reședințele județene vin să întregescă frumusețea noilor ansambluri arhitecturale. Pentru Baia Mare proiectantul a imaginat nu numai o clădire cu o destinație specială, ci un adevărat monument, simbol al timpului în care trăim, căruia i-a conferit și un specific local, făcînd apel la ornamentația tradițională maramureșeană. El este pentru întîmplătorul vizitator al orașului un punct pe care nu-l poate ignora în itinerarul său. Dar pentru locuitorii orașului?

Creșterea spectaculoasă a numărului populației din ultimii ani cerea cu necesitate extinderea potențialului cultural, dacă nu și diversificarea lui. Noul val al tinerei generații, dar și numărul din ce în ce mai mare de vîrstnici (ca urmare a creșterii longevității), beneficiari ai unui timp liber prelungit, impunea de asemenea mărirea spațiului cultural urban și poate, mai ales, crearea unui cadru și a unei ambianțe moderne, deci mai atrăgătoare, pentru desfășurarea unor activități. Este frapantă — de exemplu — diferența de mediu și ambianță dintre atelierelor de pictură sau sălile de muzică de la Școala de artă populară și cele de la noua casă de cultură. Este de asemenea simțomatic interesul unor categorii de cetățeni pentru programele care li se oferă de noul așezămint, de o diversitate remarcabilă, de la conferințele științifice la cele geografice, care dezvoltă în largă măsură dragostea pentru patrie, de la prelegerile politice la dezbaterile literare, de la simpoziioanele pe teme economice la prezentările unor subiecte de larg interes social.

Cu ani în urmă, tot de aici, din Maramureș, a pornit o

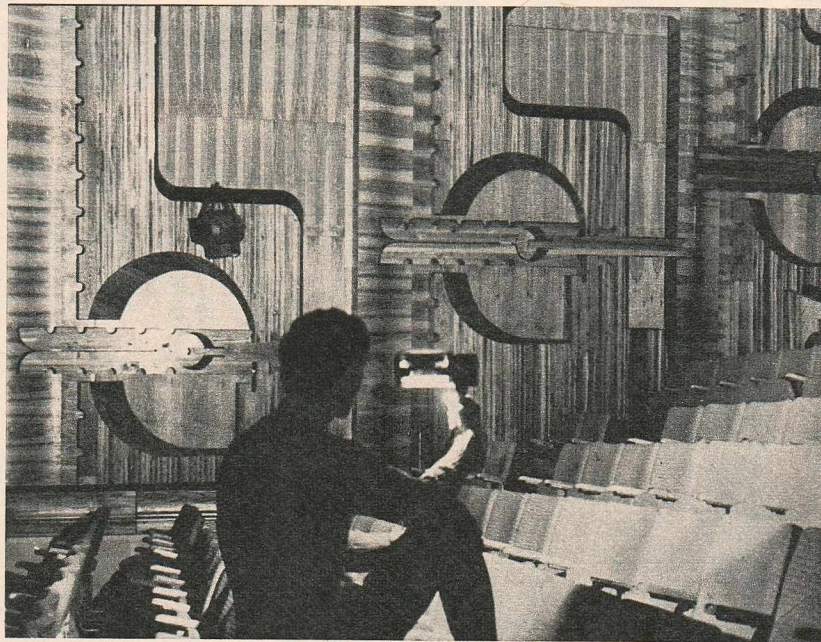
activitate fructuoasă de culturalizare a maselor, cu larg răsădit în întreaga țară: brigăzile științifice, alcătuite din intelectuali de toate profesiunile, care duminică de duminică, duceau un dialog pasionant cu locuitorii satelor. Participanții erau animați de un sincer spirit patriotic, spirit care se perpetuează și acum peste ani. Profesorul Stoicescu Paul, veteran al acestor acțiuni, intenționează să le reia sub o formă mai complexă: «Vom desfășura activitatea și în mediul urban, care are problemele lui specifice. Sigur că o mare parte dintre noii locuitori ai orașului nostru sînt veniți de la țară și trec acum printr-un proces acut de urbanizare și adaptare la viața modernă. Vom acorda deci atenție explicării unor fenomene ale naturii pentru a le demistifica, pentru a smulge acele vâluri ale ignoranței care duc la credințe greșite și retrograde. E o datorie civică și patriotică socot, ca noi, intelectuali, să fim mereu în mijlocul poporului. Atenția noastră se va îndrepta deci spre ridicarea conștiinței socialiste, și în acest scop intenționăm să punem în dezbateri problemele esențiale ale societății noastre, începînd cu cele economice și terminînd cu cele ale gândirii contemporane. Sperăm să realizăm un dialog fructuos în întreprinderile băimărene, mai ales că scontăm pe aportul unor specialiști, profesori și ingineri, medici și juriști, economiști și fruntași în producție».

O excelentă sală de expoziții găzduiește pe pictorii naivi din Maramureș.

În spațiul de chietudine și studiu al bibliotecii...

Decorație somptuoasă, în spiritul artei maramureșene...

Printre numeroasele cercuri ale casei de cultură cu o audiență relativ importantă sînt cele tehnico-aplicative. Expansiunea industrială a orașului din ultimii ani a deschis un larg interes pentru problemele tehnice. Două mii de chestionare au fost răspindite în unitățile economice din oraș cu scopul de a sonda preferințele, dar și de a informa asupra posibilităților de perfecționare într-un domeniu sau altul. «Cercurile noastre intră în al treilea an de activitate — ne spune inginerul Ion Vida. Scopul nostru este să familiarizăm cît mai multă lume cu radioelectronica și semiconductoarele. Dotarea întreprinderilor cu utilaje și tehnologie modernă, mai cu seamă automatizarea, pune în fața multor cadre probleme de adaptare și de reciclare. Vedeți, un electrician, de exemplu, nu este încă un electronist, e vorba de cu totul altă specialitate, și intenția noastră este să deschidem, în limitele care ne sînt impuse, un drum spre policalificarea. Cursanții noștri sînt muncitori și maeștri, dar și elevi și profesori. În precedentele ediții ale cercurilor ne-au frecventat cîteva profesoare care își pregăteau aici, la noi, experiențele practice pe care urmau să le facă în fața elevilor. Cît despre aceștia din urmă, ei nu numai că descoperă în cursul lecțiilor practice gustul pentru activitatea tehnică ori rudimentele unor meserii, dar acumulează deseori cunoștințe prețioase care îi ajută la examenele de admitere în facultățile tehnice».

N-am văzut la lucru pe copiii cercului de balet, în schimb seara, tîrziu, am asistat, în tăcere, la destășurarea activității cercului de artă plastică. Înfiițat cu ani în urmă, el beneficiază acum de un spațiu adecvat. «Elevii noștri sînt de diverse profesii și vîrste, ne explică profesorul Augustin Vesô. Aici au fost instruiți de-a lungul timpului cîțiva din pictorii noștri naivi, ca pensionarul Gh. Sultz sau Emilia Bîrsan. Menirea cercului este să dea o îndrumare estetică adecvată epocii în care trăim, să formeze gustul pentru frumos, să dezvolte dragostea pentru natura patriei, să ocupe în mod cît mai util și mai plăcut timpul unor oameni în vîrstă. Dacă toate aceste comandamente le îndeplinim pe măsura puterilor noastre, cercul e frecventat mai ales de tineri și pentru posibilitățile de pregătire pe care le au aici în vederea intrării în institutele de artă.

După cît se pare, printre cei care beneficiază din plin de facilitățile casei de cultură sînt copiii. Îi întîlnim la cursurile de artă plastică, la cele de balet, la cele de muzică dedicată exclusiv lor. La cercul de muzică, programul a fost fixat în așa fel ca el să se armonizeze cu programul școlar. «Totul ar decurge cum nu se poate mai bine dacă am avea și numărul necesar de instrumente muzicale — ne spune profesorul Gavril Bedôhazi. Cu cei 12 vioariști n-avem nici o problemă, în schimb pentru cei 10 chitariști avem o singură chitară,

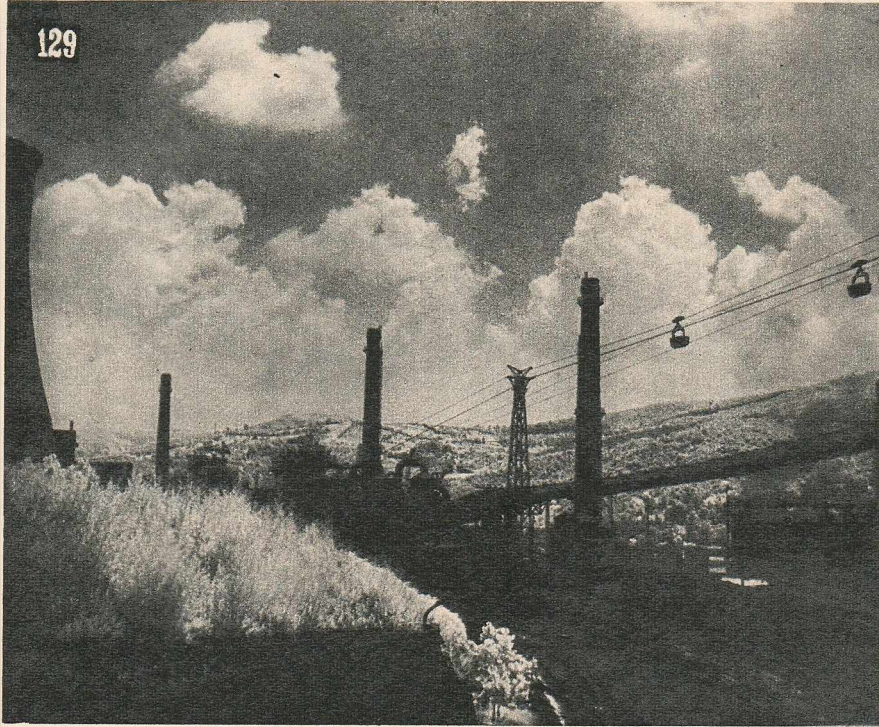
iar pentru 20 de acordeoniști, un singur acordeon! Dacă la acestea adăugăm lipsa unor partituri, dar mai ales metodici adecvate copiilor, aveți situația reală a cercului nostru. Ar mai fi nevoie de un amplificator pentru instrumente electronice, chiar o orgă electronică, care ar atrage mult mai mulți copii. Pentru că, după părerea mea, ar exista posibilitatea formării unui ansamblu de copii care să aparțină exclusiv casei de cultură, ansamblu care pe lîngă formațiunile muzicale să aibă o echipă de dansatori și una de gimnastică artistică».

Incheiem succinta noastră anchetă privind activitățile casei de cultură cu un popas la cercurile de artă dramatică. Dificilă ni se pare situația formațiunii teatrale în limba română care, în stagiunea precedentă, deși a făcut luni de zile repetiții n-a prezentat nici o premieră. Situația rămîne ambiguă și în continuare prin absența unui instructor profesionist. Dealtfel ni se pare ciudată lipsa de participare la activitatea amatorilor a actorilor și regizorilor teatrului de stat din localitate.

Programele — dacă nu și ambițiile — casei de cultură sînt mult mai numeroase. Nu le-am abordat pe toate. Ne-am oprit doar la cele esențiale, care dau coloratura specifică întregii activități, considerînd că ele pot să absoarbă un număr cît mai mare de cetățeni de toate vîrstele din acest oraș, care acum își creează o tradiție traică în domeniul culturii de masă.

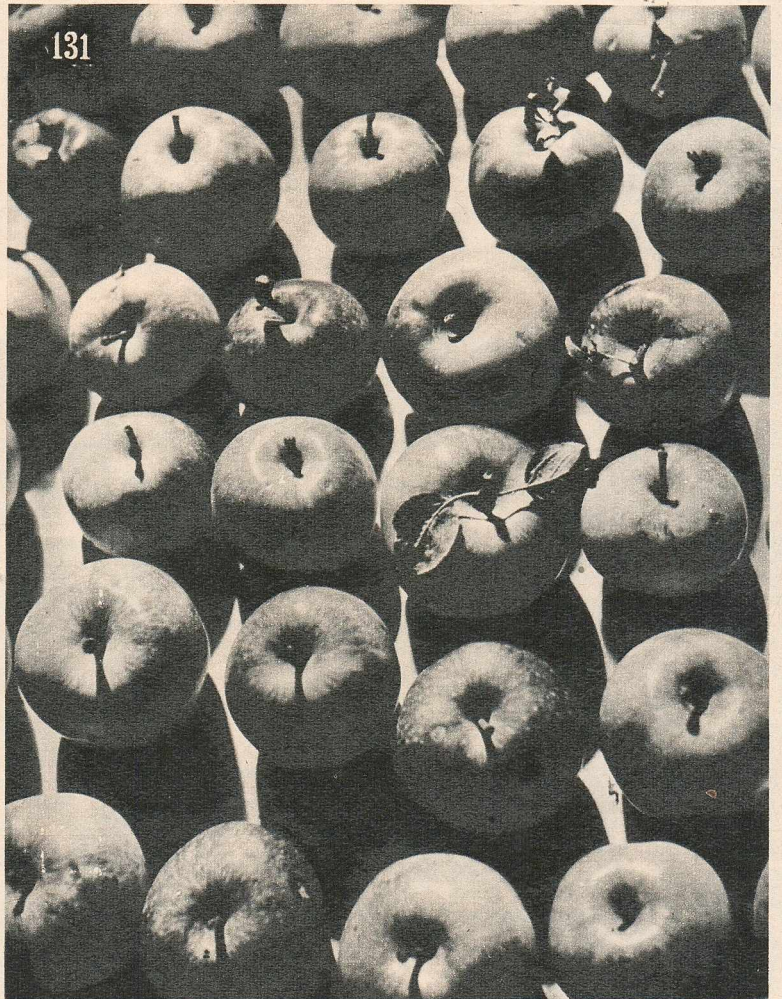
concurusul nostru cea mai frumoasă FOTOGRAFIE

129

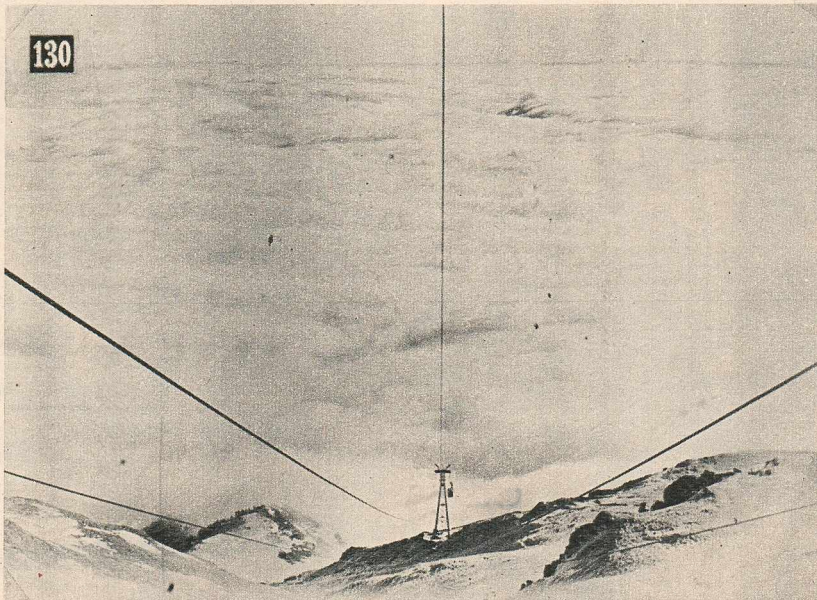

- 129) Cetate de foc
REINHOLD STANZL — Reșița
130) Călătorie în infinit
Prof. ION MATEI — Sinaia
131) Rodul
VASILE VENIG — Carei
132) Dimineață de iarnă
IOAN PETRESCU — Azuga

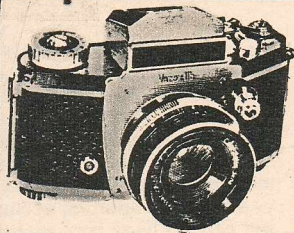
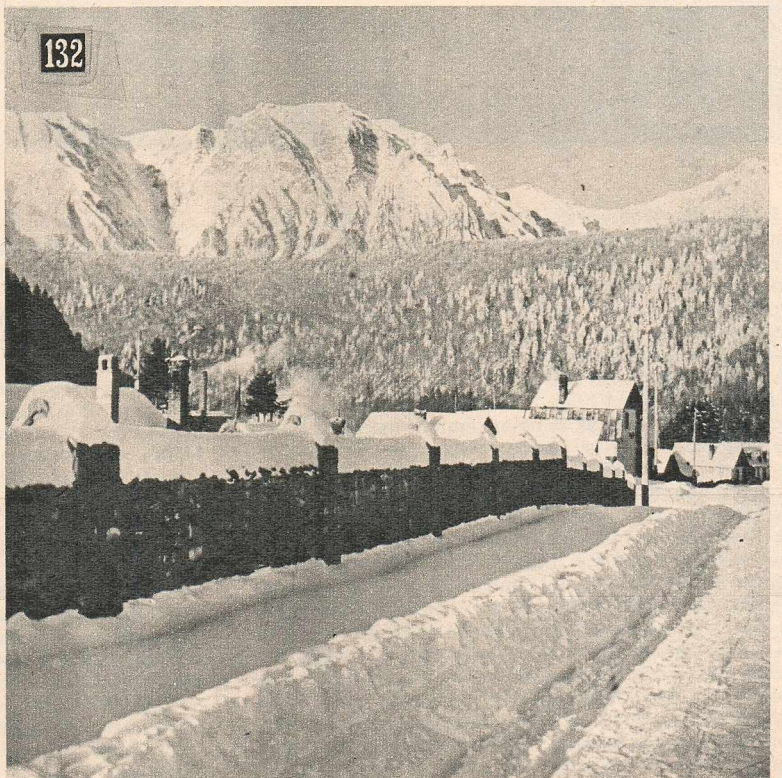
131

130

132

concurusul
„CEA MAI
FRUMOASĂ
FOTOGRAFIE“

Fotografia
aleasă Nr. _____

Numele, prenumele și adresa
cititorului

SĂ SPUI CINCI ȘI SĂ FACI SAPTE

de Nicolae CRISTACHE — Fotografii de Elena GHERA

Titlul este, firește, un îndemn la modestie. Îndemn pe care l-am auzit de la unul dintre lucrătorii Uzinei «Timpuri noi» din Capitală.

Ion Daneș ne fusese recomandat ca un muncitor harnic și priceput. Atelierul unde lucrează este un fel de secție-piston; aici se realizează piesele pregătitoare pentru secțiile de montaj și producția lui devansează cu cel puțin o lună operațiunile din celelalte ateliere. Tot aici se consumă nemijlocit materia primă, acea materie primă costisitoare, din oțeluri speciale, scumpe, încât pe parcurs orice recuperare este practic imposibilă. Ion Daneș a reușit să transforme o parte însemnată din deșeurile care în mod curent sînt aruncate, în materie primă pentru alte comenzi. Era cazul miezului de tablă din oțel-carbon rămas după decuparea arcului de supapă C5. Acum, aceste deșeri mărunte suplinesc în întregime materia primă pentru execuția unor repere mai mici, dar nu mai puțin importante ca valoare și tot la fel de suple și de fine. Trecînd prin secție observăm sub o masă de lucru, claie peste grămadă, un maldăr de scule. «Ce-i cu sculele astea?» — întrebăm. «Le recondiționăm, — ne spune șeful secției — oțeluri scumpe, nu ne dă mîna să le aruncăm»...

— Se obțin probabil economii importante...

— Sigur... Dar de fapt pe noi nu numai evidența contabilă ne interesează ci acel spirit gospodăresc, conștiința că și economiile, fie ele cît de mărunte, trebuie să stea în atenția noastră. La anul, scriptele or să arate ce și cît s-a economisit. La noi e o vorbă: să spui cinci și să faci șapte. N-azi sem pînă acum această expresie și ne-a plăcut. Nu era nici să zici una ca să faci două, adică să declari cît mai puțin pentru a avea de unde să crești; nici să zici o sută și să faci o mie, ca să tragi clopotele pentru orice piesă recondiționată, pretinzînd aplauze pentru că ți-ai făcut datoria. Cite servicii tehnice nu sînt parcă burdușite cu inovații și invenții, care de fapt nu sînt decît obligații de serviciu?

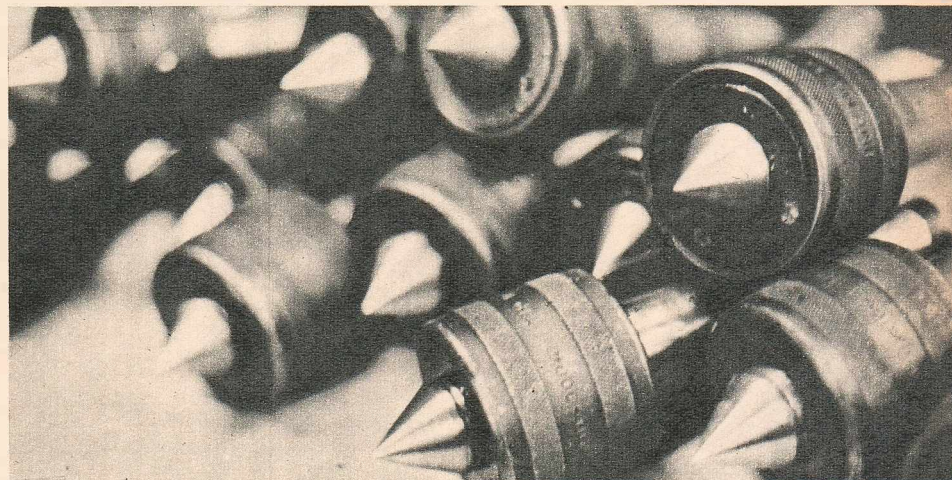
Ca să ne convingă că secția lor nu este o excepție, Ion Daneș ne conduce la turnătorie, unde ni-l prezintă pe Nicolae Fehete. Are acest Nicolae Fehete un fel de a privi, într-o parte. Ce mare lucru a făcut el? A fost și televiziunea... Se liniștește cînd îi spunem că noi tocmai asta dorim să demonstrăm, că ce face el e normal, că bun gospodar poate fi nu numai cel ce economisește milioanele. Ne explică totuși: la

neferoase, pentru turnarea fiecărui piston se utilizează o cochilă, «manta», cum îi spun turnătorii, și un canal de alimentare, care după folosință se rețopesc. El s-a gîndit că prea se consumă mult metal și prea mult timp se irosește pentru un singur piston, și atunci a turnat două pistoane cu o singură cochilă și un singur canal de alimentare, ceea ce înseamnă o economie de 75 la sută din timpul de lucru și o jumătate de kilogram metal la un piston; dacă pe an se toarnă cam vreo trei mii de pistoane, economia obținută nu e cine știe ce, dar cum metalele neferoase sînt scumpe, el s-a gîndit că e bine așa... În continuare, sîntem conduși în atelierul lui Alexandru Micu. Aici ni se arată sute de cuțite de strungărie inutilizabile din cauza uzurii sau prin schimbarea profilurilor, sute și mii de plăcuțe-vidia irosite. Dintr-un dulap apar amenințătoare ca niște proiectile de calibrul mijlociu virfurile rotative predestinate prin uzură fierului vechi, de n-ar fi fost ochiul grijului al meșterului Micu. Din toate aceste potențiale deșeri, prin operațiuni simple de recondiționare, dar mai ales prin spiritul gospodăresc al oamenilor din această secție, ceea ce altădată părea irecuperabil, fără folos și fără rost, a fost strîns, desfăcut cu migală și redat producției în forma unor utile și practice unelte de muncă.

Sîntem invitați mai departe la meșterul larim Nicolae, model de om chibzuit și așezat, la Ilie Iordache, la secția turnătorie, să urmărim acolo organizarea și întreținerea locului de muncă. Peste tot aceeași grijă pentru gram, pentru milimetri. Picătură cu picătură metalul este readus în sfera productivă cu iscusință și prevedere, cu conștiința că orice risipă, oricît de neînsemnată, undeva la un alt nivel, se adună grevînd bugetul și economia întregii țări.

PREJUDECĂȚI COSTISITOARE

«Ne străduim cît putem, mărturisește Ion Breazu, președintele comitetului sindical, să întreținem și să stimulăm spiritul de economie, gospodăresc, al muncitorilor, fie direct prin promovarea inițiativelor interesante, fie prin provocarea deliberată și organizată a acestora; nu mă refer acum la cadrul democratic, instituționalizat, al adunărilor generale ale oamenilor muncii sau la ședințele de partid, U.T.C. ori sindicat. În afara acestui exercițiu democratic curent noi am inițiat un soi de chestionare prin intermediul cărora lucrătorii uzinei își pot exprima negru pe alb părerile în

Aceste capete rotative ca niște proiectile de calibrul mijlociu erau predestinate prin uzură deșeurilor, de n-ar fi fost ochiul atent al meșterului Micu.

legătură cu folosirea timpului de lucru, organizarea locului de muncă, economiile de materiale și metal etc., etc. Avem de luptat însă cu alt fel de risipă, necontabilizată în scripte și paragafe, o risipă generată de unele prejudecăți ce mai dăinuie încă, de unele concepții și idei eronate moștenite din trecut. Mă refer în special la atitudinea unor muncitori, maiștri, care se ocupă de creșterea noilor cadre calificate la locul de muncă, și despre care mai auzi că-și trimit elevii după țigări sau, ocupați pînă peste cap cu sarcinile urgente, trec pe locul secund, neglijează îndatorirea de dascăli și îndrumători. Las la o parte faptul că acești ucenici sînt plătiți cu o mie de lei pe lună; mă gîndesc la sarcinile extrem de importante pe care le avem de îndeplinit în acest cincinal, la realizarea cărora forța de muncă care se califică acum are un rol de prim

rang. Uneori nou-veniții sînt primiți cu neîncredere. Neîncredere izvorită de asemenea dintr-o prejudecată potrivit căreia aceștia ar influența reorganizarea echipelor și a schimburilor de lucru. Ea se repercutază nemijlocit în sfera colaborării și întraajutorării reciproce, diminuînd implicit randamentul și eficiența muncii. Chiar și față de noile procedee tehnologice sînt unii care mai privesc pieziș, le nesocotesc oportunitatea; pînă se obișnuiesc și se conving se pierd sume importante.

Toate aceste probleme privesc, firește, un domeniu mai puțin concret al relațiilor de muncă; mărturisindu-le, dovedim că ele nu ni se par insolubile, dimpotrivă, vechind asupra lor ne propunem să intervenim în capitolul poate cel mai substanțial al economiilor curente, al risipei zilnice de forță productivă, de timp și muncă socială».

...Are acest Nicolae Fehete un fel de a privi, într-o parte: «Ce mare lucru a făcut el? A fost și televiziunea...».

Cînd proiectantul ți-a uitat utilajele sub cerul liber și cînd nu știi cît de belicoasă va fi iarna care vine, nu-i decît o singură soluție: tu, beneficiar, să te-apuci să-ți ridici ziduri apărătoare.

TEHNOLOGIA GAFFEI

CONTRIBUȚII LA DEFINIREA NOȚIUNII

O investigație de Nelu IONESCU
Sublinieri fotografice de Radu CONSTANTINESCU

MOTO:
Investiția bună se cunoaște de dimineață.
(Vechi proverb reconsiderat)

Totul a început sub semnul bunelor intenții, al optimismului, ba chiar al entuziasmului.

Acum, după vreo trei ani, cam totul e sub semnul încurcăturilor, al grijilor, al ponoaselor.

Închipuiți-vă o unitate economică productivă care după nouă luni de la începutul anului calendaristic și-a îndeplinit planul de producție globală, pe această perioadă, doar în proporție de 87,6%, iar planul de producție marfă în proporție de 89,6%; o unitate economică care a folosit totuși, în aceste nouă luni, cu 10,9% mai mulți salariați decît prevedea numărul mediu scriptic planificat; o unitate în care productivitatea muncii realizată reprezintă, tot după cele nouă luni, doar 81,4% din productivitatea planificată; o unitate în care cheltuielile la mia de lei producție marfă sînt depășite, față de plan, cu 25,4%; în fine, o unitate economică care totuși a realizat o «depășire»: aproape și-a dublat pierderile planificate.

Închipuiți-vă, de asemeni, că planul producției globale pe '72 al aceleiași unități a fost modificat de patru ori și totodată redus de trei ori, atît pe trimestre cît și în întregime.

Mai închipuiți-vă că situația financiară a acestei unități — în timpul istoriei sale mici doar de cîțiva ani — s-a înrăutățit într-o asemenea măsură încît azi sucursala Băncii Naționale pune sub semnul întrebării însăși continuarea activității de viitor a unității. Și au și cei de la bancă dreptatea lor. Pentru că unitatea încă mai beneficiază de credite anormale, încă mai are plăți restante privind credite restrictive nerambursate, credite din depășirea limitei, credite pentru acoperirea pierderilor, credite pentru reparatii capitale. Toate creditele de pînă acum au fost acordate pe baza indicatorilor de plan aprobați ai unității. Și, firește, dacă acești indicatori ar fi fost realizați, creditele aveau un suport material și rambursarea lor integrală și la termen ar fi fost asigurată. Lucrurile mergînd însă cam pe dos, creditele băncii nu au suficiente garanții materiale și financiare implacabili ai corectitudinii de la bancă discută nesentimental dar cu luciditate economică, dacă merită sau nu să mai crediteze această unitate.

În sfîrșit, închipuiți-vă că pentru redresarea unității cu pricina s-au deplasat delegați specialiști de la centrala industrială, de la minister și chiar de la Consiliul Economic. Închipuiți-vă că s-au ținut nenumărate ședințe; că s-au întocmit zeci de referate, adrese, procese-verbale, într-un cuvînt, masive dosare; și că s-a convorbit telefonic și prin telex cu nemiluita. Închipuiți-vă că s-a ajuns și la soluția schimbării conducerii unității.

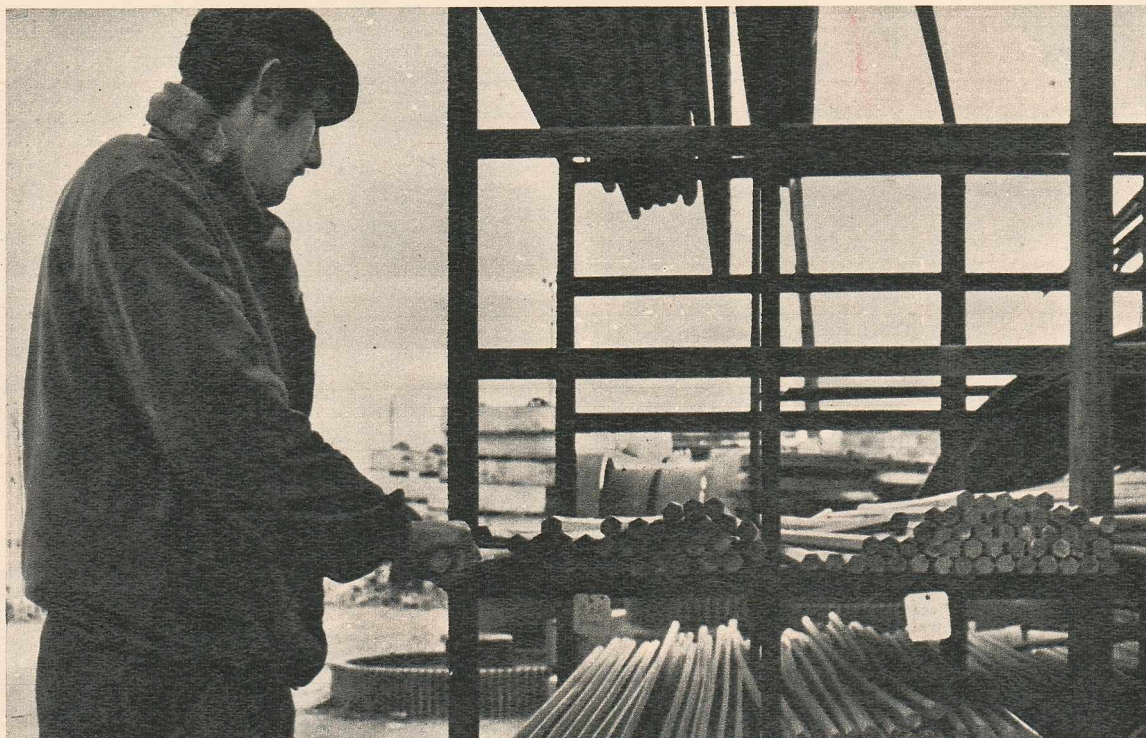
Închipuiți-vă toate acestea și o să vă dați seama, cît de cît, în ce blestemată de încurcătură se află cei de la Întreprinderea de produse ceramice pentru construcții din Iași.

Și-acum, după ce v-am înspăimîntat bine cu chipurile răului, să vă pun în cunoștință de cauză și cu sorgintea lui. Pentru aceasta, vă rog să faceți cu mine vreo trei pași înapoi în timp, adică pînă în 1969.

⚡ *Lung e drumul argilei către fabrică, atunci cînd îl face cu niște sărmane camioane mici și bătrîne, pe care o cupă zdravănă de excavator de-a dreptul le deșală.*

Un paradox. Pe de o parte întreprinderea e criticată că nu și-a îndeplinit planul, iar pe de altă parte tot ea e sufocată de propriile produse pe care nu mai are unde să le depoziteze. De data aceasta vinovați sînt beneficiarii întreprinderii — adică Trustul de construcții industriale și Trustul de construcții, ambele din județul Iași — care nu catadicsec să vină să-și ridice marfa cumpărată.

Depozite de materiale tot în bătaia vîntului. Nu, hotărît lucru, unii proiectanți prea-s dominați de farmecul decorurilor aerate.

După cum am spus chiar de la început, au fost atunci niște ceasuri de bucurie, entuziasm și încredere în viitor. Era firesc, doar se dădea în folosință cea mai modernă unitate de produse ceramice pentru construcții din țară. Concepție îndrăznească, utilaj ultramodern, în esență, o investiție de milioane.

Și, un timp, — mai precis, cel necesar intrării în normal, adică al atingerii parametrilor proiectați — lucrurile au mers bine. Dar apoi s-a pretins, firește, o funcționare ritmică la cel mai înalt nivel de producție, și noua unitate a început să gîfîie. Colac peste pupăză a venit și iarna lui '71, care a demonstrat atotprevăzătorilor proiectanți de la Institutul de proiectări pentru industria materialelor de construcții că niște noțiuni elementare de geografie, privind chiar țara noastră, nu-s trecute de florile mărilor în manualele de școală primară.

Acum, să nu vă închipuiți că în iarna trecută s-au petrecut pe Valea Bahluiului cine știe ce cataclisme naturale. Nu, au fost doar niște geruri de minus 26—30 de grade. Destul însă ca pe benzile transportoare care alimentează fabrica argila să înghețe bocnă. Să înghețe și să strice benzile. Asta înseamnă sute de traverse, sute de bolțuri, sute de... mai știu eu ce minuni ale tehnicii care au scîrțîit, s-au deteriorat și au trebuit reparate. Deci timpi morți cu duimul, pentru că proiectanții n-au avut grijă să prevadă că în România casele au nevoie de sobe, și benzile transportoare de izolare termică, care să le asigure funcționarea și în timpul iernii.

Dealtfel, din proiectul inițial au mai fost și alte omisiuni de acest fel: închideri protectoare pentru sectorul de alimentare la cariera de argilă, la buncărele în care se țin rezervele de argilă ori cele de granulat, și altele.

Cert e că în ianuarie și februarie procesul de producție s-a desfășurat în condiții al naibii de grele. A înghețat argila, au înghețat utilajele și instalațiile, a înghețat apa necesară fabricării cărămizilor și granulatului.

Iar după înmuiera gerului, cum se spune la Moldova, a fost necesar iar o bună bucată de timp pentru dresul stricăciunilor.

Cu una cu alta, procentul de realizare a producției globale în ianuarie și februarie a fost de 65,2%. Pe de altă parte însă, cheltuielile de producție (energie electrică, energie termică, gaze, apă, canal, amortizări etc.) au rămas tot cum au fost prevăzute. Și uite așa, prețul de cost a fost depășit și în general tot lanțul urmărilor nefaste declanșat.

Înainte de a trage o concluzie vreau să fac exact două precizări:

Prima. Situația la care a ajuns această întreprindere nu se datorează în exclusivitate cauzelor de mai sus. Mai e vorba și de lipsa multor piese de schimb, și de lipsa unor utilaje vitale, de lipsa unor subsansambluri de rezervă, de lipsa unor camioane de transport de mare capacitate.

A doua. Ca urmare a studiilor concentrate și a măsurilor în sfîrșit energice, lucrurile sînt pe cale de îndreptare la întreprinderea ieșeană. În explicațiile din fotografiile alăturate veți găsi în această privință și precizări dintre cele mai concrete.

Dar în acest articol n-am vrut nici să fac o analiză exhaustivă a pricinilor situației dificile în care se află o întreprindere, nici să «fac praf» un colectiv de oameni care se luptă cu necazurile. Concluziile, morala, aș vrea să fie de o mai largă respirație.

Privind un exemplu, să încercăm să înțelegem sensul, ramificațiile și puterea pericolului unei atitudini superficiale atunci cînd punem piatra de temelie la o nouă investiție. Să înțelegem «procesul tehnologic» pe care-l declanșează, să înțelegem pericolozitatea pe care o poate avea o gafă inițială pentru puntea noastră, pentru timpul nostru, pentru nervii noștri.

literare

de Traian STOICA

VIRGIL TEODORESCU:

sentinela aerului

Pentru Virgil Teodorescu politicul nu înseamnă un factor extraliterar, un element eterogen asimilabil lirismului, ci o organică modalitate de a se exprima, de a ființa ca poet. În asemenea caz, între politic și estetic nu există granițe. Ba, mai mult. Poezia lui Virgil Teodorescu creează impresia că tocmai politicul e acel termen care o structurează ideatic și formal. Conceptul revoluționar al poetului, permanenta situație a lui pe baricadele spiritului, îi dinamizează conținutul creației, îi mențin într-o proaspătă forță de sugestie mijloacele de expresie. Cred că Georgeta Horodincă, într-un concentrat eseu publicat în revista *Lucașfăruș*, apreciază just rolul determinant al politicului în lirica lui Virgil Teodorescu, cînd scrie: «Rigoarea poeziei lui Virgil Teodorescu își revendică astfel originea; ea nu-i decît urmarea firească a intransigenței revoluționare a unei opțiuni politice și morale care se repercutează în tot sistemul estetic al poetului pînă în nervurile fine ale versului curățit de orice balast somnoros, pînă în alegerea cuvintelor imprumutate cu predilecție științelor exacte, viziunii științifice asupra fenomenelor, tehnicii care demiticează universul».

În *Sentinela aerului* individualitatea poetică e nedespărțită de cea socială, politică. Raporturile poetului cu realitatea sînt continue. Dealtfel nu puține sînt momentele poetice care transcriu autobiografic individualitatea socială: *O, întîlnirile exacte, fulgerătoare, înainte! De-a stăpîni orașul cu străzile tampoane! Pe vremea cînd era pavajul o scară de metal fierbinte! Și frunzele vîrtejuri diafane! Era lumina fără umbră a revoluției în noi! Lumina fără umbră a marilor sinteze! Mișcarea primă care există în trapeze! Precum tizanele există-n ploii!... Lumina fără umbră în toate se răsfrînge! Din frunte-n tălpi, din degete-n orbite! În gesturile noastre infinite! În mers, în vîz, în liniște, în singe («Lumina fără umbră»).*

În această «lumină fără umbră a revoluției» se află geneza și desfășurarea procesului de creație al lui Virgil Teodorescu. Ardentele ei fascicule îi luminează consubstanțial mobilurile raționale și sufletești ale poemului. Simbolurile poeziei tot aici își au sorgintea. Ne gîndim la simbolul mării, care-i tutelează poemele din volum și prin care poetul sugerează funcția purificatoare a revoluției. Vom observa că poemele nu au nimic ocazional și convențional omagial. Ele nu «cîntă» revoluția, ci semnifică, prin mijloacele poeziei, starea revoluționară. Poemul «Nostalgia ivoriului negru» e, într-adevăr, un omagiu închinat revoluției. Dar un omagiu care e debarasat de fatale facilități și «vibrații». Poemul, care ar trebui citat în întregime, e constituit exclusiv din tensiunea ipostazelor revoluționare.

Sentinela aerului ni-l prezintă pe poet într-un plenar echilibru sufleteș și ideatic. Dar un echilibru propriu lui Virgil Teodorescu. Poetul este astăzi «un arbust cu flori de adevăr». Dar tot el se declară totodată «un corpuscul de speranțe». Un echilibru deci care nu-l instalează într-o confortabilă și sedentară poziție, ci unul propice visului și acțiunii în spiritul acelor «flori de adevăr» crescute în «lumina fără umbră a revoluției».

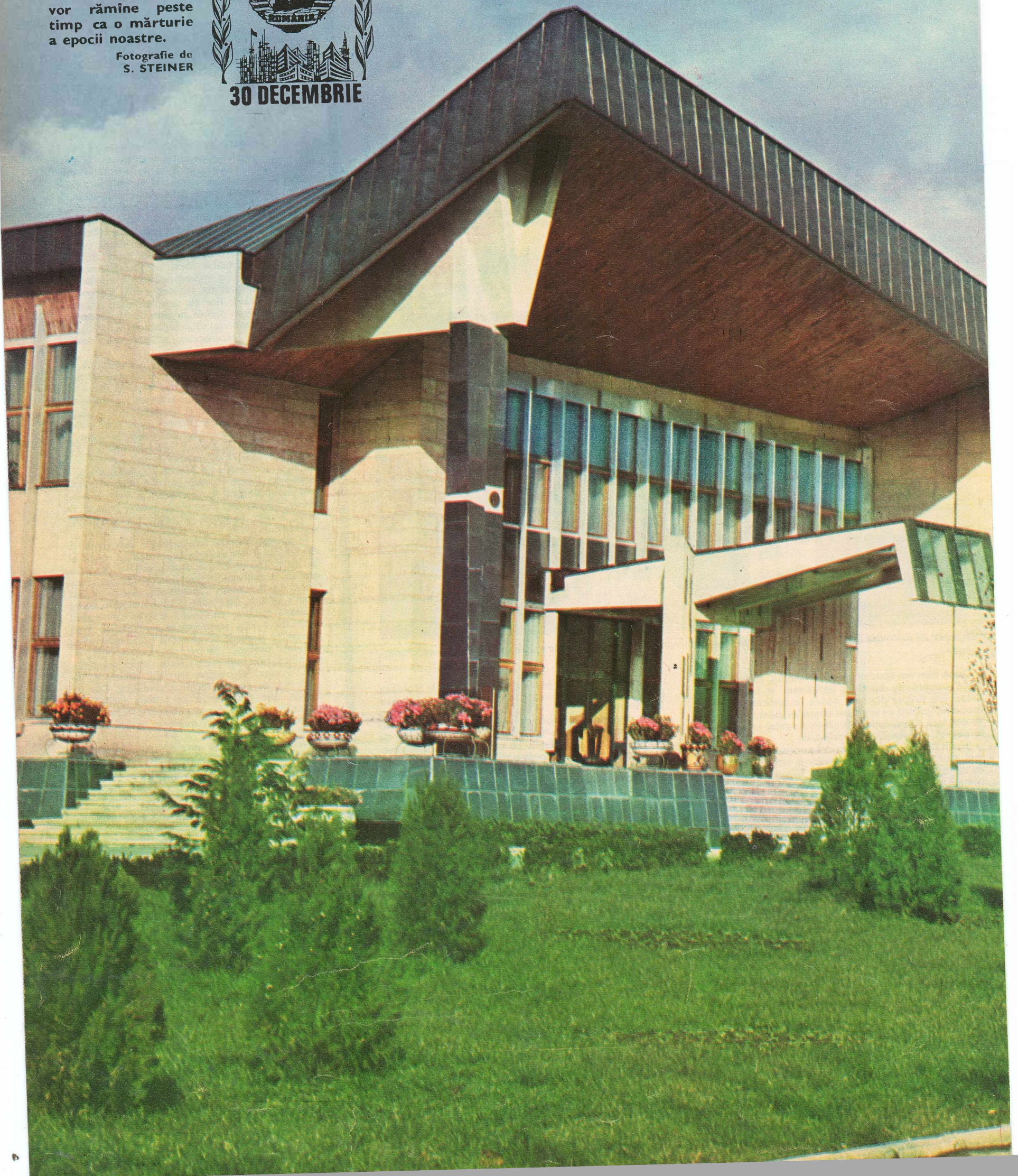
Vom mai releva că tocmai datorită atitudinii responsabile și deschis angajate a poetului, acesta, teoretician și ofician al suprarealismului, a depășit latura teribilistă și zgomotoasă a curentului. I-a rămas apetitul pentru asociația insolită, pentru expresia originală, de «șoc», prezentă în comunicarea unor multiple și variate stări afective: elegiace, ironice, nostalgice, sarcastice, reținut patetice sau euforice.

Ne spune poetul în frumosul poem «O picătură de apă», de un pătrunzător suflu patriotic: *Pe măsura mea sînt crestele pe care urc! pe măsura mea și după puterile mele! sînt șesurile și nisipurile aurifere! dunele ca niște turme pascînd în amurg! Grîul dublează puterea soarelui, și viața celorlalți îmi dublează viața! pot gîndi întocmai cum gîndesc! pot transforma un trandafir într-o grădină nesfîrșită!... sînt sigur că mi-e viața banală, o banală! ca o rază de soare în cuibul de sub streșina casei! cu o picătură de apă multiplicînd splendoarea inelelor de logodnă.*

Sentinela aerului e invocată pentru a veghea la păstrarea libertății și demnității omului nostru socialist ce-și înalță o viață pe «măsura» sa.

BAIA MARE. Dezvoltarea urbanistică a ultimilor ani a schimbat complet înfățișarea localității. În afara unor noi cartiere de locuit, arhitecții au imaginat monumente care vor rămâne peste timp ca o mărturie a epocii noastre.

Fotografie de
S. STEINER

de H. DONA

Urmărind cu deosebit interes diferitele aspecte ale vieții internaționale, cititorul Tiberiu Naghin din Turda are o nedumerire și o întrebare. «Știu că sînteți un partizan al sondajelor de opinii, ne scrie dumneasa, și nu pierdeți nici o ocazie pentru a vă referi la ele. De cîte ori a fost cazul, ați subliniat seriozitatea și exactitatea acestor sondaje. Dar iată că în ultimii ani se întîmplă lucruri bizare. Deși toate sondajele îl dădeau cîștigător detașat pe premierul Trudeau al Canadei, la alegeri el a suferit o înfrîngere usturătoare. În urmă cu doi ani, Wilson a pierdut alegerile engleze, pe care le provocase tot el anticipat pe baza rezultatelor unor sondaje «foarte serioase». În primăvara anului acestuia rezultatele referendumului din Franța au fost foarte departe de cele la care se gîndise președintele Pompidou atunci cînd, pe baza unor sondaje, organizase consultarea populară... Nu cumva v-ați grăbit în elogierea acestei metode? Nu cumva sondajele s-au dovedit, pînă la urmă, un «foc de paie»?...» Salutînd competența cititorului nostru, trebuie totuși să precizăm că eșecurile la care se referă dumneasa privesc numai o categorie restrînsă de sondaje, și anume sondajele electorale din unele țări occidentale. Pentru a înțelege acest fenomen ar trebui să ne raportăm la o serie de procese foarte complexe care au loc actualmente în țările capitaliste avansate. O vom face, poate, altă dată, în cadrul unui articol special. Pînă atunci, să amintim cîteva amănunte semnificative. Încredințați — pe baza experienței trecutului — că sondajele prevăd exact rezultatul votului, mulți alegători, și în primul rînd cei care-l susțin pe candidatul ce pare majoritar, nu se mai prezintă la vot, convinși fiind că fără ei sau cu ei rezultatul nu mai poate fi schimbat. Cînd asemenea participări devin numeroase, întreaga proporție a voturilor poate fi răsturnată. În al doilea rînd, există și se dezvoltă o reacție neori masivă împotriva «jocurilor făcute dinainte». Ca răspuns la ceea ce consideră drept o ignoranță a lor și o înlăturare de la exercițiul deplin al drepturilor lor cetățenești, ca răspuns la propunerea jumătate glumeață, jumătate serioasă, a unor politologi de a nu se mai ține alegeri din moment ce rezultatele pot fi cunoscute prin sondarea unui eșantion de 1000-2000 de oameni, mulți alegători votează nu împotriva unui candidat, ci împotriva sondajului pentru a-și afirma dreptul de decizie. E vorba, în esență, de faptul că sondajul (mai precis, publicarea rezultatelor sondărilor) a devenit el însuși un factor cu mare capacitate de influențare (pozitivă sau negativă, determinînd adeviziuni sau respingeri).

O scrisoare (a cititoarei Iulia Popescu din Hirșova, jud. Constanța, care, din nu știm ce motive, simte nevoia să revină și printr-o altă scrisoare cu semnătură fictivă!) ne critică pentru că în nr. 42 al revistei am scris la «Dialog»: «birocrăția, ca atare, nu trebuie perfecționată ci eliminată». «Eu sînt de părere, spune cititoarea, că birocrăția trebuie perfecționată, fiindcă birocrăția este acel mecanism bine pus la punct care asigură buna desfășurare a muncii administrative. ...Ceea ce trebuie să eliminăm este excesul de birocrăție, altfel spus: birocrațismul sau birocrațizarea». Cu părere de rău, credem că e vorba la mijloc de o ceartă pentru cuvinte. Birocrăția a căpătat un înțeles peiorativ, și în vorbirea curentă nimeni n-o mai deosebește de birocrațism. Mai mult, putem afirma că dacă administrarea este o utilă activitate de organizare, evidență și control, pusă în slujba colectivității, birocrăția este o administrație care-și găsește rațiunea de a fi în ea însăși, care s-a rupt de colectivitate pentru a se «autoservi» și a prolifera.

Tot tovarășa Iulia Popescu revine la niște vechi teorii cu privire la literatură, cărora le-am răspuns în aceste coloane în urmă cu cîteva luni. Regretăm, dar nu putem fi de acord nici cu completările actuale; nu considerăm că literatura noastră de actualitate e «inexistentă», nici că majoritatea criticilor «dezorientază» sau «clasă rece» pe cititori. Că un critic trebuie să fie scriitor, creator, e un punct de vedere care poate fi discutat (l-a susținut prin strălucitul său exemplu personal G. Călinescu, dar alți critici, ca de pildă profesorul Șerban Cioculescu, sînt de altă părere).

Cititorul V. Mihăiță din Buzău nu este de acord cu felul în care unul dintre titularii rubricii de televiziune, colegul nostru Liviu Timbus, a «executat» serialul TV «Elisabeth R». Ca să fim sinceri, nici noi nu împărtășim punctul de vedere al stimatului nostru coleg și nici nu subscriem integral la criteriile pe care dumneasa le pune la baza unei reconstituiri istorice. Dar nu acesta e lucrul cel mai important. Și noi și tovarășul Timbus ne situăm pe aceeași platformă de idei, milităm pentru aceeași cauză, avem aceeași concepție despre misiunea televiziunii. Că în aprecierea concretă a unor realizări punctele de vedere pot să difere, nu e nici o nenorocire, iar confruntările de păreri, dacă sînt făcute pe bază de argumente și în respectul urbanității, sînt chiar bienvenite.

În încheiere, ne cerem scuze pentru greșeala apărută în nr. 44 (o fotografie pe temă agricolă a fost folosită eronat) și mulțumim cititorilor care ne-au semnalat această scăpare.

PRIN SPANIA, CU ȘI FĂRĂ GHID

de Galina ENIȘTEANU

Cel mai lung drum pe teritoriul Spaniei îl facem între Granada și Barcelona, străbătînd în cele 24 de ore de tren coasta mediteraneană a țării, după acele celebre și legendare țînături andaluze, apoi Valencia, apoi Costa Dorada, spre Barcelona... Vorbim o limbă pe care vecinii de compartiment o ascultă cu indiferență, dar pe măsură ce cuvintele românești le par mai familiare, cu tot mai mult interes și nedumerire. Ei, un grup de bărbați din vecinătatea Granadei, pleacă în Franța, la «vendimia», îmi explică ei, adică la culesul strugurilor. Ne place Spania, ne întreabă cu un glas care n-are nimic comun cu complezența, da, ne place, lăudăm plini de entuziasm turistic orașele pe care le-am vizitat, bărbații surd, înțeleg cît se simt de mindri, și José, cel care pare cel mai prietenos și mai vesel, ne spune într-un tirziu:

— În Spania, cel mai bine e să fii turist...

Tirziu, după cîteva ore de discuții, pricep. În fiecare an, la începutul lui septembrie, mii de oameni din Andaluzia și Valencia, de pe coastele uscate ale Munților Sierra Nevada, pleacă spre Franța sau Italia, Austria sau Germania federală pentru a găsi de lucru. Mii de bărbați își lasă familiile, locurile natale, pornind în acest exod de cîteva luni, lunile acelea care încheie culesul măslinilor, care încheie, de fapt, scurtul timp în care ei pot să cîștige bani în propria lor țară.

Avem, brusc, alte priviri pentru peisajul care aleargă prin fața ferestrelor. Bărăgan de piatră arsă, piepți sterpi ai unui pămînt neroditor, magnific în pustietatea lui, încăpășinat în refuzul lui de a hrăni, în colțurile umbrite, cei cîțiva măslini pe care o mină ca cea a lui José i-a plantat în zadar... Unde oare culegeau spaniolii aceia rotofeii strugurii din tablourile lui Goya, aici, în Andaluzia, nu, sigur nu, vecinii noștri de compartiment au auzit cîte ceva de Goya, dar se duc acum la o «vendimia» aflică la 2.000 km de casă... Venim cu ceva bani de acolo, îmi spun ei, nu prea mulți dar, oricum, mai mult decît dacă am căuta de lucru aici, acasă... Și-mi fac niște socoteli complicate din care eu înțeleg nu cifre, nu cîștig, ci o foarte demnă durere a acelor cuvinte de început: «în Spania, cel mai bine e să fii turist...».

Cînd ne-am despărțit în gară la Barcelona le-am urat, nu știu de ce, cuvintele minerilor de pe la noi, le-am tradus ce înseamnă «noroc bun», și ei, zîmbind, mi-au replicat:

— Și bani, că acasă ne așteaptă nevestele și copiii...

O zi întreagă am fredonat, fără sunet, melodia andaluză pe care bărbații din tren ne-o cîntaseră răgușit, cu falseturile acelea armonioase, o melodie care era atît de ispititoare, atît de îndrîjit veselă, atît de neînduplecat de încrezătoare... Și-mi propun să nu străbat Spania și să nu-mi amintesc niciodată de ea doar ca de un spațiu turistic care respiră în ghiduri și fotografii pitorești, în ritmurile acelea aparent lipsite de grijă ale cîntecelor spaniole...

CEEA CE GHIDURILE NU SCRIB
DESPRE TOLEDO...

Alături de imaginea densă a Catedralei metropolitane din Toledo — mai mult muzeu de artă decît lăcaș de închinăciune, pentru că trei secole de-a rîndul cei mai mari sculptori și pictori ai Spaniei au decorat-o, Berruguete și Borgoña, Salvatierra și Covarrubias, El Greco, Zurbaran, Velasquez și Goya — aflî în ghid sfaturi pentru turiștii leneși, pentru turiștii pedestri sau cei cu automobil, îți alegi, după fotografiile demonstrative, cea mai bună oră a zilei ca să immortalizezi pe peluculă un colț sau altul al orașului.

În curtea interioară a casei lui El Greco din Toledo văd turiști care, așezați pe treptele pridvorului, citesc într-o pașnică și naivă indiferență explicațiile ghidului, privesc îndelung reproducerea unor tablouri celebre și, vai!, abia ridică ochii spre basmul acela arhitectonic care este casa și grădina pictorului, abia respiră atmosfera aceea toledană, gravă ca un mister medieval, abia au timp să treacă în fugă, atenți să nu piardă săgețile indicatoare ale ghidului, prin încăperile și balcoanele fumuite de vreme prin care și-a purtat pașii și genialele-i ciudățenii un mare om, în care însemnele trericii lui prin lume, muzeul, tablourile, obiectele devin o fascinantă întoarcere în timp, o dizolvare a timpului pînă la emoția aceea cutremurată pe care o trăiești urmărind cu sufletul chipurile prelungi și mistuite de nu știu ce pasiuni ale toledanilor pe care El Greco i-a purtat, odată cu numele lui, spre celebritate. În fața «Inmormintării contelui de Orgaz» din biserica Sfîntului Thomas, tablou care biciuiește ochii și sensibilitatea, care te respinge la cîțiva metri depărtare parcă pentru a-ți

Podul Alcantara și Alcazarul, bijuterii seculare ale orașului Toledo (stînga).

Nu numai monumentele și capodoperele care îți taie respirația, nu numai frumusețile naturii reprezintă Spania. Milioanele de emigranți, opresiunea, sărăcia, copiii zdrențăroși care cerșesc la colțuri de străzi fac parte în aceeași măsură din realitățile Spaniei (mijloc).

Pe aceste înguste și străvechi străduțe toledane, vizitatorul vede pitorescul. Dincolo de care se ascunde discret viața necăjită a mii și mii de locuitori ai orașului (dreapta).

căuta un sprijin, un punct material din care să poți inhala, mai sigur pe tine atmosfera dantescă a compoziției, în fața acestei capodopere turburătoare turistii mai vin și pipăie cu neîncredere poighița de culoare, cu suspiciune, pentru că ei vor să se convingă, înainte de toate, de autenticitate, s-o evalueze, să verifice adevărul ghidului...

Pentru ațția Spania poate rămîne în amintire ca o vacanță presărată cu câteva capodopere ale spiritului iberic, poate rămîne un voiaj și mie, personal, nimic nu mi se pare mai dezolant decît să clasezi o țară, un popor, un spirit, o realitate, ca pe un simplu și oarecare voiaj... Oamenii pe lângă care treci ar trebui să rămînă o descoperire, istoria pe care ei au clădit-o și pe care o mai clădesc încă, un prilej de gîndire, zidurile, monumentele, minunile naturii din tot locul, un inedit într-o continuă frămîntare, într-o continuă transformare...

Toledo nu este deloc un oraș încremenit al secolului al XVII-lea, pitorescul și spectaculosul istoriei nu au numai un timp trecut, 40 000 de oameni viețuiesc în casele de muzeu, misterioase și doar în creștet însoțite, printre străduțe abrupte și neaerisite, 40 000 de toledani care își ascund, cu discreție, existența din fața invaziei turistice care îi ignoră. Municipalityatea ascunde din drumul străinilor cartierele amărîte, cu case gata să se prăbușească, cu magazine alimentare în care se îngheșuie, pe doi metri pătrați, zarzavaturi, și pește, și băuturi, și fructe, și pine, și oameni...

Regimul franchist ascunde în fața privirii turistului faptul că prețurile la produsele alimentare cresc aproape săptămînal, că pesetasul se devalorizează din ce în ce, și alte multe fapte de opresiune și de revoltă împotriva opresiunii care își pun pecetea asupra vieții de fiecare zi a acestei țări.

Profesorul de istorie care stă în gazdă la aceeași familie la care locuim și noi nu-și permite, din salariul lui, să cumpere cel puțin o carte pe lună... Cultura e scumpă, ne explică el, foarte scumpă... Ce e drept, în vitrina unei librării singurele reviste accesibile ca preț sînt cele de scandal, cele pornografice, prețul unui volum de literatură urcînd pînă la 250-300 de pesetas... Poate de aceea coperțile revistelor ușor vandabile se înlocuiesc în fiecare zi, iar o carte rămîne la locul ei luni de zile... Poate de aceea pe o stradă din Barcelona un tînar cu aparențe de seriozitate care ne propune, cu voce joasă, cumpărarea unei pungi mici cu praf alb (afiu de la el că e hașiș) îmi răspunde arțagos cînd îl întreb de ce vinde drăcia aia: «Dar ce vrei, să vînd Shakespeare? Ar trebui mai întîi să-l fur...».

DINCOLO DE MOMENTELE «DE SPECTACOL»

La Granada, ghidul mi-ar fi spus: «A venit momentul să vizitați cartierul gitan de la Sacromonte. Grotele săpate în munte, albînd de var, oferă prilejul de a lua contact cu natura sub aspectul ei cel mai primitiv. Vitalitatea și pitorescul poporului gitan se traduc prin argoul nenumăraților copii care hărțuiesc veseli turistul pentru a-i cere de pomăna...» Dar, la prima cotitură pe o stradă gitană, ne-am speriat: un

alai de copii zdrențăroși, murdari, gălăgioși, ne-au «hărțuit», dar nicidecum în glumă, să le dăm de mîncare. Era o aproximativă limbă spaniolă cea pe care o vorbeau, dar suficient de latină ca să pricepem că ei ne cer într-adevăr «comida». Grotele săpate în munte, întunecoase și rău mirositoare, erau locuințe, locuințe adevărate, fără nimic pitoresc ci, dimpotrivă, toate pluteau într-o dezolare tristă, înteiță de agitația nebună a locuitorilor de a capta bunăvoința turistului oferindu-i orice, un obiect, un ritual, chiar și dreptul de a intra, aproape îndoit, într-o grotă pentru a vedea mai de aproape mizeria. În oraș, pe străzile luxoase ale Granadei, blocuri în aluminiu și sticlă, cu nenumărate apartamente, pe care un anunț glăsuiește grav «por alquilar» (de închiriat), gravitate pe care o descopăr abia aici, între locuințele insalubre de pe Sacromonte, pentru că, am să aflu mai tîrziu, chiria unui apartament obișnuit depășește cu mult posibilitățile materiale ale unui cetățean obișnuit. Sărăcia era un punct de atracție turistică, un veritabil voiaj printr-o lume cutremurată de tristețe căreia ghidul îi spune «vitalitate pitorească», într-o lume în care dansurile gitane, obsedate și bizare, sînt nu un moment de spectacol pentru curioșii plini de bani, ci o răbufnire îndrăcită de furie și de revoltă. Poate împotriva ideii de a trăi, pe Sacromonte, ca într-o rezervație, poate împotriva comerțului cu sentimente...

Există un «moment» bine ales al fiecărui punct turistic. Alhambra, minunata cetate regală considerată a fi una din minunile lumii, înainte de toate; Alhambra, pentru că orice ai vedea apoi, vei păstra în memorie, ca pe o peliculă ireversibilă, esența Granadei; Alhambra, pentru că turistul care cutreieră Spania își va aminti de Sacromonte ca de ceva «picant» strecurat printre imaginile de basm ale decorațiilor și peisajului Alhambrei, această mirifică creație arhitectonică construită de Alhamar, rege din dinastia Nasrizilor, acum 700 de ani. Și mereu, deasupra panoramei orașului, același oraș în care vecinii mei de compartiment nu găseau de lucru, același oraș în care am văzut într-o noapte procesiunea religioasă a mii și mii de granadani care se închinau, într-o tăcere din vremea inchiziției, la statuia de ghips a fecioarei de Las Angustias, același oraș care se deschide ca o floare fermecată de pe colina Alhambrei, mi-am amintit de câteva versuri ale poetului Francisco de Icaza, săpate în marmura palatului Alcazabra: «Nu este nimic mai trist în viață/ Decît să fii orb în Granada...».

Și mai există ceva despre care ghidurile nu amintesc nici un cuvînt: oamenii. Spaniolii obișnuiți, cu căldura și ospitalitatea lor care ne bucură și ne dau senzația că nu sîntem atît de departe de casă cum indică hărțile. O amabilitate care nu seamănă cu exuberanța italiană și nici cu rețineria celor din nord, care aduce pe undeva cu buna-credință moldovenească, cu frăgia. Toți spaniolii pe care i-am întrebă, întimplător, de direcția spre un punct sau altul al orașului lor, «aveau drum» spre acel punct. «A avea drum» înseamnă, de fapt, a te conduce pînă acolo unde era nevoie, simplu, cu seriozitate, ca și cum în atribuțiile lor de cetățeni intra și aceea de a fi ghid. Unii, cei tineri în special, aflînd că venim dintr-o țară a cărei limbă seamănă cu spaniola, se mirau încîntați: «Intr-adevăr? Vorbiți-mi, vorbiți-mi în limba dv., să văd dacă înțeleg...». Și noi le spuneam câteva vorbe ale noastre, cele mai obișnuite, și ce bucurie poate fi mai mare decît că ei ne înțelegeau! Într-o noapte, un student din Cordoba care se oferise să ne conducă spre moschee s-a oprit, la un moment dat, în fața noastră: «Dar stați, ne-a spus, eu nu știu prea multe lucruri despre România. Îmi povestiți cîte ceva? Cîte i-am povestit, nu mai știu. Cert este că pentru el țara din care veneam noi a devenit, într-o noapte, o țară de basm, cu cea mai frumoasă istorie, cu cea mai frumoasă natură, cu cei mai frumoși oameni... El era, încă de atunci, un prieten...

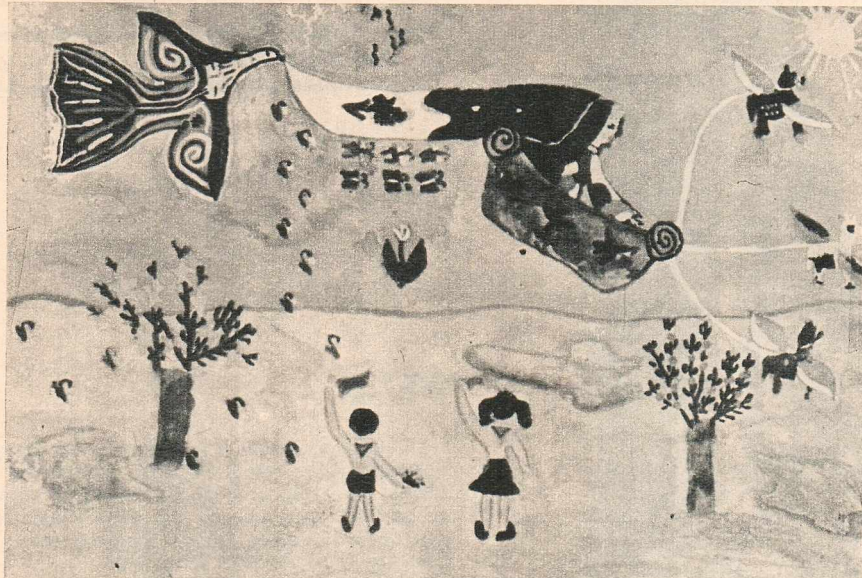
ming

276 de ani au domnit cei 13 împărați din dinastia imperiului celest Ming. Persoane sacrosancte, cu aceleași nevoi trupești ca ale oricărui muritor de rînd, au trăit în orașul interzis din inima Pekinului și și-au săpat morminte într-un cimitir la fel de interzis, la 50 de kilometri de capitală.

Unul dintre cei 13 împărați ai dinastiei Ming, Dju Yu-ciun, s-a urcat pe tron la vîrsta de 10 ani și a început să-și construiască mormîntul cînd a implinit 22 de ani. Timp de 6 ani, 30 000 de soldați și civili au săpat în pieptul unui munte un uriaș palat subteran din porfir, marmură albă, granit și cărămidă smălțuită, înălțînd coloane din trunchiurile unor cedri seculari, ciopliind, lustruînd, înveșmîntînd lemnul cu lacuri fine pentru ca somnul suveranului să fie cît mai tihnît și mai neprihănit. «O mic de lemnari se afundă în munți, dar numai cinci sute ies vii» — glăsuia pe atunci o litanie pentru morții marelui mort, care venea din cînd în cînd să-și inspecteze cavoul. 20 000 de oameni înhămați la căratul blocurilor gigantice de granit tîrau pe bile de lemn bestialitatea în piatră sub harapnicele surugiuilor de atelaie umane. Strămoșii lor înălțaseră marele zid chinezesc în trupul căruia își amestecaseră osemintele închegînd mortarul zidirii cu sincele lor.

60 de trunchiuri de cedri uriași înalță pe umerii lor de regi ai pădurilor subtropicale plafonul sălii funerare a celui mai mare dintre cele 13 cavouri, mormîntul împăratului Dju Ti. A fost contemporan cu părinții lui Ștefan cel Mare și a trăit doar 21 de ani. Anticamera criptei în care zace firavul lui trup are o suprafață de aproape 2 000 metri pătrați și mirosul cedrilor îmbălsămați pătrunde pînă în adîncul pămîntului, unde santalul a putrezit sub greutatea sarcofagului de marmură albă.

Mormîntul lui Wan-li, cel de-al 13-lea împărat din dinastia Ming (1573-1619), se află la o adîncime de 27 de metri și se ajunge la el coborîndu-se sute de trepte, străbătîndu-se trei săli de piatră pînă la cavoul ferecat cu o poartă uriașă de marmură albă de cîte patru tone fiecare foaie, susținută de o balama de cupru de zece tone. Sala în care se află sarcofagul împăratului și sicriele celor două neveste ale sale are 30 de picioare înălțime, 30 lățime și o lungime de 30 de metri. Bolta este făcută din blocuri de granit masiv, curbate. Nici unul din ele nu s-a clintit din loc timp de trei secole și jumătate. De altfel, mormîntul a fost descoperit abia în 1958, cu prilejul construirii rezervorului de apă pentru Pekin. Sisanling, deoarece intrările în morminte fuseseră pecetluite sub adînc secret și numai structura de la suprafața acestei fastuoase necropole fuseseră cunoscute. Cîți muritori de rînd și-or fi dat viața construind aceste 13 morminte pentru 13 «aleși» regășiți în aceeași moarte, care este la fel și pentru regi, și pentru plebei? Nimeni nu știe. Mă uit cum cresc pînii orientali în poala muntelui pleșuv sub care s-au cuibărit împărații morți, și mă întreb unde anume s-o fi aflînd cimitirul ticsit și anonim, cu gropile comune ale celor ce cădeau aici răpuși de truda pentru fastul cîtorva înmormîntări? Au fost îngropați pe ogoare, ca toți morții umili ai Chinei, să îngrașe pămîntul cu ceea ce n-au putut lua cu ei în «cealaltă lume», unde niciodată n-au ajuns. Nici împărații n-au ajuns, deși și-au împodobit coroanele cu zeci de dragoni și feniciși de aur, — însemnele puterii și ale nemuririi — și au rămas să putrezească în cavourile secrete, mai pline de bogății și mai fastuoase decît ale faraonilor Egiptului antic. Aur, argint, jad, perle și nestemate întru răscumpărarea păcatelor pămîntului pe care nimeni și nimic nu le mai putea răscumpăra. 276 de ani ai unei dinastii ambiționate să umbrească prin strălucirea ei curțile Apusului și 13 morminte în care moartea e la fel de cenușie ca pretutindeni. O cară pe cerbicele lor către locul de veci al potențailor 18 perechi de mari patrupede, elefanți și cămile de piatră — straje mute pe drumul ce duce către tînuita lume a amuțirii. Iar în vecinătatea cavourilor imperiale, stră-strănepoții celor ce au dat din truda și sudoarea lor strălucire dinastiei Ming, au deschis un muzeu al mizeriei și umilinței de altădată, instalat în cel mai potrivit loc pentru a arăta ceea ce a fost, s-a dus și n-o să se mai întoarcă.

VINE, VINE PRIMĂVARA!

Revenim cu o completare îmbucurătoare la nota publicată în numărul 44 în legătură cu concursul de desene pentru copii organizat de UNICEF pe tema «Sărbătorile primăverii pe cele cinci continente». O știre parvenită ulterior ne informează asupra succesului reputat în acest prestigios concurs de desenele copiilor din țara noastră. La faza națională a concursului organizat de revista «Cutezătorii» și de Comitetul Național Român pentru UNICEF, copiii din întreaga țară au trimis peste 13 000 de lucrări, dintre care 20 au fost alese pentru a fi trimise juriului internațional al UNICEF. Selecția prezentată de România la Paris a fost considerată ca una dintre cele mai omogene participări naționale, căldura și exuberanța cromatică a desenele copiilor noștri, ca și strinsa legătură cu școala națională și arta noastră folclorică, bucurându-se de o înaltă apreciere. 10 lucrări au fost incluse în palmaresul concursului, iar una dintre ele, desenul intitulat «Vine, vine primăvara» (în fotografie) prezentat de Gabriela Mincă de la Școala generală nr. 5, orașul Gh. Gheorghiu-Dej, a fost distinsă cu un premiu I care constă într-o excursie în Franța. Felicitările noastre!

TREI VIȚEI LA POARTA NOUĂ

A fost odată o vacă harnică. Și vaca asta harnică a adus pe lume trei viței. Dintr-o dată. Vesele mare la ferma din Sussex unde a avut loc evenimentul, considerat de statisticieni ca reprezentând șansa de 1 la 20 000 în cel mai elementar calcul al probabilităților.

PE CÎND MOBILĂ DIN BENZINĂ?

Rezervele de țiței vor seca odată și odată. Pădurile, chibzuit exploatate, sînt eterne. De la acest raționament simplu a pornit inventatorul suedez Tage Johanson, care a trecut la aplicarea experimentală pe propriul autocamion a unui sistem de folosire a combustibilului din lemn ca înlocuitor al benzinei. Bineînțeles, autorul invenției susține că dacă inovația sa va fi generalizată, oamenii vor suferi mai puțin din pricina efectelor poluării...

CRÊPE DE CHINE

Brigăzile de producție ale Comunei populare Chientang-chiang, provincia Haining, R.P. Chineză, au expedit anul acesta la centrele de achiziționare o cantitate de gogoși de mătase cu 20 la sută mai mare decît producția anului trecut. Crêpe de Chine, arhicunoscută și apreciată mătase chinezească, nu va lipsi, așadar, din garderoba frumoaselor din toată lumea.

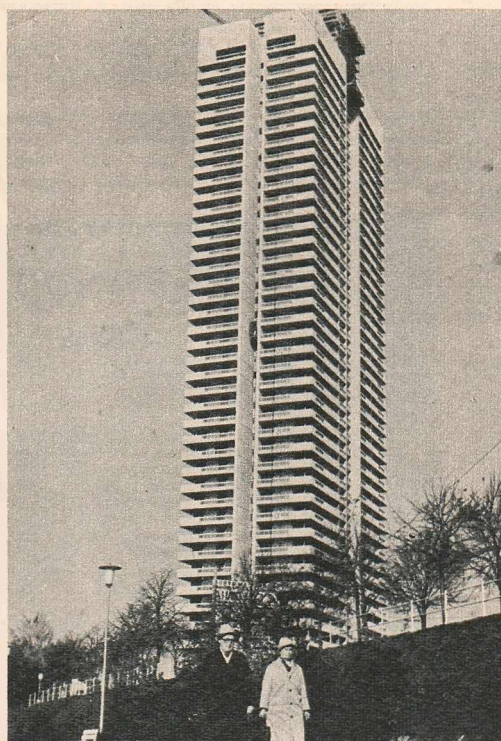
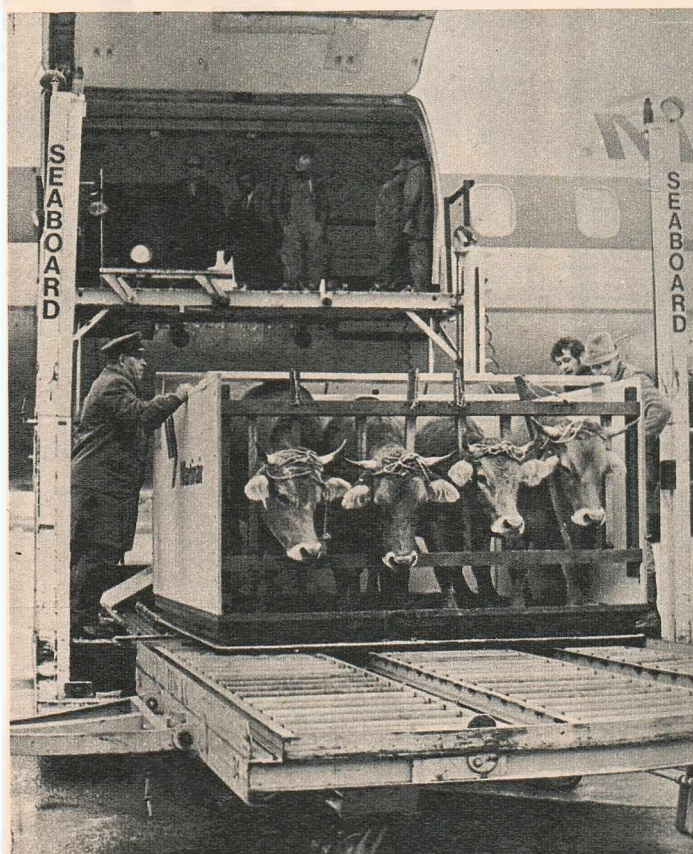
DEPARTE? NU EXISTĂ DEPARTE...

Teriberka, un sat de pescari din peninsula Kola. Drumuri de legătură cu centrul administrativ, lungi, nesfârșit de lungi și greu accesibile în sezonul de iarnă, adică mai tot timpul anului. Elicopterele Aeroflotului au rezolvat însă în bună parte problema aparent de nerezolvat a unei bune aprovizionări a oamenilor acestor așezări.

La Teriberka a sosit în cursă regulată elicopterul... Bucurie pentru toată lumea, bucurie dublă pentru copii. Fiindcă, la urma urmei, elicopterul este o jucărie ceva mai mare.

NIȘTE ELVEȚIENE IAU DRUMUL PUNDJABULUI...

În India, vaca a încetat să se infățișeze doar în ipostaza de divinitate. Do vadă e că la Pundjab s-a creat recent o modernă fermă zootehnică cu specialitatea cornute. În acest scop s-a apelat la reprezentanții celei mai ilustrate rase bovine, cea elvețiană, care — se speră — se va adapta rapid la noile condiții de viață. Călătoria familiilor de taurine colonizatoare s-a efectuat pe calea modernă a aerului, cu un avion DC-8 al companiei Swissair.

ȘI NORII EUROPEI VOR FI ZGÎRIAȚI...

Orașul vest-german Köln consemnează plin de orgoliu un nou record european: cea mai înaltă construcție civilă. Este un bloc-torn cu 46 de niveluri, în înălțime totală de 137,5 m. În afară de locuințele pentru circa 1 000 de persoane, construcția mai adăpostește: un supermarket, saloane de coafură, agenție de știri, bancă, curățătorie chimică, sauna (baie de aburi finlandeză), popicărie, cabinete medicale, grădiniță de copii, restaurant, bar și un spațiu de parcare pentru 320 de autoturisme. Noul orașel vertical costă 43 de milioane mărci vest-germane.

cititori căt-re cititori

Pentru a putea insera un număr mult mai mare de adrese la această rubrică, vom folosi prescurtări pentru anumite teme foarte solicitate. Astfel, teme diverse = D; automobilism = A; cinema = C; enigmistică = E; filatelic = Ft; literatură = L; limbi străine = Lb; muzică = M; prietenie = P; sport = S; teatru = Te; tehnică = Th; viața tineretului = T; schimb de foto actori = Fa; schimb de vedete = V.

Următorii cititori doresc să corespundă:

Bagdan Relu, 19 ani, elev, Drobeta-Tr. Severin, str. Independenței nr. 2; L, M, T, Fa, V; Gură Eugenia, 25 ani, dactilografă, Buzău, str. Triumfului nr. 20; D; Marin Tamara, 21 ani, învățătoare, com. Cărpiniștea, sat Muscel, jud. Buzău; D; Virțic Cornel, 22 ani, Bistrița, str. Cimitirului nr. 5; D, V; Bratu Ecaterina, 17 ani, muncitoare, Focșani, str. Lupeni, bl. A1, sc. 2, et. II, ap. 36, cart. Bahne; V; Grigoriu Mihaela, 18 ani, elevă, com. Dobirceni, jud. Botoșani; V; Popescu Marin, 24 ani, tehnician, București, sect. 1, str. Bis. Amzei nr. 20; P, V; Dumitrescu Alisa, 17 ani, elevă, Buzău, str. Râscoalei nr. 57; M, Fa, V; Focșă Maria, 22 ani, moașă, com. Slatina, jud. Suceava; D, V; Koză Ana-Maria, 16 ani, elevă, com. Iara, str. Petofi nr. 115, jud. Cluj; Fa; Tiron Viorel, 24 ani, electrician, Cugir, str. Constructorului nr. 13, bl. B 2/9, sc. 3, et. II ap. 12; M, P, S, T; Mustereș Dan, 17 ani, București, sect. 7, str. Bucșenești nr. 1, bl. E12, et. V, ap. 30; Ft, P, V; Ivașcu Ghiță, 21 ani, Sighetul Marmarajului, str. T. Vladimirescu nr. 71, jud. Maramureș; D, V; Oță Floricel, 22 ani, electrician, com. Orlea, nr. 265, jud. Olt; M, P, Fa, V; Toma Gherghina, 18 ani, elevă, Pitești, post-restant; D, Fa, V; Barac Georgeta, 21 ani, stud., com. Ceptura, jud. Prahova; Lb, M, T, V; Marinescu Virginia, 20 ani, contabilă, București, sect. 6, com. Bragadiru, str. Povernei nr. 85; L, M, P; Timișescu Laurice, 18 ani, elevă, Tg. Neamț, str. Blebei nr. 5; M, Fa, V; Lupașcu Costel, 24 ani, electrician, Galați, micro 40, bl. C5, ap. 10; Lb, P, turism; Stoian Maria, 17 ani, elevă, Brașov, str. Saturn nr. 50, sc. H, ap. 3; D; Bunea Ștefan, 19 ani, turnător-formator, com. Sadu, nr. 488, of. p. Tâlmăciu, jud. Sibiu; D, V; Nicolov Elena, 17 ani, și Nicolov Doina, 20 ani, teh. proiectant, Tulcea, str. Rahovei nr. 48; D, V; Mirdirigiu Ani, 19 ani, lași, str. I. Creangă nr. 19, bl. H1, sc. B, et. III, ap. 16; M, P, V; Bann Monica, 18 ani, laborantă, Arad, str. Hunedoara nr. 11; P, V; Găciu Iulia, 17 ani, elevă, Galați, str. Păunului nr. 9; pictură, L, M; Ștefan Liana, 19 ani, București, sect. 2, bd. Moreni nr. 2, of. p. 11; filozofie, L, P, T; Naum Ioana, 21 ani, stud., București, sect. 1, str. Polonă nr. 74; P; Moșoiu D-tru Viorel, 20 ani, Huși, post-restant, jud. Vaslui; istorie, A, M, S; Popescu Georgeta, 18 ani, elevă, Lugoj, str. Primăverii nr. 13; M, S, V; Onciu Alecu, 21 ani, Tulcea, str. Păcii nr. 93; L, P, V; Coșcianu Emil, 23 ani, rectificator, Cugir, str. Tinerețului nr. 2, bl. 8, et. I, ap. 43; P, Fa, V; Cojocariu Gabriela, 18 ani, elevă, Iași, Șos. Națională nr. 182, sc. C, et. I, ap. 4; V; Barbu Dumitru Remi, 22 ani, com. Mărgineni de Jos, str. Girlei, nr. 553, jud. Prahova; L, M, S, V; Lozăr Vasile, Reșița, cămin 23 August, ap. 433; P, V; Duplea Mircea, tehnician, București, str. Finului nr. 3, cart. Militari; istorie, L, M, P, S, V; Căsapu Dorin, elev, Timișoara, str. Reșița nr. 10, ap. 18; M, P; Lehman Dorina, 20 ani, elevă, Galați, micro 19, bl. R2, sc. 3, et. I, ap. 55; L, T; Biro I. Eva, 18 ani, coafeză, Baia Mare, str. Florilor nr. 23; D; Rusu Mariana, 18 ani, elevă, Iași, str. Spital Pascanu nr. 11; D, V; Hoidreag Mariana, 20 ani, laborantă, Iași, Aleea Decebal nr. 24, bl. U2, sc. B, ap. 1; D, V; Plăian Ioan, 17 ani, elev, com. Mintiu, nr. 62, jud. Bistrița-Năsăud; D, V; Dănescu Iulia, 19 ani, Galați, str. G. Coșbuc nr. 198; V; Macovicu Doinel, 20 ani, Suceava, str. Alex. cel Bun, bl. 4, sc. B, ap. 2; P, V; Dima Fănuș, 18 ani, elevă, Galați, Tiglina I, str. Partizanilor nr. 25, bl. D6, sc. 3, et. II, ap. 51; D, Fa, V; Achim Elena, 21 ani, coafeză, com. Lehliu-gară, jud. Ialomița; P, Fa, V; Ciocan Silviu Constantin, 17 ani, elev, Iași, str. Culturii nr. 4; istorie, arheologie, Ft, P; Roșu Gicu, 23 ani, lăcătuș, Galați, micro 19, bl. N3, sc. 3, ap. 42; D, V; Leheni Karine-Lucia, 17 ani, elevă, București, sect. 7, str. Poiana Muntelui nr. 2, bl. OD3, sc. 3, ap. 112; Lb; Roșca Florin, 21 ani, stud., Piatra-Neamț, str. Mărăței II, bl. B1, sc. C, ap. 58; P, V; Banu Mihai, 23 ani, muncitor, București, sect. 4, str. Barajul Dunării nr. 1, bl. M35, sc. 8, ap. 325; P, V; Teodorescu Magdalena, 19 ani, stud., București, sect. 5, Bercei Sud II, str. Dorohoi nr. 4, bl. A10, ap. 25; D; Bădulescu Puiu, 17 ani, elev, Calafat, str. 1907 nr. 75, jud. Dolj; M, Fa; Chiriac Nina, 17 ani, elevă, Brăila, str. Th. Aman nr. 103; M, P, V; Vinătoru Livia, 21 ani, Huși, str. Dumitru Sturdza nr. 3, jud. Vaslui; D, V; Pervulescu Ana, 16 ani, elevă, Lugoj, post-restant, of. p. 1; D; Popescu Jean, 22 ani, Craiova, str. C. Brestei nr. 156 A; L, P, Fa, V; Bancu Carmen, 16 ani, elevă, Azuga, str. Cerbului nr. 22, bl. B, sc. 2, ap. 2; D, V; Petre Teodor, 19 ani, Drobeta-Tr. Severin, cart. Crihala, bl. H2, sc. 2, et. IV, ap. 28; D, V; Olteanu Ion, 37 ani, ing., București, sect. 6, bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 61, et. V, ap. 15; D; Stoian Nicu, 18 ani, frezor, com. Vidra, sat Crețești, jud. Ilfov; M, P, S, T, V; Chiș Petru, 37 ani, lăcătuș, Cugir, str. Tineretului nr. 2, bl. B, ap. 17; D; Dădărlă Silviu, 18 ani, Pitești, str. Brîncoveanu nr. 4; astronomie, M, P; Kirschner Adalbert, Oradea, str. Pescărușului nr. 9; D.

F Nr. 47(91)

CUPON
DE PARTICIPARE
«CITITORI CĂTRE CITITORI»

cacialmaua de la denver

Corpul electoral din statul Colorado și-a complicat viața și cu un referendum popular privind destinul sportiv al regiunii.

Capitala statului Colorado este Denver, important centru industrial și comercial, clădit pe drumurile fără de sfârșit ale căutătorilor de aur de altădată. Dintr-o dată, orașul acesta și-a descoperit vocația olimpică și a candidat la onoarea de a organiza Jocurile de iarnă din 1976, ținând după gloria obținută anterior de suratele Grenoble sau Innsbruck. Așa se face că în 1970, la Amsterdam, cu prilejul sesiunii Comitetului Internațional Olimpic, grupul de inițiativă din Denver a prezentat o splendidă fotografie panoramică în culori a Muntelui Sniktau, acoperit de zăpezi. Abia după ce i s-au atribuit Jocurile Olimpice de iarnă, a ieșit la iveală că fotografia publicitară era trucată și că zăpada abundentă a fost de fapt opera retușorilor!

Organizatorii au promis atunci că locurile de desfășurare a concursurilor nu se vor afla la o distanță mai mare de 45 de minute cu automobilul și că instalațiile vor costa doar bagatela de 14 milioane de dolari. Printre inițiatori se găseau 69 conducători de firme și trusturi, care mizau evident pe un boom turistic de iarnă profitabil. În lumea olimpică, un singur american n-a crezut în reușita acestei întreprinderi: bătrînul de 85 de ani Avery Brundage care, într-una din ultimele sale cuvîntări, la München, a cîntat prohodul Jocurilor de iarnă.

De la o vreme au început să se arate semnele cacialmaelor. «În februarie — scrie revista americană «Sports Illustrated» — pe partea estică a Munților Stîncoși, localnicii culeg luxuriante flori de munte». Nici vorbă deci de temperaturile scăzute necesare întrecerilor pe gheață și zăpadă! Apoi, cînd constructorii au început să-și facă socotelile, a reieșit că va fi nevoie de aproape 100 de milioane de dolari. Toate planurile, destul de fantezist întocmite, păreau date peste cap. Traseele prevăzute pentru probele de schifond treceau prin curțile fermelor... Parkingul pentru 7 000 de mașini a fost proiectat pe... gheața lacului Evergreen, incapabilă să suporte asemenea greutate... Pentru înghețarea artificială a pistelor nu ajungeau toate rezervele de apă ale regiunii... Locurile de întrecere au ajuns la 4 ore distanță de Denver...

Cînd au apărut primele batalioane de buldozere în natura pură a zonei, s-au răscolat partizanii protecției mediului ambiant. Pe parbrizele mașinilor din Denver a apărut textul ironic: «Nu faceți din Colorado o nouă Californie!». Peste 77 000 de cetățeni ai statului s-au coalizat într-o campanie antiolimpică, impunînd referendumul de care vorbeam. La urne, ei au și cîștigat partida. A continua pregătirile în aceste condiții însemna pentru organizatori, — după o expresie din «Wall Street Journal» — «a te da cu sania la deal»!

Desistarea orașului Denver a fost normală. În istoria Jocurilor Olimpice moderne nu există decît precedentul din 1908, cînd Roma — din motive financiare — a cedat Londrei competițiile de vară. (Exceptăm firește cazurile orașelor-gazdă care au trebuit să renunțe la Jocuri din pricina războiului.)

Acum, membrii C.I.O. plătesc greșea de a fi fost prea creduli față de promisiunile organizatorilor superoptimiști din Denver. Rămîne de văzut cine va prelua urgent candidatura, în condițiile lipsei de timp, întrucît pentru pregătiri nu au mai rămas decît 3 ani. Aspirantele învinse din 1970: Sion, Tampere sau Vancouver? Ori candidate de ultimă oră care nu lipsesc și care au avantajul instalațiilor existente de la precedentele Jocuri organizate: Grenoble, Innsbruck, Cortina d'Ampezzo?

Începe o cursă pasionantă și riscantă ca o competiție automobilistică. Cine va organiza Jocurile Olimpice de iarnă din 1976? Bursa ofertelor e deschisă. Ne este aproape indiferent cine va cîștiga, mai ales că stațiunile de sporturi de iarnă europene, bine utilizate, au prima șansă. Important este doar ca idealul olimpic să nu eșueze din cauza retușorilor care storc ninsoarea din guașă albă...

Echipa Dinamo a cîștigat destul de lejer (2—0) înțîlnirea cu fotbaliștii reșițeni, care s-au prezentat pe teren fără unul din oamenii de bază, Beldeanu, sancționat de conducerea clubului pentru acte de indisciplină.

Prin această înfrîngere echipa din Reșița a rămas tot pe penultimul loc în clasament. Asistăm astfel, în continuare, la situația penibilă în care se găsesc cele două echipe recent promovate în divizia A.

Circa 5 000 de iubitori ai rugbyului au fost prezenți — săptămîna trecută — pe stadionul Dinamo pentru a urmări întîlnirea reprezentativei noastre cu echipa R.F. a Germaniei.

Echipa noastră — pornită favorită — nu a reușit să confirme speranțele, pierzînd în fața rugbiștilor vest-germani. Acest rezultat neașteptat ridică multe probleme acum, cu puțin timp înaintea dificilei întîlniri cu Franța.

Factorii răspunzători de alcătuirea reprezentativei au datoriat să analizeze cu calm și discernămint meciul cu echipa R.F. a Germaniei și să adopte măsurile cele mai eficiente pentru a putea alinia în întîlnirea cu Franța o echipă sudată și bine pusă la punct.

De-a lungul glorioasei sale cariere fotbalistice, celebrul portar englez Gordon Banks a avut numeroase accidente, dar de fiecare dată a revenit pe teren. De data aceasta se pare că revenirea sa este problematică, ca urmare a unui grav accident de mașină. Iată-l fotografiat pe patul de suferință al spitalului North Staffordshire Royal Infirmary, cu care prilej a declarat ziaristilor că singura lui dorință este revenirea la viața sportivă. Dar doctorii nu și-au spus încă cuvîntul.

de Liviu TIMBUS

unde ne sînt umoriștii?

Liniște și pace la emisiunea de varietăți și spectacole cu public. Pe locul rezervat altădată reprezentanților revuistică s-au instalat de o vreme încoace cîntăreții de muzică ușoară. Disputa dintre melodie și textul umoristic a început dealtminteri cu luni de zile în urmă, «Varietățile» fiind în fapt spectacole de muzică ușoară legate prin minibancuri și minaturi satirice.

Ce se întîmplă de fapt? Umorel și satira și-au luat concediu pînă la apariția mesianică a celebrului «doctor umorist cauros», anunțat pentru noaptea Anului nou? Da, înțelegem, e mult mai ușor în a opera cu lucruri gata făcute, cu aceeași cîntăreți și aceeași melodii difuzate pînă la saturație, decît de a începe o treabă nouă, depistînd in justiția prin armele satirei și muncind din greu pentru a smulge concetățenilor noștri cîteva zîmbete de simbătă seara. Mai simplu, mai lesnicios, dar nu pe măsura așteptărilor noastre. După aventurice sofisticate ale domnului Mannix (de care rîd cu lacrimi toți glorioșii înaintași ai genului, Simon Templar, Baronul, Eliot Ness, mister Steed, David Vincent), publicul nostru a fost obișnuit să revină în «Bucureștii iubit» prin melodie, dans și mai cu seamă prin bunăvoința autorilor de texte revuistice.

Dar nimic. Nici chiar posibilitatea de a ne indigna, constatînd reapariția invariabilă a acelorași mitici cheflii și agramai, a directorilor megalomani și a portarilor somnolenți. S-au cumișit cu totul și secretarele insolente, și chelnerii romantici cu mașină la scară, și vînzătorii cu lipsă la cîntar, și I.A.L.-iștii sentimentali cu surisuri luminoase și plata în rate.

Umorel și satira s-au volatilizat dealtfel din cuprinsul întregii săptămîni. Rînd pe rînd și-au luat rămas bun de la noi toți reprezentanții comediei cinematografice clasice, izgoniți de către necuvîntătoare antropomorfizate și caricaturi animate. În compensație, două întîlniri săptămînale cu Fred și Barney, aceeași reîntoarcere într-o epocă de piatră, concepută după canoanele societății de consum, aceeași cochetărie dulce cu filistinismul mic-burghez, privit satirizat și prezentat cu dragoste de părinte.

• «Teleglobul» din 8 noiembrie ne-a propus o călătorie în Franța, prin inventarierea unei istorii naționale pe parcursul a 20 de minute de proiecție. Un soi de digest cinematografic conceput din goana mașinii, cu imagini furate la întîmplare dintr-o istorie milenară încremenită în monumentele Breitaniei și Loirei; de toate fără un sfert și în cadrul unei emisiuni consacrate și îndrăgite de marea masă a telespectatorilor noștri. O peliculă ratată și aparținînd unuia dintre cei mai cunoscuți și apreciați comentatori de politică externă. Spre marel nostru regret.

• În schimb, numai cuvinte de laudă pentru o altă emisiune de arheologie cinematografică, «Drumuri în istorie», difuzată în după-amiaza zilei de sîmbătă, 11 octombrie. Desfășurată sub auspiciile omului de știință, revizuirea critică a legendarului Dracula — personaj la modă spre finele veacului trecut, creat în mod arbitrar și de dragul senzaționalului, prin mistificarea biografiei domnitorului Vlad Țepeș — a avut darul de a cîștiga de la primele fotograme interesul publicului larg, al inițiatorului și al profanului deopotrivă. Nimic mai impresionant și mai captivant pentru noi toți decît deshumarea trecutului apus, prin confruntarea documentelor epigrafice cu descoperirile arheologului, prin extragerea adevărului istoric din ceața legendelor. Un ajutor de preț: aparatul de filmat, capabil de a sugera viața dispărută, de a împrumuta mișcare acolo unde n-au mai rămas decît relicvele de piatră, stampele descarnate și surisurile stinse ale picturilor murale.

• Primul episod al noului serial pentru tineret «Pierduți în spațiu» a fost programat la ora 16,35. Cel de-al doilea, la 17,30, iar cel de-al treilea, la 18,10. Înțelegem din toate acestea că, data viitoare, îl vom avea pe ecrane după ora 19, iar peste alte șapte zile, un ceas mai tîrziu. E atît de greu să rezervăm o oră exactă rendez-vous-ului săptămînal cu familia Robinson?

FILMUL ROMANESC ÎN DEZBATERE

DIN NOU DESPRE ACTUALITATE

Filmul românesc și contemporaneitatea, temă asupra căreia ne-am aplecat adeseori în intervențiile noastre, filmul românesc și datorile sale față de ziua de azi, problemă mereu deschisă, impusă de însăși rațiunea de a fi a unei cinematografii naționale, a devenit de data aceasta subiectul unei discuții (pe care o dorim doar începutul unei mai lungi serii de convorbiri) avute cu un grup de muncitori, tehnicieni și ingineri de la Uzinele «Republica» din București, spectatori receptivi și exigenți. Consemnăm atitudinea lor deschisă, judicioasă și plină de bun-simț, cu credința că din astfel de interviuri colective și nu din ocazionale declarații de spectator sau cifre de vizionări se poate încheia imaginea pe care o are filmul nostru în conștiința publicului, se pot capta ecourile sale de durată sau se poate constata absența lor.

Nu am solicitat interlocutorilor noștri să acorde «calificative» filmului românesc de actualitate, se înțelege, ci să dea glas acelor cerințe pe care le consideră obligatorii, astăzi, pentru profilul unei cinematografii, să-l judece în lumina a ceea ce este și a ceea ce se întrevede a fi, a ceea ce așteaptă, pe bună dreptate, de la el.

Interlocutorii noștri au fost: Marin Nicolae, inginer, Mircea Ghenici, economist, Mihaela Enea, tehnician, Rodica Boldei, traducătoare, Anton Codrescu, lăcătuș, Mihai Ionescu, laborant, Mihai Enache, responsabilul stației de radioamplificare, Ion Dragne, lăcătuș.

O primă subliniere: filmul românesc dedicat contemporaneității este departe de a fi cel care dă tonul, se poate vorbi mult despre

DATORII NEÎMPLINITE

Marin Nicolae. De fapt, ne invitați să discutăm despre un sector cinematografic foarte restrîns, filmul de actualitate. Să știți că atunci cînd spunem «film românesc», cele dintîi lucruri pe care le avem în față sînt peliculele istorice și comediele, polițiste sau nepolițiste. Prima categorie, cu virtuțile lor artistice și civice reale, a fost un prilej de satisfacție, în schimb divertismentele — nu. Este îngrijorător că multe dintre filmele așa-zise de actualitate sînt

(Continuare în pag. 24)

Drum în penumbră — un film apreciat.

de Constantin POPESCU

HAYES Helen

Actriță americană de teatru, film și TV, născută H. Hayes Brown, la Washington, la 10 octombrie 1900. Una dintre marile figuri ale teatrului și filmului american. Adevărat copil al scenei, debutează în roluri adecvate la National Theatre din Washington: *Micul lord, Prinț și cerșetor etc.*, și își petrece adolescența în diverse turnee teatrale, pentru ca de pe la începutul anilor '20 să se consacre pe Broadway în piese ca: *Maria Stuart, Caesar and Cleopatra, Victoria Regina etc.*, obținînd numeroase premii de interpretare din partea Ligii dramatice din New York, mai ales în repertoriul shakespearean. Activitatea ei cinematografică nu este atît de intensă. Ea este totuși marcată de filme memorabile și de două premii Oscar, decernate unul la debut, în 1931, în *Păcatul Madeleinei Claudet*, al doilea în 1970, în *Aeroportul*. Actriță sensibilă, cu un joc interiorizat, de mare intensitate dramatică, H.H. a strălucit pe ecran într-o serie de filme de prestigiu ca: *Arrowsmith* (1931-r: John Ford), după Sinclair Lewis, cu Ronald Colman; *Adio armelor* (1932-r: F. Borzage, Jean Negulescu), după Hemingway, cu Gary Cooper; *Jocul dragostei și al morții* (1933-r: Clarence Brown), cu Ramon Novarro; *Sora albă* (id.-r: V. Fleming), cu Clark Gable; *Another Language* (id.-r: E.H. Griffith), cu Rob. Montgomery; *Zborul de noapte* (id.-r: Clarence Brown), după St. Exupéry, cu Clark Gable; *What Every Woman Knows* (1934-r: G. La Cava), cu Brian Aherne; *Vanessa* (1935-r: W. Howard), cu Rob. Montgomery. După o lungă pauză, reapare pe ecran sporadic, la mari intervale, în: *Stage Door Canteen* (1943), *My Son John* (1952-r: L. McCarey), cu Van Heflin, *Main Street to Broadway* (1956-r: Tay Garnett), *Anastasia* (1956-r: A. Litvak), cu Ingrid Bergman, *Third Man on the Mountain* (1959).

HAYWARD Louis

Actor american de film și teatru, de origine britanică, născut la Johannesburg (Africa de Sud), la 19 martie 1909. Desfășoară la început o intensă activitate teatrală la Londra. La New York cucerește (tot în teatru) premiul Asociației criticilor pentru interpretarea unei piese de Shaw. Actor original, de un stil cu totul personal, putînd juca orice fel de personaje, L.H. nu întîrzie să se impună și în film (din 1934), la început în roluri de compoziție, în: *Sorrel și fiul* (1934), *Antonio Adverso* (1936), apoi ca protagonist în *Echipe de onoare* (1937-r: A. Litvak), după J. Kessel, cu Miriam Hopkins, Paul Muni; *Vraja Parisului* (1938-r: H. Koster), cu Danielle Darrieux; *Femei condamnate* (id.), cu Anne Shirley; *Sfîntul la New York* (id.), *Ducele de West-Point* (id.), cu Joan Fontaine; *Omul cu masca de fier* (1939-r: J. Whale), cu Joan Bennett; *Pasiunea cea mare* (1940), cu Brian Aherne, Madeleine Carroll; *Fiu lui Monte-Cristo* (id.-r: Rowland Lee), *Dansați, fetelor, dansați* (id.), după Vicki Baum, cu Maureen O'Hara, Lucille Ball; *Ladies in Retirement* (1941-r: Ch. Vidor), cu Ida Lupino; *Zece negri mici* (1945-r: René Clair), cu Walter Huston; *Întoarcerea lui Monte-Cristo* (1946), *The Strange Woman* (id.), cu Hedy Lamarr; *Repeat Performance* (1947), *The Black Arrow* (1948), *The Pirates of Capri* (1949), *House by the River* (1950-r: Fritz Lang), *The Son of Dr. Jekyll* (1951), *Duffy of San-Quentin* (1954), *The Search for Bridey Murphy* (1956). După o lungă perioadă de activitate teatrală și TV revine pe ecran în 1967, în roluri de compoziție, în filmele: *Chuka*, *The Christmas Kid*, *Electric Man*.

HAYWARD Susan

Actriță americană de film, născută Edith Marrener, în Brooklyn (New York), la 30 iunie 1918. Una dintre marile actrițe ale Hollywoodului de ieri și de azi. Remarcată de George Cukor pe cînd poza ca model pentru publicitate, este invitată să facă probe pentru rolul lui Scarlett O'Hara. Nu cîștigă rolul, dar capătă un contract la Paramount, unde urcă în doi ani la rangul de protagonistă, în *Beau Geste* (1939), alături de Gary Cooper. Nu refuză rolurile anticipite, ba se impune chiar datorită lor: *Testamentul* (1941), cu Ingrid Bergman; *Nevastă-mea, vrăjitoarea* (1942-r: René Clair), cu Fredric March; *Și-acum pe mine* (1944), cu Loretta Young. Și creează un tip destul de neobișnuit, de ființă inteligentă, voluntară, impulsivă, exercitînd un farmec incontestabil dar trezînd o irezistibilă antipatie. A realizat o serie de creații memorabile în roluri create parcă pentru o Bette Davis: *Smash-Up* (1947), *The Last Moment* (id.), *They Won't Believe Me* (id.), *House of Strangers* (1949), *My Foolish Heart* (id.), cu Dana Andrews; *Rawhide* (1951), cu Tyrone Power; *David and Bathsheba* (id.) și *Zăpezile de pe Kilimanjaro* (1952), ambele de Henry King, cu Gregory Peck; *With a Song in my Heart* (id.), *The President's Lady* (1953), cu Charlton Heston; *White Witch Doctor* (id.-r: H. Hathaway), cu Robert Mitchum, *Demetrius and the Gladiator* (1954), cu Victor Mature; *Defileul de granit* (id.-r: H. Hathaway), cu Gary Cooper; *Untamed* (1955-r: H. King), cu Tyrone Power; *Soldier of Fortune* (id.-r: Ed. Dmytryk), cu Clark Gable; *I'll Cry Tomorrow* (id.-r: Delbert Mann), premiul cel mare la Cannes; *I Want to Live* (1958-r: R. Wise), pentru care obține premiul Oscar pe 1958; *Woman Obsessed* (1959), *Ada* (1961), *Back Street* (id.), *Stolen Hours* (1963), remake după *Nu vreau să mor*; *Where Love Has Gone* (1964), cu Bette Davis; *The Honey Pot* (1967), *Valea păpușilor* (id.).

HAYWORTH Rita

Actriță americană de film, de origine spaniolă, născută Margarita Carmen Cansino, la New York, la 17 octombrie 1918. Un caz tipic de glorie hollywoodiană cu tot ce implică el ca strălucire factice și nerealizare pe plan uman. Evoluția acestei umile steluțe, de la eroina de western brună, cu temperament, la superba dansatoare cu părul roșu, parteneră a unui Fred Astaire sau Gene Kelly, și la vampa sofisticată cu suflet monstruos modelată de Orson Welles, este realmente o poveste care ar merita să fie filmată pentru a ilustra la modul documentar procesul fabricării de mituri cinematografice. Marea șansă a carierei sale este întîlnirea cu Howard Hawks în 1939, în filmul *Nu mai îngerii au aripi*, cu un personaj care o scoate definitiv din categoria filmelor B, western sau polițiste, în care fusese cantonată. A doua șansă este colaborarea cu marele scenarist-regizor Ben Hecht, care-i oferă în *Angels over Broadway* (1940) al doilea rol mare de proză, urmat de cîteva interesante roluri în: *Susan and God* (id.), *Blonda roșcată* (1941), *Blood and Sand* (id.), *Povești din Manhattan* (1942). A treia întîlnire providențială este cea cu Charles Vidor, regizor care avea să valorifice la maximum marile ei calități coregrafice și grația fascinantă a feminității sale în *Cover-Girl* (Modelul-1944), cu Gene Kelly, și mai ales în *Gilda* (1946), caboc al seducției, lansat cu un imens tapaj publicitar. Este epoca marilor ei filme muzical-dansante: *Esti cea mai frumoasă* (1942), cu Fred Astaire, *My Gal Sal* (id.), *Tonight and Every Night* (1945), dar și a personajelor faimoase. Este pe rînd *Venus din Milo* (*Down to Earth*-1947), *Carmen* (1949), *Salomea* (1953), *Sadie Thompson* din *Plouie*, de Laughlin (id.), și mai presus de toate, malefica *Doamnă din Shanghai* (1949), creatură diabolică concepută de mintea febrilă a regizorului și soțului ei, Orson Welles. După cîteva căsătorii, R.H., care renunțase la cinematografi, nu-și mai găsește echilibrul sufletesc și reintră, la mari intervale, cu șanse inegale, dar cu o maturitate patetică în joc, în filme de șinută ca: *Separate Tables* (1957), *Veneau spre Cordura* (1959), *Circus World* (1964), *Money Trap* (1965), *Road to Salina* (1969) etc.

FILMUL ROMANESC ÎN DEZBATERE

(Urmare din pag. 23)

niște comedioare facile, confecționate după criteriile comerciale și mizând inadmisibil de mult pe prezența unor actori de renume. Să nu se supere nimeni, dar seria B.D.-urilor mie mi s-a părut penibilă, iar la «Astă-seară dansăm în familie» am ieșit din sală. În definitiv, ce ni se înfățișa acolo? O defilare de fete drăguțe și câteva poante. Păcat de Dem. Rădulescu... Mi-e greu să mă opresc în dreptul unor filme inspirate din problemele contemporaneității, sînt atît de puține, iar cele care au fost nu au lăsat urme durabile. În afara acelei opere de concepție care a fost «Puterea» și «Adevărul».

Mircea Ghenci. Supranumele «film istoric» a devenit o garanție de calitate, un criteriu sigur în orientarea noastră, în timp ce filmul despre noi, cei de azi, se prezintă descoperit în fața noastră. S-a ajuns la situația paradoxală ca un titlu despre care se aude că adăpostește o acțiune ce se petrece acum să fie de la început privit cu o oarecare neîncredere.

Rodica Boldei. Iată de ce «Drum în penumbră», film care a intrunit adevărată noastră sinceră, a fost, într-un anumit fel, o surpriză. Dacă ar fi venit după un șir de alte reușite ale genului, nu ar fi fost privit cu uimire.

— *Rememorînd acele puține filme — din categoria celor incluse în dezbateră noastră — oferite în ultima vreme, care este principala dv. sursă de nemulțumire față de ele, față de unele dintre ele, întrucît observăm că discernămintul dv. funcționează perfect! Nu faceți o apă și un pămînt din toate.*

Marin Nicolae. Senzația dominantă este cea a rigidității, a neputinței de a comunica aproape nimic din tensiunea, din frământările oamenilor, din căldura acestor frământări, a relațiilor lor de zi cu zi, din febra unor căutări și ciocniri inerente. Mi-aduc aminte de «Meandre» care, în ciuda unor contorsiuni stilistice, transmitea ceva din dinamica vieții.

Mircea Ghenci. Eu urmăresc mai insistent teatrul, scena m-a dezamăgit mai puțin decît ecranul și m-am gîndit adeseori că succesul comediilor lui Baranga este cît se poate de semnificativ. De ce nici o comedie cinematografică de astăzi nu se poate compara cu una dintre piesele lui? Baranga nu își propune să smulgă rîsul cu orice preț, ci să spună ceva, să surprindă personaje, ticuri, mișcări care nu ne pot lăsa indiferenți, care constituie un semn pentru a fi mai atenți la ceea ce se întîmplă în jurul nostru. Iată însă că un film care inițial își propusese un obiectiv asemănător, mă refer la «Astă-seară dansăm în familie», a eșuat într-o caricatură nereușită.

Eu unul nu mă duc la cinematograful cu ideea de a întîlni acolo, pe ecran, cutare sau cutare problemă. Văd, judec, îmi place sau nu-mi place. Dar dacă autorul are pretenția de a mă invita la o dezbateră etică, dacă vrea să-mi sugereze o atitudine umană, atunci trebuie să mă convingă. Judecățile schematice se deconspiră cel mai tîrziu la jumătatea unui film. Din ceea ce am văzut în ultima vreme, doar «Răutăciosul adolescent» mi s-a părut mai dispus să lupte cu convenționalismul unor imagini.

Mihai Enache. Cred că cineștii noștri își construiesc singuri un fel de corset care le stînjenește mișcările, nu riscă îndeajuns, în sensul că nu-și duc intențiile pînă la capăt. Este adevărat, au fost părăsite vechile și știutele scheme ale conflictului dintre «pozitivi» și «negativi», se încearcă porțile dezbaterilor etice, sociale, dar faptele de viață înfățișate, felul cum sînt înfățișate, nu au forța de a pleda pentru o idee. Nu este întîmplător faptul că neexistînd o preocupare sistematică pentru filmul de actualitate, nici nu putem cita — în această direcție — decît cîțiva regizori cu personalitate, cu stil distinct, Malvina Urșianu, Lucian Bratu, poate Mihai Iacob.

Rodica Boldei. Sarcina artistică a celui care își propune să realizeze un film inspirat din realitățile zilei de azi nu este deloc ușoară, prezentul îl cunoaștem cu toții mai bine decît trecutul, de aceea este firească dorința de a întîlni pe ecran adevăruri palpabile, nu declarații binevoitoare. Puține dintre filmele noastre rezistă întrebării: se pot identifica spectatorii cu una dintre problemele de viață, dintre împrejurările imaginare de autori? Nu cumva «disputele» unor eroi sînt minore iar optimismul lor prea de rigoare? Nici dv., criticii, nu ați făcut totul pentru a desprinde dintr-o masă informă carele câteva creații care polemizau cu clișeele rozalii. «Gioconda fără suris» — și nu numai aceasta — a dispărut prea repede din atenția noastră. Mă bucur că «Drum în penumbră» are o soartă mai bună.

Mihai Ionescu. Fac parte dintre cei care nu se reped la orice film, cum apare. Nu am timp de pierdut, selecționez cu atenție, atît cît pot, mă conduc după părerile unor oameni de încredere, dar dacă un film îmi place, atunci nu mă

dau în lături să-l văd și a doua oară. Mă interesează în mod special filmele cu eroi tineri, dar, credeți-mă că de la «Diminețile unui băiat cuminte» nimic nu mi-a mai reținut interesul.

Ce-i drept, nu am văzut «Decolarea». Nu știu de ce unii autori își închipuie că un film pentru tineret trebuie să conțină o morală care să ne înfricoșeze, în loc să ne stîrnească capacitatea de reflecție pe marginea modalității de a te realiza în viață, de a fi util societății. Dacă punem în discuție doar ținuta și lungimea părului, nu realizăm mare lucru. Tineretul vrea să se recunoască în filmele ce-i sînt dedicate, să-și recunoască frământările, integrarea sa în viață. Am văzut cîndva o piesă despre necazurile unor băieți care trebuiau să facă un pas important, să aleagă un drum după terminarea liceului. Unii credeau că trebuie cu orice preț să intre la facultate. De ce? Au sau nu dreptate? Mi-ar plăcea să întîlnesc un film cu acest subiect.

Anton Codrescu. Filmele despre care discutăm păcătuiesc și prin teama sau nesiguranța de a ataca direct o problemă. Subiectele sînt încărcate cu tot felul de acțiuni de prisos, autorii cred că astfel transmit mai multe lucruri sau stări de fapte, sentimente, dar se înșală. Ideile, acțiunile cîte sînt, mesajul, se pierd, iar spectatorul se plictisește pînă la urmă.

Ion Dragne. Tineretul este privit cu superficialitate nu numai atunci cînd este vorba de satirizarea celor care o iau razna, dar și atunci cînd eroii aduși pe ecran vor să ne dea un model de purtare. Realitatea este mult mai complexă, mai bogată și mai semnificativă decît întîmplările unor filme. Cred că televiziunea, emisiunile ei spun mai mult și mai bine.

O CONVINGERE: FILMUL NOSTRU REPREZENTATIV VA FI FILMUL DE ACTUALITATE

— *Am observat că unii dintre dumneavoastră au semnalat cu satisfacție prezența filmului «Drum în penumbră» în peisajul cinematografiei noastre recente. V-am ruga, pe cei care l-ați văzut, să vă susțineți acordul față de această realizare, ce anume v-a determinat să-l plasați într-o zonă mai favorabilă a producției noastre.*

Mihaela Enea. Regizorul nu a ezitat să se apropie cu simplitate de o temă dificilă de fapt, împlinirea sufletească a unei femei, respingerea compromisurilor, nu au fost ocolite aspectele uneori dramatice ale vieții unei familii.

Rodica Boldei. Cred că meritul aparține într-o măsură substanțială scriitorului Petru Popescu, îi cunosc literatura, știu oroarea lui în fata clișeelelor prețioase cu care operează unii artiști. În acest film am recunoscut fragmente din viața noastră de fiecare zi; este prima dată cînd am văzut o protagonistă alergînd dimineața, prin ploaie, să prindă troleibuzul, întorcîndu-se obosită acasă. Am întîlnit respirația normală a existenței cotidiene, a orașului, a oamenilor.

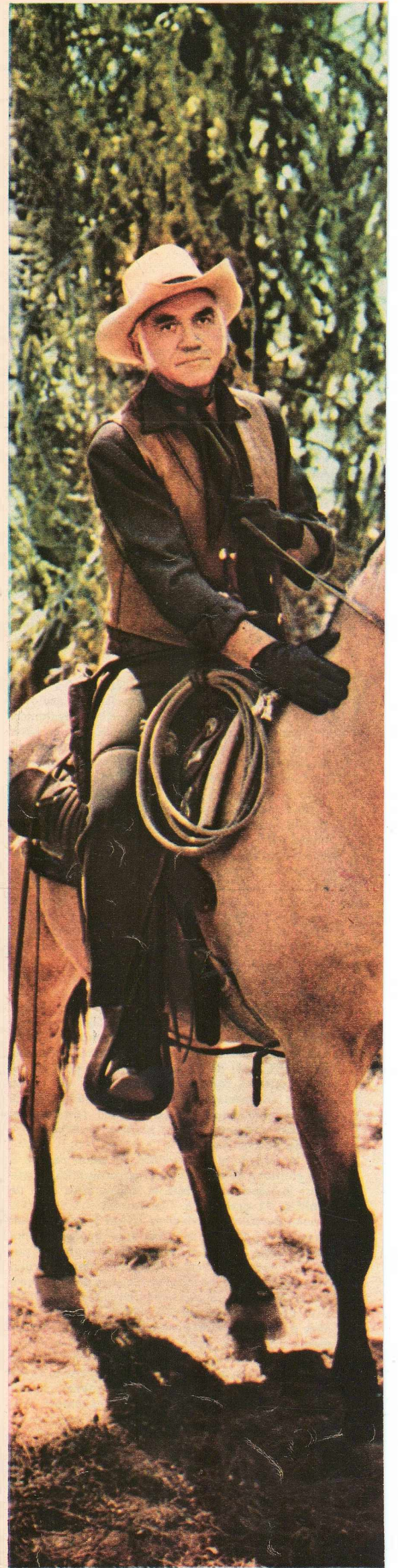
Mihaela Enea. Scena în care El și Ea se întîlnesc la o masă într-o cantină mi se pare cu totul remarcabilă, autentică.

Mihai Enache. Credința mea este că filmul românesc de mare și autentic succes va fi filmul inspirat din viața noastră de azi, filmul de actualitate, cum îi spuneți dv. Acele creații care pot să depună mărturie despre angajarea noastră în edificarea societății noi, acelea vor fi valabile. Cît despre filmul considerat mai izbutit, «Drum în penumbră», și acesta este interesant pînă la un punct, pînă în momentul în care autorii nu banalizează relațiile dintre eroi, nu le falsifică prin dialoguri sterpe. Finalul este inutil. Cota de interes, valoarea întregului film sînt sporite considerabil de contribuția celor doi mari actori, Margareta Pogonat și Cornel Coman. Nu știu ce părere aveți dv., dar mie filmul mi-a plăcut în primul rînd pentru prezența lui Cornel Coman. Amîndoi ar trebui distribuiți mai mult. Dealtfel, toți actorii noștri buni nu pot beneficia de rolurile pe care le merită tocmai din cauza ponderii reduse a filmului de dezbateră contemporană.

*

Convingerea interlocutorilor noștri că filmul capabil să capteze pulsul contemporaneității este cel menit să constituie nucleul reprezentativ al cinematografiei naționale este și a noastră. Speranțele legitime se îndreaptă către acele dezbateri etice, politice, sociale, înzestrate cu atribuțiile superioare ale artei simple și adevărate, ale creației în stare să se adreseze sensibilității și conștiinței noastre.

Anchetă realizată de
Magda MIHĂILESCU și Mihai NIS

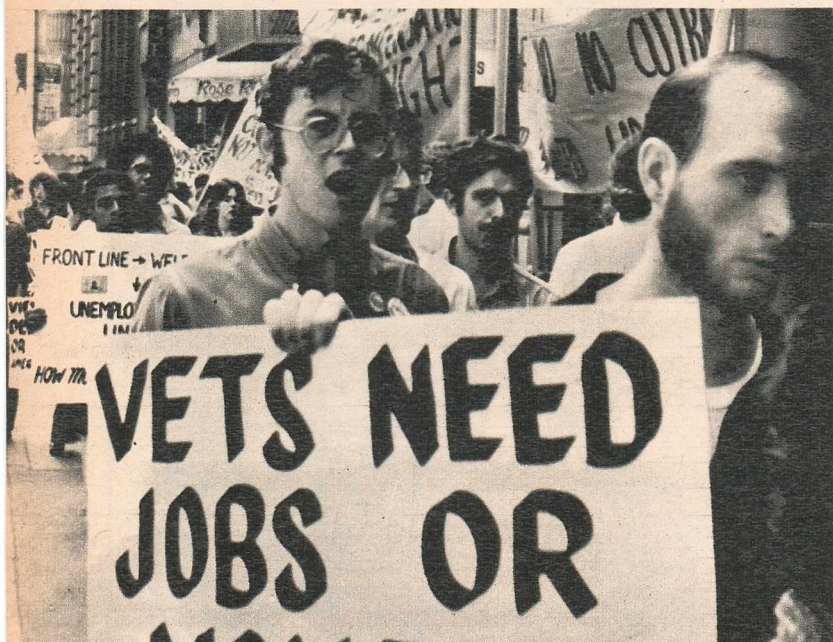

actori si roluri

O nouă întâlnire cu BRIGITTE BARDOT în filmul lui Robert Enrico «Bulevardul Romului», pe care vedeta îl străbate alături de un partener strălucit : Lino Ventura.

◀ Un specialist al filmelor de aventuri, actorul american LORNE GREENE, binecunoscut din serialul TV «Bonanzø».

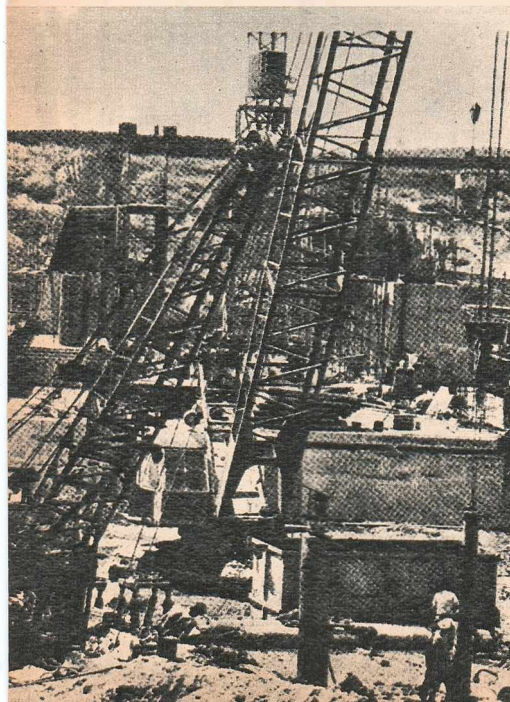
revendicările tinerilor americani...

La New York (în fotografie), Baltimore, San Francisco și alte orașe din Statele Unite au avut loc impozante manifestații ale veteranilor războiului din Vietnam împotriva șomajului, pentru cuprinderea tineretului în circuitul productiv.

...și ale minerilor din alsacia

O imagine a unității de acțiune a centralelor sindicale din Franța pe frontul luptei revendicative: peste 250 de mineri din Alsacia, reprezentându-i pe cei aproximativ 8 000 tovarăși de muncă de-ai lor aflați în grevă, au sosit la Paris pentru a cere adoptarea unor măsuri care să le asigure locul de muncă precum și satisfacerea altor revendicări de ordin social-economic.

marele baraj de lângă novi becej

Pe cursul iugoslav al Tisei, în apropiere de Novi Becej, a început construirea unui mare baraj, lung de 300 metri, lat de 35 și înalt de 25. Barajul va fi prevăzut cu șapte guri deversoare. Principala rețea a canalelor din sistemul Dunăre-Tisa-Dunăre va permite — după terminarea construirii barajului — drenarea a 800 000 hectare terenuri și irigarea a 600 000, oferind în același timp 570 kilometri de căi navigabile. Prima etapă a acestei importante construcții va fi terminată la sfârșitul anului 1973, întreaga lucrare urmând să fie dată în exploatare în cursul anului 1975.

dascălii — nemulțumiri și deziderate

Mai multe mii de profesori din Créteil, Franța, au participat la o demonstrație pentru o nouă politică școlară (fotografia 1), pentru democratizarea învățământului, înființarea în departamentul respectiv a unei școli normale, a unor licee, și a 260 noi săli de clasă și a unei grădinițe. Manifestația a fost susținută de uniunile departamentale ale centralelor sindicale C.G.T. și C.F.D.T., ca și de Partidul Comunist Francez, Partidul Socialist și al radicalilor de stânga.

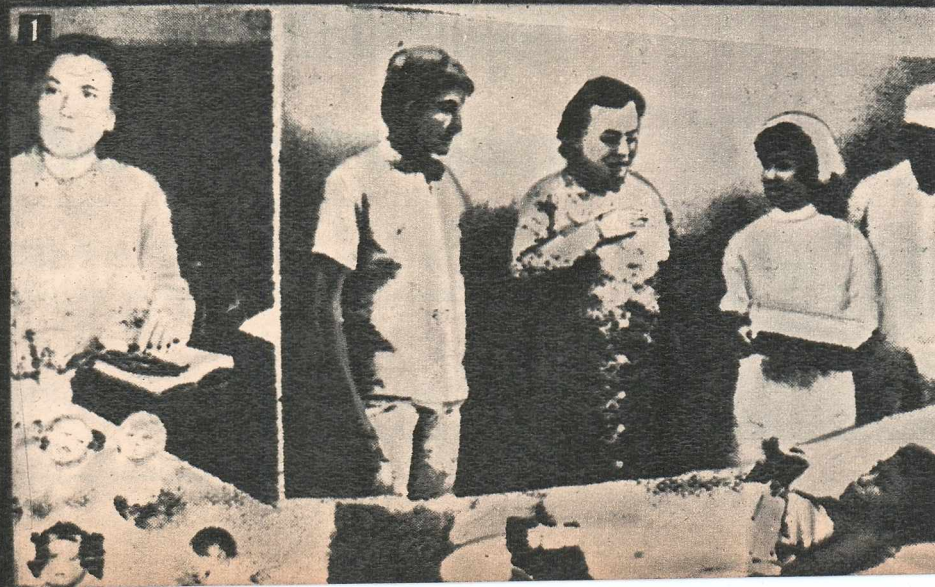
Manifestanții din Créteil au adoptat o moțiune care a fost remisă unui reprezentant al prefectului. În aceleași zile, o manifestație similară a avut loc la Milano, unde sindicatul autonom al învățătorilor din școlile elementare a organizat o grevă la care au luat parte o treime din învățătorii regiunii. În timp ce un mare număr de școli erau închise, greviștii au demonstrat pe străzile orașului pentru o școală democratică și gratuită, deblocarea fondurilor destinate construcției de școli și retribuții adecvate. «Învățătorul — salariu de foame» — scria pe una din pancartele purtate de demonstrații (fotografia 2). Cu prilejul unei adunări a învățătorilor greviști, aceștia au arătat că sînt nevoiți să-și completeze veniturile făcînd în orele libere pe comis-voiajorii, lucrînd ca agenți ai unor companii de asigurări etc.

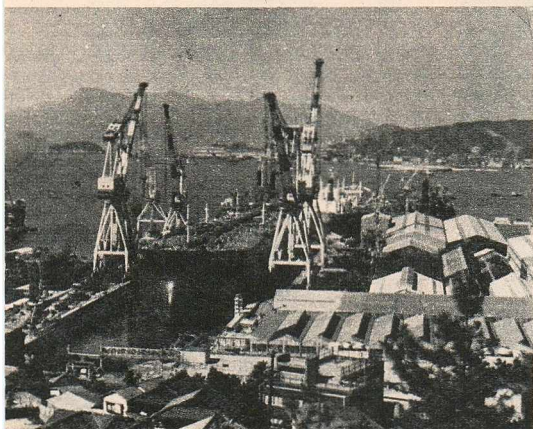
în timp ce vietnamul așteaptă pacea

Perspectivile încetării focului în Vietnam, cristalizate în urma publicării la 26 octombrie a Declarației Guvernului R.D. Vietnam și a recunoașterii de către experții guvernului S.U.A. a importanței documentului și a caracterului său constructiv, au bucurat milioane de oameni din lumea întreagă, care sprijină eforturile menite să readucă pacea în Indochina. Faptul că în urma unor nejustificate tergiversări și a unor evidente manevre obstrucționiste administrația saigoneză a împiedicat semnarea la data

fixată a documentului ce trebuia să pecetluiească sfârșitul vărsării de sînge, nu a făcut decît să îngrijoreze opinia publică mondială. Pentru că fiecare zi, fiecare oră de întîrziere a armistițiului îndoliază noi și noi cămine vietnameze sau americane, contribuind la noi distrugerii de orașe și sate. O delegație de pacifisti americani se află acum în R.D. Vietnam în legătură cu problema eliberării prizonierilor americani. Din delegație face parte și poeta Muriel Rukeyser, care a vizitat nu numai lagărele de prizonieri americani dar

cursa petrolierelor-gigant continuă

Cel mai mare tanc petrolier realizat pînă-n prezent a fost lansat recent la apă în Japonia. Este vorba de «Globtik Tokyo» construit la docurile din Kure ale șantierelor navale «Işikawajima-Harima» pentru compania de transport britanică «Globtik Tanker Co». Noul superpetrolier are 379 m lungime, 62 m lățime, 36 m înălțime și un deplasament de 477 000 tone. Dar nu peste multă vreme «Globtik Tokyo» își va pierde supremația. La șantierele navale din Saint-Nazaire (Franța) sînt în curs de construcție pentru firma «Shell» două petroliere-gigant cu un deplasament de 540 000 tone fiecare.

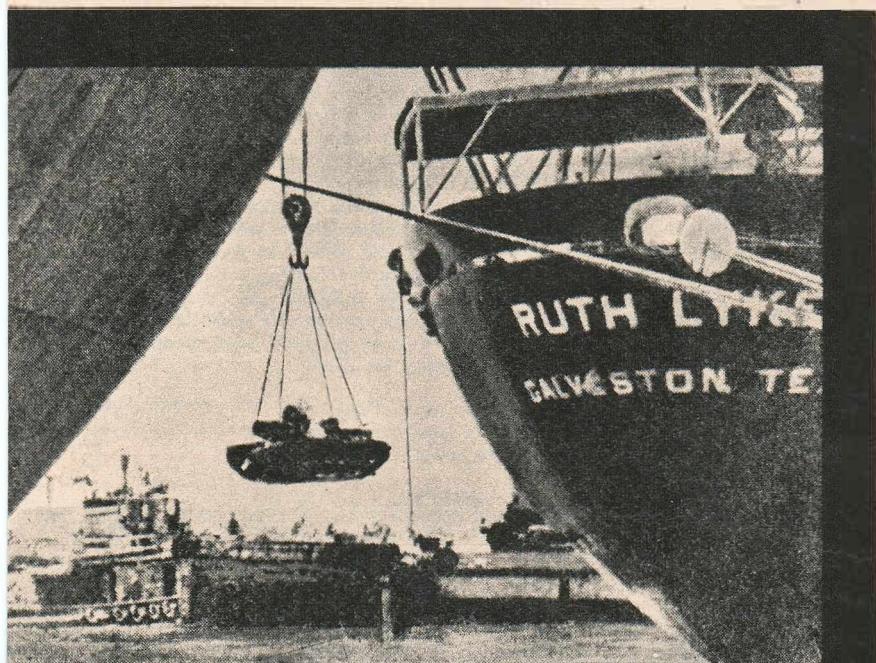
protestul muncitorilor agricoli britanici

Teama de alungare constituie o adevărată mizerie — iată expresia stării de spirit a participanților la o demonstrație a muncitorilor agricoli adunați în capitala britanică din diferite colțuri ale Angliei, pentru a-și exprima protestul față de nesiguranța locului de muncă și față de câștigurile insuficiente. După ce au parcurs Downing Street — strada pe care se află reședința primului ministru — manifestații s-au îndreptat spre sediul ministerului agriculturii, unde au depus moțiuni de protest.

ANGOLA: crîmpeie de luptă pe ecran

Episoade ale luptei forțelor de eliberare din Angola sînt redată cu realism în filmul «Sambizanga», care a obținut Marele premiu la recentul Festival al filmului de la Cartagina. Rolul principal în acest film este deținut de Elisa Andrade (în prim plan, în imagine, într-o scenă dramatică din film).

și unele spitale în care sînt îngrijiți zeci și sute de copii vietnamezi, victime ale bombardamentelor americano-saigoneze (foto 1). Și în timp ce în Vietnamul de Sud cîmpurile de luptă sînt încă presărate de morți și răniți, ostilitățile continuă, pentru că semnarea acordului de pace întîrzie.

O fotografie pe care o reproducem din «International Herald Tribune» (foto 2) ne înfățișează descărcarea

unor noi cantități de material de război american pentru sprijinirea eforturilor de război ale Saigonului. O telegramă a Agenției Associated Press semnaleză tocmai accelerarea subită a livrărilor de armament de război de către S.U.A. pentru Vietnamul de Sud. Iată deci cum instaurarea păcii în Vietnam întîmpină obstacole mai mult decît subiective.

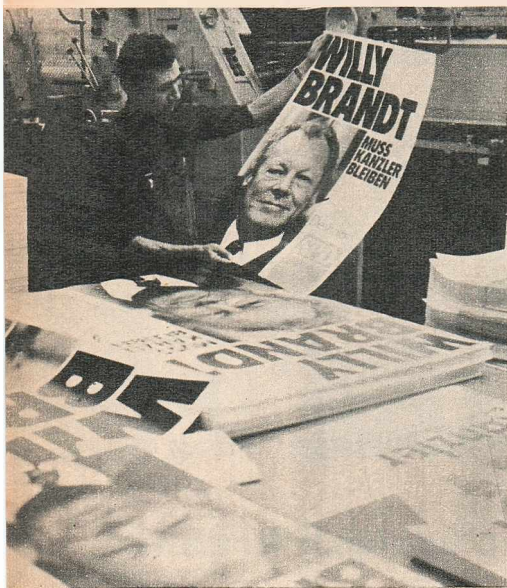
S.O.S.! bangkok-ul se scufundă

Semnalul de alarmă a fost dat de specialiștii geotehnicieni de la «Asian Institute for Tehnology (A.I.T.)». Capitala Thailandei, care suferă în fiecare an inundații catastrofale, fiind cunoscută — pentru numeroasele ei străzi permanente acoperite cu apă — drept o «Veneție a Orientului», riscă să se scufunde pur și simplu în următoarele decenii, dacă nu se iau măsuri corespunzătoare pentru salvarea orașului. «În cazul cînd autoritățile nu se vor grăbi să intervină energic, a declarat profesorul american Edward Brand de la A.I.T., atunci, în următorii 20 de ani, Bangkok-ul va fi în întregime acoperit de apă». Orașul, situat la numai 1,50 m deasupra nivelului mării, a fost ridicat cîndva într-o zonă mlăștinoasă, expusă inundațiilor. În ultimele decenii, multe din cartierele lui au fost împînzite de canale, unele navigabile. Cele câteva diguri de apărare n-au rezistat asaltului apelor. Orașul a continuat să se scufunde într-un ritm considerat de experți drept alarmant. În imagine, aspectul unei străzi din centrul Bangkok-ului după obișnuitele inundații din toamna aceasta.

glob comentariu foto

R.F.G. — ora opțiunii electorale

WILLY BRANDT TREBUIE SĂ RĂMÂNĂ CANCELAR! Iată sloganul cu care Partidul social-democrat și, în general, susținătorii «Ostpolitik»-ului se îndreaptă spre urnele de vot.

Accente americane în campania electorală vest-germană. Iată-l pe managerul electoral al P.L.D. dînd startul unei curse de autotrotinetă contra... poluării aerului. La volan, actorul de cabaret Wolfgang Gruner.

Una dintre cele mai înverșunate campanii electorale vest-germane din anii postbelici culminează mâine, 19 noiembrie, cu un scrutin considerat drept decisiv pentru actuala configurație a scenei politice din Republica Federală a Germaniei și avînd importante implicații europene și internaționale. După ce la 20 septembrie cancelarul Willy Brandt a forțat drumul spre alegeri generale anticipate printr-un artificiu de procedură constituțională, punînd deliberat chestiunea votului de încredere (hotărît de altfel să nu-l obțină), cele două mari tabere politice, aflate, potrivit sloganului lansat de șeful opoziției Rainer Barzel, într-o «confruntare totală» («Totale Konfrontation»), au declanșat ostilitățile electorale, punînd în joc toate argumentele și

Rainer Barzel și Franz Josef Strauss. Emoții și incertitudini înaintea confruntării finale.

mijloacele de luptă din arsenalele de care dispun. Coaliția guvernamentală (P.S.D.-P.L.D.), cîntînd cu precădere pe succesele incontestabile obținute prin politica sa europeană de «deschidere față de Răsărit», concretizată în acte de însemnătate istorică, pe calea normalizării raporturilor cu statele socialiste și a relațiilor dintre cele două state germane, solicită adeviziunea alegătorilor, proclamîndu-și ferma hotărîre de a continua strădaniile sale în aceeași direcție și după scrutinul de mâine.

De la ratificarea tratatelor încheiate de R.F.G. cu U.R.S.S. și Polonia și pînă la solemnitatea de la palatul Schaumburg din Bonn, prilejuită de parafarea, chiar în ajunul alegerilor, a tratatului referitor la bazele relațiilor dintre R.D.G. și R.F.G., guvernul Brandt a dat numeroase dovezi de realism și luciditate, renunțînd la imobilismul practic de guvernările anterioare creștin-democrate. «Ostpolitik»-ul său s-a dovedit nu numai salutar dar și de largă audiență, conferindu-i un prestigiu politic de mare pondere în confruntarea cu opoziția dezlănțuită. Ceea ce explică concentrarea atacurilor U.C.D. mai ales pe frontul problemelor interne, cu precădere economice. Partidul lui Rainer Barzel și aripa bavareză a acestuia, condusă de Franz Josef Strauss, declarîndu-se — cel puțin în linii mari — pentru «reconciliere și înțelegere cu toate popoarele, inclusiv cele din Europa de est», evită să-l înfrunte pe cancelarul Brandt pe planul politicii externe, atacîndu-l în schimb pe tema lipsei de stabilitate economică, a inflației și în general a dificultăților economice, financiare și sociale, multe legate de problemele acute din sinul C.E.E. Liderii creștin-democrați, care au deținut puterea vreme de aproape 20 de ani, nu se pot obișnui cu gîndul că ar putea să pășească în al patrulea an de opoziție. Miza în joc este prea mare și interesele cercurilor financiare și de dreapta atît de vital afectate, încît — așa cum scria ziarul «Die Welt», care le reprezintă — Barzel și Strauss vor să revină la putere indiferent care ar fi prețul pe care trebuie să-l plătească pentru aceasta. Dealtfel, potrivit unor evaluări aproximative, în actuala campanie electorală creștin-democrații au cheltuit nu mai puțin de 100 milioane de mărci, în timp ce social-democrații au pus în joc doar 40 de milioane, iar aliații lor din Partidul liber-democrat, doar 10 milioane mărci. Desigur, în această operațiune electorală, care se desfășoară sub multe aspecte după tipicul unor alegeri americane, acționează și alți factori, alte mecanisme, vizibile și invizibile. Opțiunea de mâine a vest-germanilor va demonstra însă în ce măsură ele au influențat jocul șanselor, de o parte și de alta. Și în raport cu această opțiune se vor putea evalua perspectivele viitoare din arena politică a R.F.G.

KIROV alte ipostaze ale ulmului

Auzisem de Galina Halturina ca despre o bună sportivă, singura floretistă din regiune, supranumită cu afecțiune «D'Artagnana». Am cunoscut-o însă de curînd la Fabrica «Ideal» din orașul Kirov, unde e instructoroarea de sculptură în lemn, foarte apreciată pentru creațiile ei, printre care o serie de încîntătoare păpuși populare «matrioșka» lucrate în lemn de ulm.

Hotărîtoare pentru evoluția artistică a Galinei Halturina a fost întîlnirea ei cu Aleksandr Ivanovici Vasnețov, descendent al marelui pictor rus. De la el Galina a învățat, împreună cu alte fete din fabrică, secretele sculpturii în lemn. După cele dintîi lucrări, — casete, farfurii — conducerea fabricii a sfătuit-o să se specializeze în sculptura în lemn de ulm. A plecat la Moscova, la Institutul de creație artistică industrială. A reușit să deprindă și arta cioplirii lemnului de ulm. E suficient să te uiți la aceste «matrioșki» (în fotografie) pe care Galina Halturina le sculptează și le îmbracă cu baticuri dantelate și sarafane în culori vii, luminoase, armonizate cu cea a lemnului, ca să-ți dai seama. Păpușile, legăturile pentru cărți și celelalte obiecte decorative create de Galina Halturina au fost foarte apreciate la Expoziția universală de la Montreal, ca și la toate expozițiile și târgurile naționale și internaționale la care au fost prezentate.

Galina KULIKOVSKAIA

bogota - climat represiv

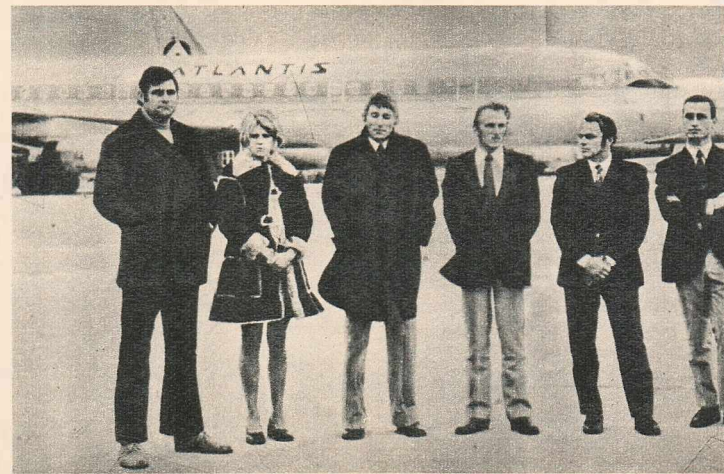
Agențiile de presă relatează din Bogota despre accentuarea în ultimul timp a climatului de tensiune din Columbia. Forțele armate și polițienești au fost puse «în stare de alertă» pentru a împiedica manifestațiile țărănești — expresie a revoltei acestei categorii împotriva situației grele în care se zbate, împotriva exploatării de către marii latifundiați. Totodată se semnalează un adevărat val de arestări în rîndul cercurilor progresiste (100 doar în ultimele două luni), printre cei «reținuți» aflîndu-se numeroși intelectuali, între care cinci cinești. Cum au făcut cunoscut organizatorii festivalului cinematografic de la Locarno, aceștia sînt «torturați cu aparate electrice, condamnați la foame și sete și supuși la interogatorii inumane», în așteptarea judecării lor de către un tribunal militar. Dealtfel, condițiile din închisoarea pentru deținuți politici din Bogota au fost dezvăluite recent de cîțiva ziaristi care au reușit să pătrundă aci și să fotografieze. Imaginea înfățișează o așa-zisă celulă, care măsoară 70 cm înălțime, 60 cm lățime și este lungă cît un om de înălțime medie; este lipsită de încălzire ca și de cea mai elementară igienă.

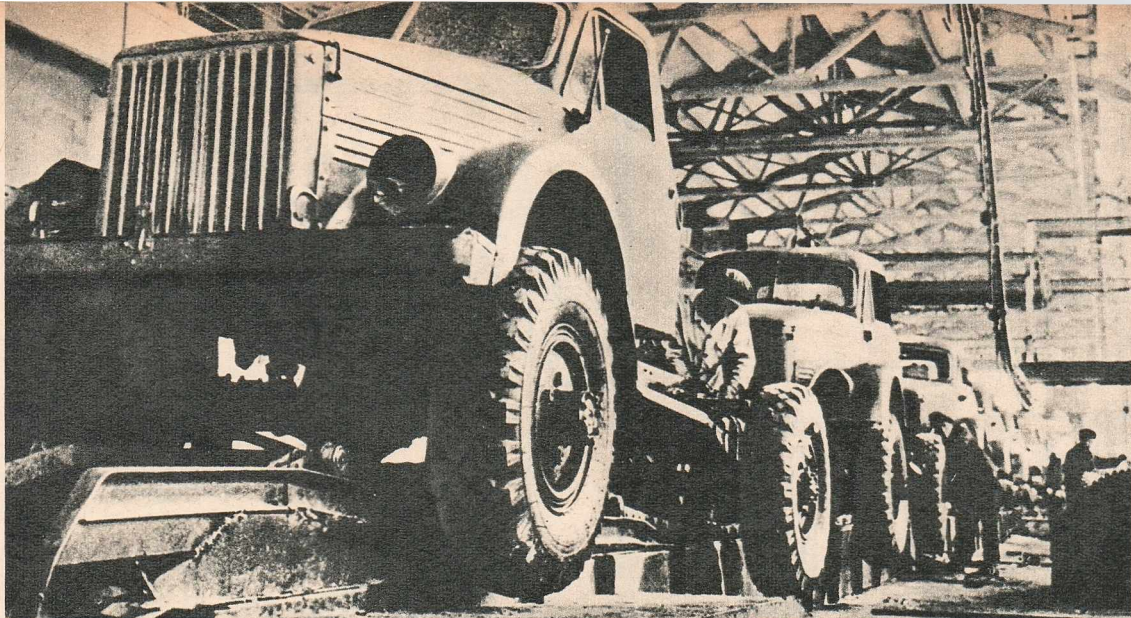
piloți rămași...pe drumuri

Sub titlul «Piloți pe drumuri», revista vest-germană «Stern» publică un articol în legătură cu situația în care se află personalul navigant al companiei aviatice «Atlantis», care s-a declarat în stare de faliment în urmă cu cîteva săptămîni. De la o zi la alta, piloții care transportau turiști vest-germani spre Acapulco, în Mexic, și spre alte centre turistice din lume s-au pomenit... șomeri. Unii primesc încă de pe acum obișnuitul ajutor de șomaj, care reprezintă o sumă infinit mai mică decît salariul și primele pe care le încasau pînă la falimentul companiei pentru care lucrau. «Stern» dă drept exemplu cazul pilotului Dieter Erler, cu o experiență de zbor de peste 15 ani, care, laolaltă cu alți 300 de piloți, este de cîteva săptămîni în căutare de lucru.

Singura companie aviatică vest-germană, «Lufthansa», care dispune de locuri vacante pe schemele de angajare le rezervă absolvenților propriilor școli speciale de pilotaj. Piloții-șomeri au încercat zadarnic să-și ofere serviciile prin mica publicitate unor companii din alte țări. Aceste firme angajează numai piloți avînd cetățenia țării respective. În fața acestei situații fără ieșire, «Stern» constată că puținele oferte făcute piloților-șomeri sînt umilitoare. Li se propun angajamente în posturi de... vinzători. Și li se vorbește, de exemplu, de locuri libere într-o fabrică de... margarină.

În imagine, cîțiva dintre cei ce-au făcut parte din personalul navigant al companiei «Atlantis». În josul fotografiei, «Stern» inserează un text laconic: «ȘOMERI DUPĂ FALIMENT».

„seungri-58“ în ritm „cellima“

Ca rezultat nemijlocit al dezvoltării industriei coreene în ultimii ani, mari succese au fost obținute în extinderea și modernizarea Uzinei de autocamioane «Cellima». De la primele mașini simple, cu putere redusă, pînă la coloșii cu pneuri care ies zilnic pe porțile uzinei s-a parcurs un drum de strădanie rodnică, brigăzile de tineri muncitori, tehnicieni și ingineri fiind întotdeauna în primele rînduri ale luptei pentru mărirea producției și productivității muncii, în ritm «Cellima». O seamă de inovații valoroase au contribuit la ridicarea simțitoare a calității autocamioanelor, în rîndul cărora cele din «categoria grea» — SEUNGRI-58 — dau un randament cu totul deosebit. În fotografie, autocamioane SEUNGRI-58 pe bandă rulantă.

„tristar“ — noi comenzi ferme

Trireactorul pentru distanțe medii «Tristar» a reputat un succes de care companiile constructoare, Lockheed-S.U.A. și Rolls Royce-Marea Britanie, au mare nevoie pentru recuperarea deficitului financiar provocat de fabricarea acestui aparat. Într-un răstimp de numai cinci zile, firma «Lockheed» a primit comenzi pentru 14 avioane «Tristar». Solicitanții sînt compania vest-germană «Luft-transport», 2 exemplare, compania americană «Delta Airlines» și compania japoneză pentru zboruri interne «All Nippon Airways», câte 6 exemplare fiecare. Valoarea contractelor încheiate este de 300 milioane dolari, iar totalul comenzilor ferme pentru trireactorul de mare capacitate «Tristar» se ridică astfel la 184 exemplare. Ceea ce — după cum aprecia ziarul «Le Monde» — reprezintă un succes remarcabil, o reușită comercială ce ar putea fi invidiată de rivalul său vest-european (construit în colaborare de Franța, R.F. a Germaniei, Spania și Olanda) Airbusul, care a făcut de curînd primul său zbor.

cronica de trei secunde

DACĂ NU MAI EXISTĂ DACĂ...

La 22 noiembrie 1972 se va împlini un an de la săvîrșirea acestei fapte care — după cunoștințele mele — nu are egal sau asemănare în istoria armată sau neîarmată a omului.

...Acest solemn început de cronică nu mă împiedică să scriu imediat că, dacă pudoarea și discreția ar mai face parte din arsenalul uman, nici unul dintre noi, «civilii» pămîntului, n-ar fi trebuit să aflăm că s-a întîmplat ce s-a întîmplat în urmă cu ani. E una din faptele pe care toți am fi trebuit să le tănuim, să le cenzurăm sever, ca o familie care interzice membrilor săi, amenințîndu-i cu blestemul cel mai greu dacă nu cu moartea, să difuzeze o întîmplare nemernică și nerușinată, care-i compromite pentru totdeauna blazonul. Numai că oamenii mai au foarte multe de trăit pînă vor ajunge o familie nobilă, ceea ce și explică de ce fapta nu a fost tănuită și de ce cronicari de trei secunde, ca mine, făcîndu-și ipocrit autocritica pentru lipsa lor de discreție, găsesc o justificare voluptoasă în a o colporta, ba chiar a o aniversa. În fond, dacă alții nu și-au ținut gura, de ce mi-aș ține-o eu — meseria mea nu e aceea de a trece sub tăcere întîmplările epocale...

La 22 și 23 noiembrie 1971, pe granița unor țări occidentale aveau loc manevre militare la care luau parte unități ale popoarelor respective, formate din soldații respectivelor locuri. Nu mai trebuie să precizez îndelega că ofițerii și trupele erau oameni, că pe continentul european era pace, că nimeni nu zămănița pe nimeni, că manevrele acelea se desfășurau între aliați care pentru uzul jocului, rațiunii și al bunei desfășurări operaționale se împărțiseră — ca în ficțiunile copilăriei, căci totul se trage de acolo, fir-ar să fie... — în «buni» și «răi», în «noi» și «ei», în «amici» și «inamici» și alte noțiuni care servesc formal ca națiunile să se mai bată cap în cap. Într-una din ambuscadele «jocului» — «joc» e chiar unul din termenii moderni, de specialitate, pentru a denumi aceste mari desfășurări de trupe — un comando al «amicilor»,

comandat de locotenentul Morel, a prins și arestat un comando «inamic», condus de locotenentul Deldael, altfel concetățean cu «amicul». Fiind o vreme cumplită, cu furtună de zăpadă, cei prinși n-au putut fi transportați la cartierul general, ceea ce a permis depunerea lor la postul de gardă, unde: locotenentul Deldael, «inamicul», a fost aruncat de 50 de ori pe bobinele unui cablu electric și, de tot atîtea ori, lovit cu capul de pămînt; după aceea, dezbrăcîndu-l, a fost frecat cu zăpadă și supus altor șocuri electrice, pe urmă i s-a ascuns capul într-o căldare în care s-a bătut bine cu maiul. Toate acestea — timp de 5 ore, pentru a-l face «să dea informații»... Ceilalți oameni ai locotenentului «captiv» au suferit nu mai puțin cumplit, de la pumni și picioare în față pînă la descărcări electrice pe trup. Nu știu ce «informații» au dat prinși.

Se știe însă că după sfîrșirea manevrelor și încheierea «jocului», «inamicii» au făcut mărturisiri complete, ceea ce a dus imediat la pedepsirea «amicului» Morel cu 4 zile de arest și deferirea întregului comando către Înalțul Consiliu de Război — de război adevărat, cu literă mare. Acolo, Morel a declarat că ceea ce a făptuit «i se pare o practică normală», adjunctul său a mers mai departe susținînd că «acesta era singurul mijloc de a obține informații», iar ceilalți caporalii au invocat ceea ce se invocă de cînd omul s-a despărțit de bestiile animaliere — ei au executat ordinele!

Sigur că de mult știm că nu mai există ficțiune pe pămînt, că nu mai există joacă, că totul a căpătat o seriozitate crudă de nu mai știi dacă să te bucuri sau să plîngi, dar dacă timpul de pace a ajuns să se confunde atît de sălbatic cu cel de război, dacă a te prefăce că smulgi informații a devenit totuna cu smulgerea neprefăcută și propriu-zisă a unghiilor, dacă nu mai există dacă — să mi se permită să-mi duc gîndul pînă la capăt și să cer instituirea — pentru asemenea fapte petrecute în timp de pace — a unei cît mai fictive condamnări la cea mai fictivă temniță grea, pe un cît mai îndelung timp fictiv.

Radu COSAȘU

agendă

Într-o declarație făcută la Televiziunea cehoslovacă după reîntoarcerea sa de la București, unde a luat parte la sesiunea Consiliului General al F.S.M., KAREL HOFFMANN, membru al Prezidiului C.C. al P.C.C., președintele Consiliului Central al Mișcării Sindicale Revoluționare din Cehoslovacia, și-a exprimat admirația pentru succesele construcției industriale din țara noastră. «Am rămas uimit de ritmul spectaculos în care se dezvoltă chimia României, a spus, între altele, Karel Hoffmann».

Fostul ministru de finanțe al Franței FRANÇOIS-XAVIER ORTOLI (47 de ani), unul dintre colaboratorii apropiați ai președintelui Georges Pompidou, va conduce delegația franceză în Comisia executivă a C.E.E. El urmează să fie ales ca președinte al comisiei în 1973, pentru o perioadă de doi ani, înlocuindu-l în această funcție pe Sicco Mansholt.

Printr-un decret semnat zilele acestea, regele Hassan al Marocului l-a numit prim-ministru pe AHMED OSMAN, fost ambasador al țării la Bonn și Washington, deținînd din august 1971 funcția de director al cabinetului regal. Noul premier, care a și început tratativele pentru formarea guvernului, este în vîrstă de 43 de ani și, după cum au anunțat agențiile de presă, în luna ianuarie 1973 urmează să-și celebreze căsătoria cu prințesa Lalla Nazha, sora regelui Marocului.

Zilele acestea n-au avut loc la Moscova decernarea premiilor de stat ale U.R.S.S. pe anul 1972. Printre laureații se află celebrul constructor de avioane acad. ANDREI TUPOLEV, precum și alți realizatori ai noului avion de pasageri «TU-134». După cum se știe, pentru îndelungata sa activitate în domeniul aeronauticii sovietice, A. Tupolev a primit pentru a treia oară titlul de Ero al Uniunii Sovietice.

La Ragusa, în Italia, a fost asasinat tînărul ziarist GIOVANNI SPAMPINATO, în vîrstă de 25 ani, corespondentul local al ziarelor «Unità» și «Ora». Ucigașul nu este altul decît fiul președintelui Tribunalului din Ragusa, un tînăr care are la activul său și alte delictive. El l-a ucis pe Spampinato pentru că acesta a făcut în reportajele sale importante dezvoltări în legătură cu asasinarea misterioasă a unui fruntaș politic local.

După numeroase dezmințiri, Biroul Federal de Investigații (F.B.I.) a recunoscut în mod public că, timp de 22 ani, poliția americană a întocmit și ținut la zi dosare cuprinzînd toate datele biografice și cele privind activitatea membrilor Congresului S.U.A. Noul conducător interimar al F.B.I. PATRICK GRAY, urmașul lui Hoover, a trebuit să declare că se va pune capăt acestei practici care a scandalizat cercurile politice americane.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

beția vitezei

Se spune că trăim în secolul vitezei. E adevărat... Datorită progreselor tehnicii e posibil să iei micul dejun la București și prânzul la Paris... Distanțele nu se mai străbat. Distanțele se înghit. Viteza devorează spațiul.

Tristețea noastră n-o constituie progresele tehnice, ne întristăm doar când vedem că beția vitezei intră în viața de toate zilele, acolo unde n-are ce căuta. Timpul nu se mai trăiește, ci se înghite la repezeală, ca un pahar de bere pe care-l sorbi în picioare. Declarațiile de dragoste, florile, se suspendă tot din această barbară beție a vitezei — nu mai avem timp de așa ceva... nu mai avem timp de fleacuri. Fiecare bătănie e justificată prin faptul că acum automobilele circulă cu 200 km pe oră.

— Ce vrei? Trăim în secolul vitezei...

Nu înseamnă însă că dacă trăim în secolul vitezei trebuie să nu ne mai dăm bună ziua. Avioanele supersonice n-au nici o vină.

— Nu te-ai ținut de cuvânt.

— Ce vrei? Trăim în secolul vitezei...

Pentru unii oameni viața devine un fel de pastilă care se înghite pe nerăsuflăte. Se înghit idei, se mănincă muzică, se molfaie cărți, după o asemenea năvală ai impresia că în urma noastră n-ar trebui să găsim decît schelete.

Acești indivizi sînt un fel de călători bezmetici care circulă cu viteza maximă, stau într-o idee cîteva secunde, și pe urmă, din mers, se urcă în alta. N-au apucat bine să te adore, că te și urăsc de moarte. Toate vizitele le fac în picioare, cu mîna pe clanță, sînt foarte grăbiți să mai pună mîna pe altă clanță. Își schimbă încontinuu mustața, afecțele, lenjeria, punctele de vedere, femeile. E știut că în goana vitezei nu poți să mai distingi nimic, totul se destramă într-un dans amețitor. În beția vitezei nu mai distingi nimic și acești pătimași sînt de fapt niște pașnici spectatori. Viața defilează prin fața lor și ei nici măcar n-au timp s-o privească. Cînd capul îți circulă cu 200 km pe oră, riscă să se atrofieze. Tocmai fiindcă n-au un țel de atins, aleargă ca nebunii, fără să se oprească în nici o stație.

Am putea să le spunem: — Oameni buni, mai încet, mai încet...

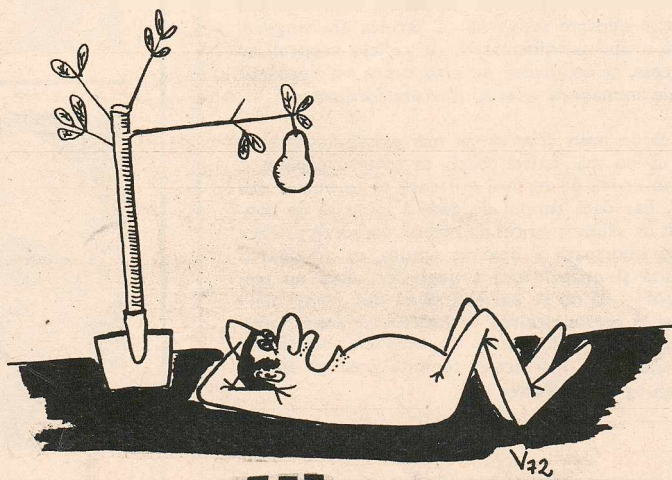
umor

de M. OPROIU

Cînd zugravul și instalatorul au același termen de predare.

de Ion VARGA

1	P	R	I	M	O	R	I	A	R	I
2	R	O	M	A		E	R	A	T	A
3	E	S	E	N	I	N		Z	L	C
4	T	U	D	O	R	A	N		T	O
5	U		I	N	T	R	E	G	M	E
6	T	B	A		L	D	E	A	L	R
7	I	U	T				D	O	R	I
8	N	C				S	E	C		M
9	D	U	M	P	B	A		I	V	I
10	E	R	O							M
11	V	I	R	A	N	A		O	M	A
12	I	E	T		T		V	M	N	E

DE TOATE...

ORIZONTAL: 1) Înainte de toate (pl.). 2) Orașul spre care duceau toate drumurile — Îndreaptă toate greșelile de tipar. 3) Poet sovietic, autorul poeziilor «După toți cei pe care i-am lăsat departe», «Tot ce scoate viața la iveală» ș.a. — A spune. 4) Autorul romanului «Toate pînzele sus!» — Toate cele. 5) Tot — Merge în față! 6) Regiune climaterică în U.R.S.S. — Tot ce-i mai frumos. 7) A scris povestirea «Toți copiii sînt frumoși» — Eroul nuvelei «Peste tot» de D.R. Popescu. 8) Nuc scorburos! — Lipsit de apă — Numai pe margini! 9) A fărîmița — Apărut pe neașteptate. 10) Totalitatea compozițiilor literare care cîntă sentimentul de dragoste — Prenume feminin. 11) Prietena lui Dorin din nuvela «Peste tot» de D.R. Popescu — Acoperă iarna tot pămîntul. 12) Le știe pe toate — Băutura tuturor.

VERTICAL: 1) Peste tot. 2) Stendhal l-a asociat cu negrul într-un roman cunoscut în toată lumea — Din toată inima. 3) Acum, înainte de toate — S-a dus pentru totdeauna... 4) Operă de Massenet — Totalitatea exemplarelor unei opere literare sau științifice tipărite prin folosirea aceluiași zaț tipografic. 5) Fluviu în U.R.S.S. — «Toată lumea» de Radu Șerban, de pildă. 6) Scriitor francez, autorul povestirii «Toți oamenii să fie frați» — Butoi cu apă (od.). 7) Doctor (abr.) — Orașel în Olanda. 8) Mic lac natural — Coji de ouă — Volum. 9) Asta-i tot — Lor le lipsește un cerc! — «De toate...». 10) Le vrea pe toate — Ne bate toată viața. 11) A fost și va exista întotdeauna.

Adam STOICA

Dicționar: TBA, NEEDE.

Dezlegarea jocului «LA MOARĂ», apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) COVETI — SACI. 2) SADOVEANU. 3) VI — AC — RAUTU. 4) AAS — AS — R — IR. 5) SCOC — CM — SEU. 6) I — LUCHIAN. — I. 7) LA — LAUTREC. 8) E — COSBUC — ON. 9) SARACE — ABAAE. 10) CIURARI — ADE. 11) UNDE — TINTAR.

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUȘĂTESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

ce părere aveți?

Se apropie sfârșitul de an și odată cu el tradiționala anchetă a revistei noastre, a cărei reușită depinde de dv., dragi cititori. Vă rugăm deci să spuneți care sint, după părerea dv., cei mai buni actori și cîntăreți români și străini ai anului 1972, precum și care sint cele mai bune filme pe care le-ați văzut în 1972.

Răspunsurile — care vor fi trimise pe adresa redacției pînă la data de 1 decembrie 1972, cu mențiunea pe plic: **Pentru ancheta «Flacării»** — trebuie să cuprindă opiniile dv., separate, în legătură cu:

- 1) cel mai bun actor român de film
- 2) cea mai bună actriță româncă de film
- 3) cel mai bun actor străin de film
- 4) cea mai bună actriță străină de film
- 5) cel mai bun film românesc
- 6) cel mai bun film străin
- 7) cel mai bun actor român de teatru
- 8) cea mai bună actriță româncă de teatru
- 9) cel mai bun interpret român de muzică ușoară
- 10) cea mai bună interpretă româncă de muzică ușoară
- 11) cel mai bun interpret român de muzică populară
- 12) cea mai bună interpretă româncă de muzică populară
- 13) cel mai bun serial de televiziune
- 14) cel mai bun actor (actriță) sau prezentator (prezentatoare) la televiziune.

IMPORTANT: Precizăm că TOATE întrebările de mai sus au în vedere ANUL 1972.

CARTE

Semnalăm câteva recente apariții la Editura Univers:

• **Principiile unei științe noi cu privire la natura comună a națiunilor** precedată de **Autobiografie de Giambattista Vico** (1668-1744). Importanța operă a filozofului e tradusă de Nina Façon, care semnează și studiul introductiv. Note de Fausto Nicolini și Nina Façon.

• Ediția a șaptea, în întregime revăzută, a lucrării lui Pierre de Boisdeffre: **O istorie vie a literaturii franceze de azi**. Traducere de Sanda Răpeanu și Ciresaș-Gabriela Grecescu. Prefață de Valeriu Răpeanu.

• În colecția romanul istoric: **Cazul Djem de V. Mutafchieva**. Traducere din limba bulgară de Constantin Velichii.

• În Colecția clasicii literaturii universale: **Petrecerea serilor în cătunul de lîngă Dikanka** de Nikolai Gogol. Traducere de Aurel Lambrino.

• În aceeași colecție: **Fabule de Florian (1754-1794)**. Traducerea scrierilor marelui fabulist francez e semnată de Aurel Tita.

• În Colecția romanul secolului XX o nouă versiune românească a celebrei trilogii: **Copilăria, La stăpin, Universitățile mele** de Maxim Gorki. Traducători: Marcel Gafton, Xenia Stroe, Maria Roth, Suzi Recevschi.

• Romanul distins cu Premiul de Stat al U.R.S.S. pe anul 1968: **Amantul de a judeca** (anul 1919 la Vîrtopul-Sărat) de Serghei Zălghin. În românește de Aurel Lambrino și Renata Vasilescu-Albu.

• În colecția Meridiane, ediția a IV-a a puternicului roman **Zile și nopți de Konstantin Simonov**. Traducere revăzută de Petre Solomon.

• Tot în aceeași colecție, o creație de vîrf a interesantului scriitor italian Luigi Malerba (n. 1927): romanul **Salt mortal**. Traducere și prefață de Sanda Șora.

CINEMA

• **Bulevardul Romului**. Trei nume seducătoare pe afiș — Brigitte Bardot, Lino Ventura și regizorul Robert Enrico (autorul «Aventurierilor»), plus un subiect «fortes» — prohibiția — iată câteva motive suficiente pentru asigurarea succesului. În alte roluri — Bill Travers, Clive Revill, Hunt Powers. Muzica — François de Roubaix.

• **Frumos, onest, emigrant în Australia**. Reîntîlnire cu Luigi

Lino Ventura

Zampa, cineast specialist în comedii ce nu sînt străine de realitățile sociale ale timpului (Magistratul, Ani clocotitori, O chestiune de onoare), regizor fără mare strălucire dar abil. În rolurile principale — Claudia Cardinale și Alberto Sordi.

• **Cheia**. Evocare emoționantă a unor acte de eroism pilduitor. Filmul este inspirat de unele pagini autentice ale istoriei celui de-al doilea război mondial. Regia — Vladimir Cech (producție a studiourilor Barrandov). În distribuție — Frantisek Viena, Wilhelm Koch-Hooge, Zdenek Kampf, Vlasta Vlasakova, Eva Sirouskova, Oldrich Velen, Miroslav Holub.

• Nu pierdeți aceste documentare: **Pictorul Ion Ţuculescu, Datinii și obiceiuri din nordul Moldovei, Cel mai tinăr oțel, N-a condus decît 120 de zile**. • **Cineastul belgian André Delvaux** (într-o seară, un tren...) și-a anunțat proiectul unui nou film: «Belle», povestea unei întîlniri dintre o femeie misterioasă (personaj-simbol în toate creațiile lui Delvaux) și un scriitor. Interpreți — Anna Karina, Jean-Luc Bideau și Danièle Delorme.

DISC

• «**Meșterul Manole**» (Legenda Mănăstirii Argeș), un bun scenariu radiofonic semnat de Titel Constantinescu, a fost preluat de la radio de casa noastră de discuri și imprimat în colecția «Legende românești». În regia artistică a lui Paul Stratilat, interpretează Ludovic Ancu, Vasile Gheorghiu, Rodica Suciu ș.a. (EXD-1313).

• Deoarece aparițiile din ciclul «Legende românești» s-au rărit a-

precia bil în ultima vreme, deoarece se apropie și vacanța de iarnă a școlărilor, mari amatori de «teatru pe disc», credem c-ar fi tare binevenită reeditarea, într-un album cu mai multe discuri, a scenariilor și pieselor imprimate în această serie patriotică și — dacă e posibil — și unele lucrări noi.

• Ilustrația mapelor în care sint adăpostite discurile editate de «Electrecord» pare să sufere (în anumite ocazii) de o ciudată și supărătoare lipsă de interes. Ce rost are imaginea «Turnului Chindiei» (din Tirgoviște) pe mapa în care se află imprimarea scenariului «Meșterul Manole»? De ce mai toate discurile de muzică populară prezintă diverși interpreți fotografiți numai în ambianța «Muzeului satului»? Atît de anemică să fie imaginația graficienilor din redacția casei noastre de discuri?

MUZICĂ

• Filarmonica din Arad cu dirijorul **Eliodor Rău**, oaspeți ai Filarmonicii bucureștene (Ateneu, 24 și 25 noiembrie). Programul: Vitralii de Mihai Moldovan; Concertul (Re minor) pentru clavicin și orchestră de J.S. Bach; Simfonia «Neterminată» de Fr. Schubert și Uvertura «Euryanthe» de Weber. Solista concertului — clavicinista vest-germană **Eliza Hansen**.

• Al doilea concert săptămînal, cel al Orchestrei simfonice a RTV, este dirijat de **Mircea Cristescu**. Festival Haendel: Muzica apelor; Concert pentru două oboae; arii din opera «Iulius Caesar»; Pastorală «Acis și Galateea»; Oratoriul «Sărbătoarea lui Alexandru»; Suita «Foc de artificii» (23 noiembrie, Studio Ateneu).

• Interesantă manifestare muzicală a «Tribunei creației contemporane românești» a RTV: concert-dezbateri cu programul: Melopee pentru flaut (Voicu Vasinca) și bandă de magnetofon de Liviu Glodeanu; «Pitagoreis» (pentru bandă magnetică) de L. Meșianu; patru lieduri de N. Coman pe versuri de M. Dumitrescu, Carl Sandburg, Ion Brad (solisti: **Steliana Calos-Cazaban** și **Dan Mușatescu**, la pian **Lavinia Tomulescu**) și Oratoriul «Clepsidra II» de Anatol Vieru, pentru cor (Madrigal), orchestră, nai (Gh. Zamfir) și țambal (**Toni Iordache**). Orchestra simfonică a RTV dirijată de **Iosif Conta** (20 noiembrie, studioul Nufierilor).

• Trio de coarde al Filarmonicii arădene la Studio 72/73 cu lucrări de Haydn, Ludovic Feldman, Beethoven (21 noiembrie, Studio Ateneu).

PLASTICĂ

• **Expoziția de artă plastică și decorativă din Republicile Sovietice ale Asiei Centrale și Kazahstan deschisă la Dalles** este o selecție reprezentativă alcătuită din lucrări create în ultimul deceniu și care au figurat la manifestarea omagială prilejuită de aniversarea a 50 de ani de la constituirea U.R.S.S. O expoziție edificatoare, care demonstrează dezvoltarea multilaterală a artelor, coloritul național, specificitatea stilistică și spiritul profund realist al artei practicate de pictorii, sculptorii, ceramicii și artiștii decoratori din aceste republici sovietice.

• **Artiști plastici amatori din Republica Democrată Germană**. Peste 250 de lucrări de pictură și grafică, de sculptură, ceramică și textile expun amatorii germani la Ateneul român. Selecția e excepțională prin calitatea artistică a lucrărilor. Adeseori zonele dintre profesionalism și amatorism se estompează. O notă cu totul aparte pentru cultivarea tradiției populare o prezintă plastica miniaturală, teracotele smălțuite din seriile «Unkel Bräsig» și «Dörchlauchting».

• În peisajul eterogen al plasticii actuale, expoziția artistei **Mimi Șaraga-Maxy** se plasează spre zonele novatoare ale experimentului. Încercînd repetate evadări din spațiul clasic, artista aspiră spre construcția topologică a imaginii («Omul transparent», «Scurgerea timpului» etc.) sau spre fascinația structurilor de repetiție («Mic vehicul» etc.), fără a abandona cu totul construcția prin desen și culoare. Dar dacă aceasta e morfologia unei concepții tehnice, ideea care străbate subtextul este cea a amintirilor: un discret omagiu adus pictorului H.M. Maxy (Orizont, bd. N. Bălcescu nr. 23).

• La Teatrul Giulești, o expoziție inedită de pictură pe lemn, cu fir de aramă, a lui **Marin Iorda**. Un omagiu postum pentru cel care, în urmă cu decenii, a creat, cu deosebit talent, desenul animat românesc.

• La Cluj: 60 de artiști plastici expun peste o sută de lucrări la **Expoziția anuală de pictură**, manifestare dedicată celei de-a XXV-a aniversări a republicii.

TEATRU

• **Mascarada de Lermontov** (Teatrul de dramă și comedie-Constanța): în versiunea românească și realizarea scenică a lui Ion Maximilian, un spectacol în care s-au investit multe speranțe — odată cu o gândire regizorală plină de inventivitate și forțe de primă mînă ale teatrului: Sandu Simionică, Aurora Simionică, Marcela Sassu, Mircea N. Crețu, Romel Stănciugel ș.a. Scenografia: Elena Forțu; coregrafia: Trixy Checasis.

• **Omul pămîntului** de Vasile Zdrenghea (Teatrul de stat «Valea Jiului» — Petroșani): poem dramatic țesut cu forță pe canavaua evenimentelor istorice și evocînd legenda figură a lui Ștefan cel Mare, scris cu adînc simțămînt patriotic și realizat în aceeași tonalitate de regizorul Ion Olteanu, în decoriurile Teodorei Dinulescu.

• Între filologi și **Cine răspunde** de D.D. Pătrășcanu (Teatrul de stat din Reșița): spectacol coupé, încercînd cu bunăvoință să restituie scenic un scriitor dintre cele două războaie, prea puțin jucat, din păcate, la noi, dar reușînd mai puțin să transmită vibrația comică și substanța satirică a pieselor. Regia: Eugen Vancea și Ioana Ottescu.

• **Tara fericiții** de Tudor Mușatescu (Teatrul «Al. Davila» — Pitești): acest «un fel de comedie» — cum a subintitulat-o autorul — tratată de regizorul Nae Cosmescu cu convenite accente tragice, într-un spectacol în care aproape fiecare rol a fost îndrumat și lucrat cu mare finețe psihologică. Decoriuri: Florica Mălureanu.

• **A doua față a medaliei** de I.D. Sirbu și **Casa care a fugit** prin ușa de Petru Vintilă: două titluri de piese originale care au fost înscrise în repertoriul teatrelor bucureștene: prima, la Teatrul Național, în regia lui Ion Cojar, a doua, la Teatrul Giulești, în regia lui Dinu Cernescu.

Dana Cornea

TV

ÎN ACTUALITATE. Județele Hunedoara (duminică), Ialomița (marți) și Iași (joi) în viziunea emisiunii **Comentariu la 40 de steme** • **Cronica marii întreceri în cinstea republicii (Telejurnal)**.

REPORTAJ-ANCHETĂ. D.M.H. — Direcția mișcării hîrtiilor — o anchetă a lui Al. Stark (luni, ora 20.15) • Un reportaj în direct de la F.C.T. București (joi, ora 17.40).

DEZBATERI. Edgar Papu, Ileana Berlogea, N. Tertulian — despre apariția în limba română a «Esteticii» lui G. Lukacs (miercuri, ora 21.45) • **Teleconferință de presă** cu tema «Eficiență, spirit gospodăresc pe șantierul de locuințe» (vineri, ora 18.50).

ȘTIINȚĂ. Investiții de inteligență românească (marți, ora 22.10) • **Transporturile în viziunea viitorologilor** (vineri, ora 22.00) • **Istorie moldovenească la Tirgu Ocna** (sîmbătă, ora 19.00).

LITERATURĂ. **Cronica lui Al. Piru** la volumul de versuri «Hanibal» de Eugen Jebeleanu (joi, ora 18.50).

PENTRU TINERET. Afișul Serii pentru tineret (luni, ora 20.00 pr. 2), bogat și divers: muzică, dans, reportaje din țară și de peste hotare, dezbateri etc.

TEATRU. «Ștăfeta nevăzută» de Paul Everac, din nou pe micul ecran (marți, ora 20.20).

FILM. James Stewart în filmul lui Walter Lang «Un ciștig cu bucluc» (duminică, ora 20.25) • «Bumerang» lucrare de seamă din opera cineastului Elia Kazan, în premieră pe țară (miercuri, ora 20.50) • «Căluș nu așteaptă» cu Jirina Bohdalova (vineri, ora 20.15) • «Subteranul» lui Calotescu (sîmbătă, ora 18.00, pr. 2).

MUZICA. **Cîntarea patriei** — concurs coral interjudețean într-a treia etapă (duminică, ora 18.00) • **Operă în concert**: Andrea Chenier de Giordano, cu Maria Slătinaru, Dorothea Palade, Zenaida Pally, Nicolae Herlea, Cornel Starvu ș.a. (duminică, ora 20.25, pr. 2) • **Un sfert de veac de muzică românească** — ciclu închinat aniversării republicii (vineri, ora 21.30, pr. 2).

FOLCLOR. O floare din grădina — Floarea Tănăsescu și folclorul dobrogean (miercuri, ora 22.20).

DIVERTISMENT. **Cîntă Aurelian Andreescu**, Anca Agemolu și Mircea Florian, (de ce atît de rar?) cu orchestra Valențiu Grigorescu (duminică, ora 21.50) • **Recital Doina Badea** (sîmbătă, ora 21.55).

SPORT. **Fotbal**: Dinamo—Steaua (duminică, ora 14.00) • **Handbal feminin** — Trofeul Carpați: România—Iugoslavia (miercuri, ora 20.00), România—Ungaria (joi, ora 20.00), România—U.R.S.S. (sîmbătă, ora 20.00).

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCUL la concursul Pronosport nr. 47 din 19 noiembrie 1972

I. Dinamo—Steaua	1,x,2
II. «U» Cluj—C.S.M.	1
III. F.C. Argeș—Jiul	1
IV. A.S.A.—Steagul roșu	x,1
V. Farul—U.T.A.	1,x
VI. «U» Craiova—Petrolul	1
VII. S.C. Bacău—C.F.R.	1
VIII. Bologna—Atalanta	1
IX. Cagliari—Fiorentina	1
X. Milan—Inter	1,x
XI. Napoli—Juventus	1,x
XII. Sampdoria—Ternana	1
XIII. Torino—Roma	1,2

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

flacăra *album*

MICHEL CONSTANTIN, un actor dur specializat în filme polițiste.

